

MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS
ALPOLGÁRMESTERE

Iktatószám: 941191-3/2020.
Ügyintéző: Takács Andrea

Döntéskérő indítvány

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolójának elfogadása tárgyában

Előkészítésért felelős:

Dr. Szekanecz Noémi
osztályvezető
Szociális és Köznevelési Osztály

Egyeztetve:

Gúr Péter Attila
igazgató
Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és
Gyermekjóléti Intézmény

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

Dr. Ignácz Dávid
jegyző

Tisztelt Polgármester Úr!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdésére tekintettel a települési önkormányzatoknak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról minden évben május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést kell készíteniük. A beszámoló elkészítése során lehetőség nyílik a tevékenységek, felülvizsgálatára, az esetleges hiányosságok felszínre hozására, a változások bemutatására.

A települési önkormányzatok és megyei kirendeltség számára a beszámoló tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza, amelyek az alábbiak:

- a) a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- b) az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása,
- c) az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása,
- d) a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi és területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- e) a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján,
- f) a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- g) a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek.

Ezen túlmenően az előző évhez képest történt jogszabályi és a helyi szociális ellátórendszerben végbement változásokat is bemutatja a beszámoló, információt nyújtva a város gyermekekkel kapcsolatos szociális szolgáltató politikájának kialakításához és fejlesztéséhez, illetve a fejlesztéseket tartalmazó tervdokumentumok megalapozásához.

Az értékelés elkészítéséhez szükséges adatok és információk szolgáltatására a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény került felkérésre. A bűnmegelőzés területére vonatkozóan - a Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya és a Miskolci Önkormányzati Rendészet került megkeresésre. A gyermekek egészségének megőrzése, betegségek megelőzése céljából végzett tevékenységekről és szűrővizsgálatokról, azok számáról a Miskolci Egészségfejlesztési Intézet nyújtott tájékoztatást. A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos adatok a Kórház- és Menzaétkeztetés Kft-től és a Miskolci Központi Intézmény-működtető Központtól származnak.

Az említett intézmények által megküldött primer adatok és beszámolók képezik az anyag lényegi elemeit. A többi adat és a statisztikai mutató forrása a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa, a helyi népesség-nyilvántartó, a helyi térinformatikai rendszer, valamint a jegyzői szociális nyilvántartás.

Határozati javaslat:

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármestereként – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján – az alábbi határozatot hozom:

Tárgy: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámoló elfogadása

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármestereként Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolóját jelen határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadom.

Felelős: Polgármester
Végrehajtásért felelős: Szociális és Köznevelési Osztály
Határidő: azonnal

MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

HATÁROZAT

.....⁴⁴/2020. (V. 27.)

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármestereként – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján – az alábbi határozatot hozom:

Tárgy: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámoló elfogadása

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármestereként Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolóját jelen határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadom.

Felelős: Polgármester
Végrehajtásért felelős: Szociális és Köznevelési Osztály
Határidő: azonnal

2020 MÁJ. 27

Miskolc, 2020.

Veres Pál
polgármester

Dr. Ignác Dávid
Dr. Ignác Dávid
jegyző

Ellenjegyzem:

Határozati javaslat melléklete

BESZÁMOLÓ MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
2019. ÉVI GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL

MISKOLC

Tartalom

1. Bevezetés.....	3
1.1. Jogszabályi háttér.....	4
2. Demográfiai adatok.....	5
3. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások.....	7
3.1. A Gyvt. által az önkormányzat részére kötelező feladatként előírt pénzbeli és természetbeni ellátások ismertetése.....	7
3.2. Gyermekétkeztetés.....	11
3.3. Az Önkormányzat rendeletében - önként vállalt – pénzbeli és természetbeni ellátások ismertetése.....	14
4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások.....	16
4.1. A Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai munkájának összegző bemutatása ...	17
4.2. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai munkájának összegző bemutatása..	41
4.3. A Családok- és Gyermek Átmentő Otthona szakmai munkájának összegző bemutatása.....	66
4.4. A bölcsődei feladatellátás szakmai munkájának bemutatása.....	77
5. Szakmai ellenőrzések.....	89
6. Bűnmegelőzési tevékenység.....	90
6.1. A MESZEGYI bűnmegelőzési tevékenysége.....	90
6.2. Miskolci Önkormányzati Rendészet 2019. évben végrehajtott ifjúságvédelmi intézkedései.....	99
6.3. A Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának 2019. évre vonatkozó ifjúságvédelmi jelentése.....	100
7. Civil szervezetekkel történő együttműködés.....	103
8. A hátrányos helyzetű családok és gyermekek további segítése, valamint a gyermekek egészségének védelme érdekében végzett tevékenységek.....	104
8.1. Csecsemő és gyermekgondozási program – Mentor Program.....	104
8.2. A védőnői gondozás és a gyermekek egészséges fejlődését szolgáló szűrőprogram.....	106
9. Értékelés, jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása.....	108
9.1. Értékelés.....	108

1. Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdésére tekintettel a települési önkormányzatoknak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról minden évben május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést kell készíteniük. A beszámoló elkészítése során lehetőség nyílik a tevékenységek, felülvizsgálatára, az esetleges hiányosságok felszínre hozására, a változások bemutatására.

A települési önkormányzatok és megyei kirendeltség számára a beszámoló tartalmi követelményeit a **gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza**, amelyek az alábbiak:

- a) a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- b) az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása,
- c) az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása,
- d) a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi és területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- e) a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján,
- f) a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- g) a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek.

Ezen túlmenően az előző évhez képest történt jogszabályi és a helyi szociális ellátórendszerben végbement változásokat is bemutatja a beszámoló, információt nyújtva a város gyermekekkel kapcsolatos szociális szolgáltató politikájának kialakításához és fejlesztéséhez, illetve a fejlesztéseket tartalmazó tervdokumentumok megalapozásához.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) a jövőben is kiemelt feladatának tekinti a gyermekek helyzetének, ezen keresztül esélyegyenlőségének javítását. Ezt a gyermekjóléti alapellátások komplex biztosításával, különböző, törvény által előírt és azon is túlmutató önkormányzati rendeletben a helyi sajátosságokhoz és szükségletekhez igazított pénzügyi támogatások megállapításával, sokszínű intézményi háttérnek magas színvonalú működtetésével igyekszik biztosítani.

A gyermekjóléti alapellátások szolgáltatása mellett a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését, annak megszüntetését, és a családjukból kiemelt gyermekek családba történő visszahelyezését továbbra is Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (továbbiakban: MESZEGYI) végzi.

Az értékelés elkészítéséhez szükséges adatok és információk szolgáltatására a **MESZEGYI** került felkérésre. A bűnmegelőzés területére vonatkozóan - a **Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya** és a **Miskolci Önkormányzati Rendészet** került megkeresésre. A gyermekek egészségének megőrzése, betegségek megelőzése céljából végzett tevékenységekről és szűrővizsgálatokról, azok számáról a **Miskolci Egészségfejlesztési Intézet** (továbbiakban: MEFI) nyújtott tájékoztatást. A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos adatok a **Kórház- és Menzaétkeztetés Kft-től** és a **Miskolci Közintézmény-működtető Központtól** (továbbiakban: MKMK) származnak.

Az említett intézmények által megküldött primer adatok és beszámolók képezik az anyag lényegi elemeit. A többi adat és a statisztikai mutató forrása a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa, a helyi népesség-nyilvántartó, a helyi térinformatikai rendszer, valamint a jegyzői szociális nyilvántartás.

A beszámoló elkészítéséhez adatot és tájékoztatást szolgáltató személyeknek, szervezeteknek, intézményeknek köszönetet mondunk segítő közreműködésükért!

1.1. Jogszabályi háttér

A beszámoló elkészítését az alább hivatkozott jogszabályok rendelkezései alapozzák meg.

A gyermekek alapvető jogait az **Alaptörvény** deklarálja. A XVI. cikk (1) bekezdése alapján „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdésének 8. és 8a. pontja az önkormányzatok hatáskörében ellátandó feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, továbbá a szociális szolgáltatások és ellátások biztosítását.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. (Gyvt. 1. § (1) bekezdés)

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló **149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet** rendelkezései.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló **15/1998.(IV.30.) NM rendelet** (a továbbiakban: NM rendelet) rendelkezései.

A települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozta a hatáskörébe tartozó

pénzbeli ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének, szabályait, továbbá az Szt. rendelkezései alapján nyújtott ellátások kiegészítéseként meghatározott települési támogatásokat és azok jogosultsági feltételeit. Városunkban a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályait az **Önkormányzat Közgyűlésének 2/2015.(II.10.) számú rendelete** (továbbiakban: Rendelet) tartalmazza.

A Gyvt. 29. § (1) bekezdésének felhatalmazása alapján a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról, a szociális szolgáltatásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról, valamint a köznevelési intézmények étkeztetéséért fizetendő térítési díjakról az **Önkormányzat Közgyűlése 26/2018.(XII.17.) számú önkormányzati rendeletében** határozott.

2. Demográfiai adatok

A város területének nagysága a 2019. évi januári állapot szerint: 236,66 km², amelyből belterület: 54,22 km², külterület: 182,44 km². (Forrás: helyi adatgyűjtés.)
A népsűrűség: 650,6 fő/km².

2019. decemberében az állandó lakosok száma 155.851 főről 2018. decemberéhez képest 153.975 főre csökkent, amelyből a férfiak száma: 71.743 fő, a nők száma: 82.232 fő volt.

Természetes szaporodás (fő)

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás
2018	1.328	2.034	-976
2019	1.316	2.325	-1.009

Forrás: Népszámlálás nyilvántartási rendszer

A tendencia évek óta azt mutatja, hogy a halálozások száma jóval meghaladja a születések számát, ezáltal természetes fogyásról beszélhetünk.

Korfa a 2019. decemberi 31-i állapot szerint

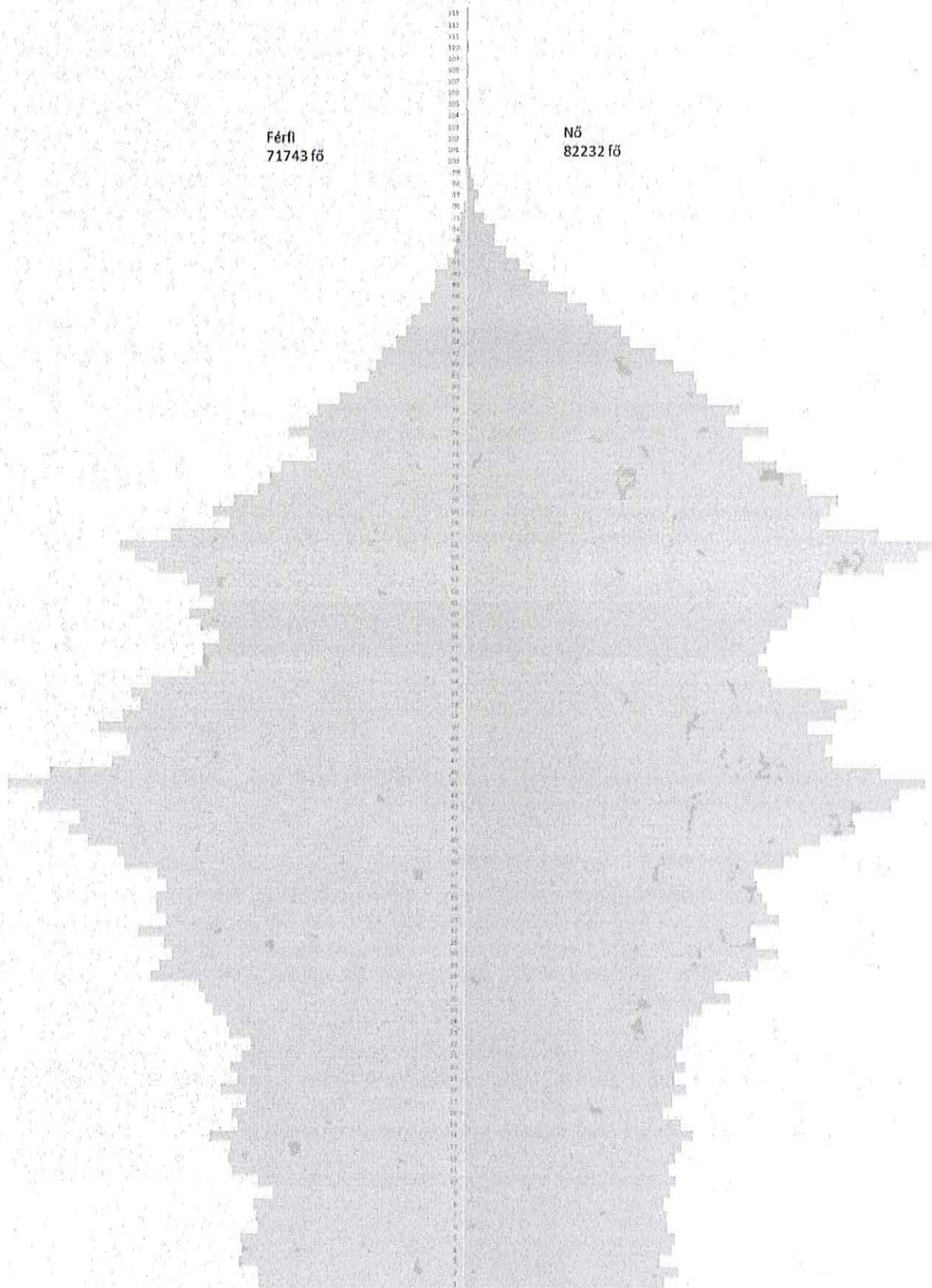
A miskolci korfa alakja **hagyma**, amely a fogyó népesség jellemzője. A keskeny alap, felfelé kicsit szélesedő forma a fiatalabb generációk fogyását és az idősebb korosztályok arányának növekedését tükrözi. Stabilitást mutat viszont a város életében a 40-54 éves korosztály számának növekedése (2016-ban 34.569, 2017. évben 35.348 fő, 2018. évben 35.745 fő, 2019. évben 36.119 fő volt)

Az ábra a város népességének nem és kor szerinti megoszlását oly módon mutatja be, hogy a függőleges tengely jobb oldalán a nők, bal oldalán a férfiak számát ábrázolja egymásra helyezett szalagdiagramok formájában. Míg a fiatalabb korosztályoknál a nemek aránya kiegyenlítődő, az életkor előrehaladtával a nők magasabb száma jellemző.

Korfa
Miskolc állandó népessége 2019.12.31
153975 fő

Férfi
71743 fő

Nő
82232 fő

A népesség összevont nem és korcsoport szerinti megoszlása Miskolcon 2019. decemberi állapot szerint főben meghatározva (fő):

Nem/év	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-74	75-84	85-
Férfi	10.676	7.523	15.081	17.775	8.893	7.312	3.630	853
Nő	10.145	7.039	14.548	18.344	11.324	11.383	7.292	2.247
Összesen	20.821	14.562	29.629	36.119	20.127	18.695	10.922	3.100

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

A 2018. évi állapothoz képest a 0-24, a 25-39 és 55-64 éves korcsoportok létszáma csökkent, míg a 40-54 év és a 65 év feletti korosztályokat képviselők száma növekedést mutat.

A gyermekek számának megoszlása évekre vetítve korcsoportok szerint december 31-i állapotoknak megfelelően:

Nem/év	0-3	4-6	7-14	15-18
2016	5502	4020	11678	5805
2017	5539	3974	11516	5864
2018	5550	4008	11393	5831
2019	5441	4069	11311	5709

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

2018. évhez képest csökkent a 0-3 éves korosztály képviselőinek száma, a 4-6 éves óvodás korosztály képviselőinek száma viszont emelkedést mutat.

A gyermekek számának megoszlása nem és kor szerint 2019. december 31-i állapotnak megfelelően (fő)

Nem/év	0-3	4-6	7-14	15-18
Fiú	2.786	2.071	5.819	2.991
Lány	2.655	1.998	5.492	2.718
Összesen	5.441	4.069	11.311	5.709

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

3. Az Önkormányzat által nyújtott pénzügyi és természetbeni ellátások

3.1. A Gyvt. által az önkormányzat részére kötelező feladatként előírt pénzügyi és természetbeni ellátások ismertetése

A szociális és gyermekjóléti ellátások feltételeit az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak kell biztosítaniuk. A Gyvt. meghatározza az Önkormányzat által kötelezően nyújtandó pénzügyi és természetbeni ellátások körét, amelyek 2019. évben a következők voltak:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- kiegészítő pénzügyi ellátás,
- gyermekétkeztetés

3.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság

A Gyvt. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a **gyermek szociális helyzete alapján jogosult**

- a törvényben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés (2016. január 1. napjától – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek) igénybevételére,
- évente két alkalommal (tárgyév augusztus, illetve november hónapjában), pénzbeli támogatást folyósít. A pénzbeli támogatást 2019 előtt természetbeni támogatásként, Erzsébet-utalvány formájában kapták a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, azonban az Erzsébet-utalványok megszüntetésére tekintettel 2019-ben már készpénzben került kifizetésre a támogatás. Az **alapösszegű** támogatás 2019. évben alkalmanként 6.000.- Ft volt. Azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek tekintetében, akiknél a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet is fennállt, 6500.- Ft **emelt összegű pénzbeli támogatás** került kiutalásra. Az alapösszegű és emelt összegű támogatás összegét - a jelenleg hatályos szabályoknak megfelelően - a mindenkori költségvetési törvény tartalmazza. A támogatás mértékének 2017. évi emelésével egyrészt kompenzálásra kerül az összeg vásárlói értékének csökkenése, másrészt az ellátás célzottságának javítását szolgálja a differenciált emelés, amely így a legnehezebb helyzetben élő gyermekeknek tud érdemibb segítséget nyújtani. 2019. évben a központi költségvetés terhére összesen igényelt egyszeri pénzbeli támogatás összege: 38 720 000.-, Ft volt. Az ügyfelek által fel nem vett támogatás összege, 324 000.-, Ft 2020.03.03. napján került visszautalásra a Pénzügyi Osztály tájékoztatása szerint. Így a ténylegesen kifizetett összeg: 38 396 000.-, Ft volt.
- Jogosult továbbá külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre (ingyenes tankönyv, a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának alapja, a közműfejlesztési támogatás és védendő fogyasztói státusz megállapítása).

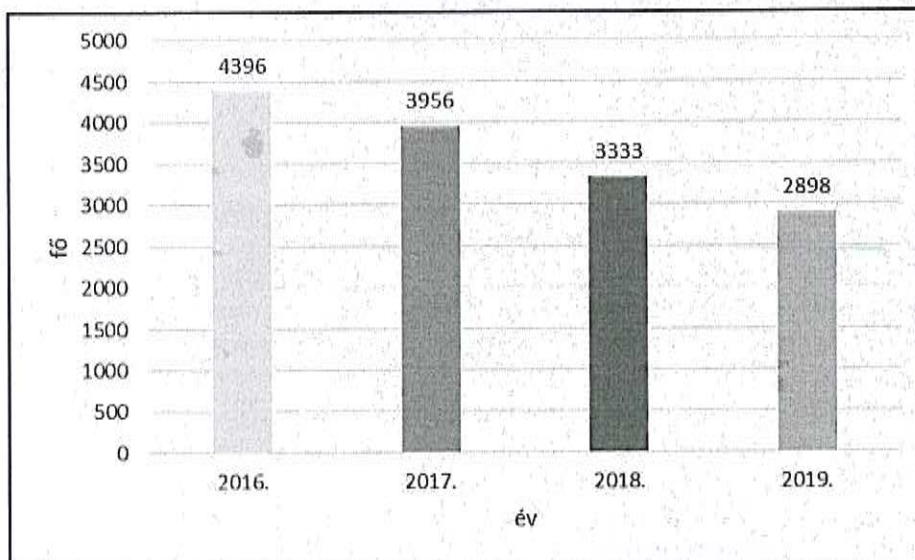
A jogosultság megállapítása jövedelemhatárhoz kötött, továbbá a család vagyoni helyzetét is vizsgálni szükséges.

2018. évtől a korábbi évekhez képest a jövedelemhatár 5 %-kal emelkedett - amely így alapesetben az öregségi nyugdíjminimum legkisebb összegének (továbbiakban: nyugdíjminimum) 135%-a, egyes kivételes esetekben 145%-a - ezzel is lehetőséget nyújtva arra, hogy még több szociálisan rászoruló gyermek alapszükségeit legyen lehetőség kielégíteni, elsődlegesen természetbeni komponensekkel.

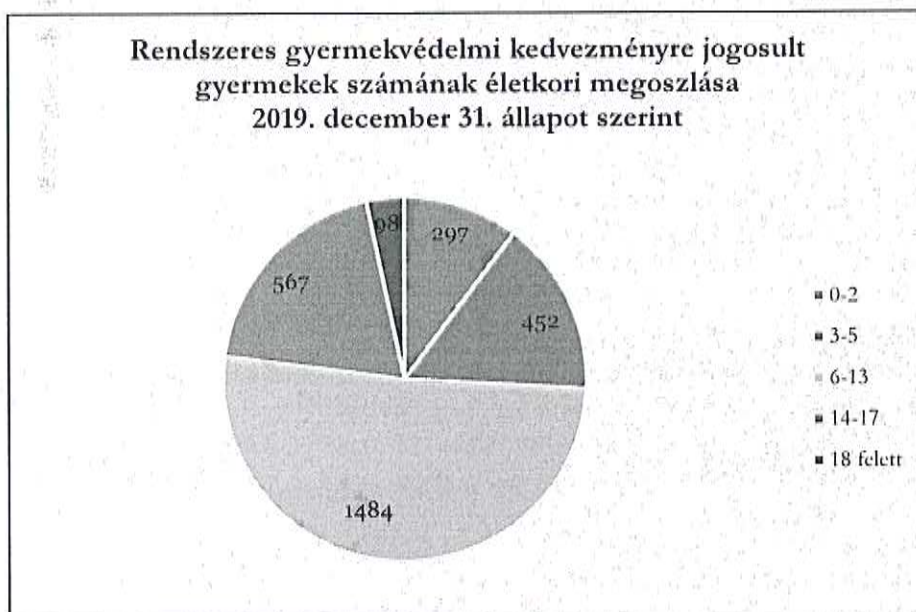
A Hivatal Szociális és Köznevelési Osztályának munkatársai a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránt érdeklődő ügyfeleknek minden esetben segítőkészen, ügyfélbarát módon adtak teljes körű felvilágosítást az ügyintézés során.

A nyilvántartás szerint **2019. december 31. napján 2.898 fő volt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma az előző 4 évben az alábbiak szerint alakult:

Forrás: KSH-nak elküldött adatszolgáltatás

Forrás: KSH-nak készített statisztika

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításának jogszabályi feltételeit a Gyvt. 67/A. §-a szabályozza.

A Gyvt. 67/A.§(1) bekezdése alapján **hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult** gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége,
- b) a szülő vagy gyám alacsony foglalkoztatottsága,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdés alapján **halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult** gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül legalább kettő fennáll.

Továbbá a Gyvt. 67/A § (2) bekezdésének b) és c) pontja alapján **szintén hátrányosan halmozott helyzetűnek minősül a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.**

A jogszabályi feltételek fennállása esetén a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzet státuszának megállapítása, amelyről külön döntésben rendelkezik. Erre sor kerülhet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításával egyidejűleg kérelemre, vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is, szintén kérelemre.

A státusz megállapításához különböző pozitív előnyök fűződnek pl. szünidei gyermekékeztetés igénybevételének lehetősége, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó egyszeri pénzbeli támogatás magasabb összege, továbbtanuláshoz többlet pont szerzése stb.

2019. 12.31. napján:

A hátrányos helyzetű gyermekek száma: 1064 fő,

a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 1236 fő volt.

Forrás: Jegyzői nyilvántartás

3.1.2. Kiegészítő pénzbeli ellátás

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt – **tartásra köteles** – hozzátartozó havonta a nyugdíjminimum legkisebb összege 22 %-ának megfelelő mértékű kiegészítő pénzbeli ellátást kap, ha nyugellátásban, vagy a jogszabályban felsorolt egyéb járandóságban részesül.

Kiegészítő pénzbeli ellátás 2019. évben nem került megállapítására, illetve folyósításra, tekintettel arra, hogy a családba fogadó gyámok vonatkozásában nem állt fenn a tartási kötelezettség.

3.2. Gyermekétkeztetés

3.2.1. Az intézményekben a kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A Gyvt. 21. §-a alapján természetbeni ellátásként a gyermek részére életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére abban az intézményben ahol napközben gondozása, nevelése, oktatása zajlik.

Miskolcon 2019. évben is minden nevelési és oktatási intézményben biztosított volt a gyermekek étkeztetése.

A gyermekek közétkeztetését a városban a Kórház- és Menzaüzemeltetés Kft. látja el. 2019. évben 5 főzőkonyhát és 50 tálalókonyhát üzemeltettek, amelyből 48 tálalókonyhán étkezik a 0-18 év közötti korosztály. Az 5 főzőkonyhán tálalás is történik, négyben a 0-18 éves korosztálynak. Az ellátottak száma ebben a korosztályban 2019. évben naponta átlagosan 14.062 fő volt, az előző évhez képest 3.408 fővel többen veszik igénybe az étkezést.

3.2.1.1. Bölcsődei gyermekétkeztetésre vonatkozó adatok

Bölcsőde		Normatív, kedvezményben nem részesülők				Ingyenes ellátásban részesülők			
		Miskolci		NEM miskolci		Miskolci		NEM miskolci	
Száma	Neve	Létszám	Igénybevett napok	Létszám	Igénybevett napok	Létszám	Igénybevett napok	Létszám	Igénybevett napok
1.	Napsugár	137	1 977	25	371	339	4 749	39	596
4.	Dobó Katica	251	3 806	43	640	436	6 494	88	1 180
7.	Petneházy	161	2 416	8	137	361	5 434	63	934
9.	Kilián	125	1 898	0	0	679	10 474	44	632
11.	Heim Pál	243	3 586	84	1 234	427	6 286	84	1 216
15.	Margaréta	142	2 149	11	156	552	7 895	62	847
16.	Diósgyőri	175	2 543	0	0	657	10 315	0	0
23.	Katica	42	657	0	0	512	8 373	21	359
24.	Mesemalom	319	4 779	2	19	494	7 551	26	404
25.	Napraforgó	215	3 082	3	31	899	14 460	54	917
Összesen:		2 147	1 810	26 893	176	2 588	5 356	82 031	481

A fenti táblázatban szereplő adatok a 2019. évi átlag adatot mutatják, külön bontva a normatív kedvezményben nem részesülő és az ingyenes ellátásra jogosult gyermekek éves

átlag számát, az általuk igénybe vett étkezések számát. Mindkét esetben külön bontva a miskolci és nem miskolci lakhellyel rendelkező gyermekek éves átlag számát.

A Gyvt. 94. §-ának (5a) bekezdése szerint

A települési önkormányzat által fenntartott

- a) bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma **legfeljebb 25%-áig,***
 - b) mini bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 50%-áig*
- az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja, feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.”*

Bölcsődéinkben a törvény által meghatározott százalékgig veszik fel a nem miskolci bejelentett lakcímmel rendelkező gyerekeket, ha szüleik munkahelye Miskolcon található.

A beíratott gyermekek megközelítőleg 2/3-a mentesült a térítési díj fizetése alól, pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyerekek, a három vagy több gyermeket nevelő családok, sérült vagy fogyatékos, tartósan beteg gyermeket nevelő családok esetén védelembe vett és a nevelésbe vett gyermekek esetén a jövedelmi határtól függetlenül érvényessé vált a 100%-os kedvezmény.

A bölcsődei gyermekétkeztetéssel kapcsolatos tapasztalatok

2018. nyarán a bölcsődei étkeztetés átkerült az Ávasi Gimnázium konyhájára, ahonnan kiszállító vállalkozók juttatják el a kész ételeket a gyermekek számára. Az ételmezésvezető számára új feladatot jelentett a bölcsődés gyermekek étkeztetésével kapcsolatos teendő.

A konyha képviselőivel – ételmezésvezetővel, területi képviselővel, ételmezésvezetővel – havi rendszerességgel tartanak megbeszéléseket, az előkészített étlapterveket a MIESZEGYI képviselőletében részt vevő bölcsődévezetőkkel közösen pontosítják.

2019-ben nem voltak jelentős problémák sem az étlappal, sem az ételek minőségével, sem a kiszállítás pontosságával kapcsolatosan. Az esetleges apró kifogásokat azonnali egyeztetésekkel korrigálták a konyha dolgozói. A csecsemők számára az életkoruknak, egyéni szükségleteinek megfelelő ételek készülnek. A szállítás is időben megtörténik.

A tejkonyhák kialakítása a tálalókonyhákban belül mindenütt megtörtént, így a csecsemőket ellátó bölcsődékben lehetőség van a helyi tápszerkészítésre.

3.2.1.2. Az óvodákra, általános iskolákra, középfokú oktatási intézményekre és kollégiumokra vonatkozó adatok:

2019. évben az óvodákban, általános iskolákban napi háromszori, a középiskolákban napi egyszeri étkezés volt biztosítva. A kollégiumokban négyszeri étkezés igénybevételére volt lehetőség.

Korcsoport	Normatív támogatásban részesültek száma (fő)		Normatív támogatásban nem részesülők száma (teljes térítési díjat fizetők)	Étkezők összesen (fő)
	100 %-os (ingyenes étkezők)	50 %-os (a térítési díj felét fizetők)		
óvodások	2721	0	430	3151
általános iskolások	1267	1155	2648	5070
középiskolások	41	589	743	1373
Összesen	4029	1744	3821	9594

Forrás: MKMK

3.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat a **szünidei gyermekétkeztetés keretében** a szülő, törvényes képviselő kérése alapján a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a jogszabályban felsoroltak szerint (az őszi, téli és tavaszi szünet valamennyi munkanapján, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon).

2019. évben a szünidei étkeztetés lebonyolítását a Polgármesteri Hivatal Szociális és Köznevelési Osztályának szervezésével problémamentesen és gördülékenyen sikerült megoldania. Az előző évhez hasonlóan, a szülők részére - őket otthonukban felkeresve - a MESZEGYI családgondozói nyújtottak segítséget az igénybevételhez szükséges nyilatkozatok értelmezéséhez és kitöltéséhez.

A szünidei étkeztetés lebonyolítására az étel elvitelével került sor, mely a város négy különböző pontján létesített elosztóhelyen volt igényelhető. A zökkenőmentes lebonyolítást valamennyi helyszínen, minden étkezést érintő napon a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai segítették elő. A szünidei étkeztetés biztosítását **naponta átlagosan 492,5 gyermek részére igényelték a szülők/törvényes képviselők.**

2019. évben a szünidei gyermekétkeztetést igénylők száma:

Szünidő megnevezése	Igénylők száma adag/nap		Összesen igényelt adag/nap
	IIIH-s	IIIIH-s	
2018/2019. tanév tavaszi (2 nap)	196	289	485
2018/2019. tanév nyári (43 nap)	243	334	577
2019/2020. tanév őszi (4 nap)	203	286	489
2019/2020. tanév téli (5 nap)	189	275	464

A táblázatban a nyári szünidei étkezés sornál feltüntetett adatok azt a napi megrendelést tartalmazzák, amelyre vonatkozóan a legtöbb igény jelentkezett. Nem kért minden gyermek minden napra étkezést és beléptek új jogosultak is. 2019. július 22. napjától az étel átvételénél jelentkező alacsony igénybevételre tekintettel csökkentésre kerültek a megrendelt adagszámok.

A nyári szünidőre a 43 napot véve alapul ténylegesen 21 350 adag étel került megrendelésre, amely átlagban napi 496,51 adagot jelentett.

3.3. Az Önkormányzat rendeletében - önként vállalt – pénzbeli és természetbeni ellátások ismertetése

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel egyéb pénzbeli és természetbeni támogatásokat állapíthasson meg.

Az Önkormányzat kiemelten fontosnak tartja a gyermeket nevelő családok, ezáltal a gyermekek szociális biztonságának megőrzését, ezért Rendeletében kifejezetten a gyermekek és fiatal felnőttek támogatásának céljából **2019. évben** az alább felsorolt támogatási formákat biztosította.

3.3.1. Fiatalok önálló életkezdési támogatása

Életkezdési támogatásra jogosult az a gyermek, akinek gondozó szülője – a gyermek megszületése előtt legalább egy évvel már – Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkezett, és akinek a nevére Start-számlát nyitottak. A támogatás összege egyszeri: 20.000.-Ft, amellyel - a szülő kérelmére - az Önkormányzat a Start-számla összegét a kincstári és természetes személy általi befizetésektől függetlenül kiegészíti.

A támogatás megállapítása nem szociális rászorultságtól függ, hanem alanyi jogon – jövedelem és vagyonvizsgálat nélkül – adható, jelezve, hogy az Önkormányzatnak mennyire fontos a gyermekvállalás támogatása, ezáltal a népesség demográfiai összetételének kedvezőbb alakulása.

A tavalyi évhez képest 4,8 %-kal emelkedett a megállapított támogatások száma.

3.3.2. Gyermekétkeztetés térítési díj kedvezménye

A Gyvt. 21/B. § (2) bekezdésében meghatározott normatív kedvezményeken felül további kedvezmény állapítható meg annak a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a nyugdíjminimum 150 %-át.

3.3.3. A menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás

A Rendelet szerint utazási kedvezményre jogosult a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, az oktatási-, nevelési intézmény azon alsó tagozatos tanulója, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a nyugdíjminimum 150 %-át (2020. január 1-jét követően a 175 %-át). A támogatás mértéke a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére a mindenkori tanuló bérletszelvény ellenértékének 100%-a, az egy főre eső jövedelem alapján részesülők számára a mindenkori tanuló bérletszelvény ellenértékének 70%-a.

A támogatás készpénzben történő kifizetésére utólag, az előző havi bérletszelvény intézménybe történő leadása ellenében, azzal egyidejűleg kerül sor. A támogatás megállapításának célja, hogy az Önkormányzat elősegítse többek között az oktatási-, nevelési intézmények megközelítését a szociálisan rászoruló, gyermekek részére, ezzel is biztosítva a közoktatási esélyegyenlőség megvalósulását.

3.3.4. Ifjúságvédelmi támogatás

Az ifjúságvédelmi támogatás a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató fiatal felnőttek részére nyújt havonta rendszeres anyagi segítséget, ezzel növelve esélyüket a továbbtanuláshoz.

A támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25%-a.

3.3.5. Rendkívüli települési támogatás

Az Önkormányzat a helyi rendelet megalkotása során a rendkívüli települési támogatásra vonatkozó rendkívüli élethelyzetek meghatározásakor tekintettel volt a gyermekek érdekeire is. Támogatja az egy év alatti gyermek egészséges fejlődésének biztosítása érdekében az arra rászorult családok számára a vitaminok, tápszer, stb. megvásárlását.

A Gyvt. a családjából kiemelt gyermek számára speciális jogokat állapít meg, így azt a jogát, hogy korához, szükségleteihez igazodó teljes körű ellátásban részesüljön. Ennek érdekében biztosítani kell, hogy a gyermek a személyes kapcsolatait a családjából történt kiemelését követően is ápolhassa, ezért ehhez az Önkormányzat anyagi segítséget nyújt a kapcsolattartásra jogosult szülők részére.

Az egyes támogatási formában részültek száma

Támogatási formák:	2019. év	Az önkormányzat által kiutalt éves összeg Ft-ban:
Fiatalok önálló életkezdési támogatása	218	4 360 000
Gyermekétkeztetési térítési díj kedvezménye	0	0
A menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás	131	5 272 410
Ifjúságvédelmi támogatás	14	1 189 875

Forrás: Miskolc M.J.V. P.H. Szociális nyilvántartó rendszere

4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A gyermekjóléti alapellátások célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

A személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat a Gyvt. 15. § (2) bekezdése sorolja föl, melyek az alábbiak:

1. a gyermekjóléti szolgáltatás (család- és gyermekjóléti központ, család- és gyermekjóléti szolgáltatás),
2. a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsődei ellátás),
3. a gyermekek átmeneti gondozása (gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona),
4. gyermekek esélynövelő szolgáltatásai (2019.01.01. napjától.)

Az Önkormányzat a Gyvt. 94. § (2) bekezdése alapján lakosságszámára tekintettel – a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai kivételével - valamennyi személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást köteles biztosítani.

A feladatellátás 2019. évben az Önkormányzat fenntartásában működő MESZEGYI útján történt.

A MESZEGYI-ben - szakmai és finanszírozási szempontok mentén - feladatcsoportonként önálló igazgatóságok működnek, melyek között egyértelműen elkülönülnek az alap- és a szakfeladatok, illetve a különböző célcsoportokat érintő - ezáltal eltérő szakmai kompetenciákat igénylő - feladatok.

A gyermekjóléti alapellátások feladatellátását az intézmény szervezeti felépítése alapján az alábbi igazgatóságok látják el a felsorolt szolgáltatás céljára nyitva álló helyiségekben és telephelyeken, továbbá működési területeken.

4.1. A Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai munkájának összegző bemutatása

A Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: Központ) a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket, valamint a speciális szolgáltatások biztosítását látja el a Miskolci járás területén.

Ellátási terület

Magyarország legnépesebb járása 244.138 fő lakosságszámával. A járás területén 45.049 fő a 0-18 éves korosztály száma.

A Miskolci járás 0-18 éves korosztály településenkénti megoszlása

Település neve	Lakosok száma	0-18 éves korosztály (fő)
Alsózsolca	5843	1515
Arnót	2488	543
Berzék	1020	249
Bócs	2863	660
Bükkaranyos	1546	294
Bükkzentkereszt	1171	197
Emőd	5023	949
Felsőzsolca	6864	1388
Gesztely	2803	671

Harsány	2072	429
Hernádkak	1692	443
Hernádnémeti	3678	845
Kisgyőr	1705	397
Kistokaj	2201	445
Kondó	611	109
Köröm	1598	649
Mályi	4205	663
Miskolc	160325	27005
Nyékládháza	5101	745
Onga	5002	1118
Ónod	2440	534
Parasznya	1170	197
Radostyán	565	92
Répáshuta	452	58
Sajóbábony	2763	536
Sajóecseg	1071	163
Sajóhidvég	1173	390
Sajókápolna	400	64
Sajókeresztúr	1563	279
Sajólád	2800	642
Sajólászlófalva	455	98
Sajópálfala	744	286
Sajópetri	1562	376
Sajósenye	430	69
Sajóvámos	2156	845
Sóstófalva	269	67
Szirmabesenyő	4326	687
Újcsanáros	876	180
Varbó	1112	172

A Miskolci járásban 1 megyei jogú város, 6 város, 1 nagyközség és 31 község található. A járás lakosságának közel 2/3-a Miskolc városban él.

Járas székhelye: Miskolc

Járas illetékességi területe: Alsózsolca, Arnót, Berzék, Böcs, Bükkaranyos, Bükkzentkereszt, Emőd, Felsőzsolca, Gesztely, Harsány, Hernádkak, Hernádnémeti, Kisgyőr, Kistokaj, Kondó, Köröm, Mályi, Miskolc, Nyékládháza, Onga, Ónod, Parasznya, Radostyán, Répáshuta, Sajóbábony, Sajóecseg, Sajóhidvég, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajólászlófalva, Sajópálfala, Sajópetri, Sajósenye, Sajóvámos, Sóstófalva, Szirmabesenyő, Újcsanáros, Varbó

A Miskolci Járás nagyságánál fogva nagyon vegyes képet ad gyermekvédelmi helyzet tekintetében. Ahogyan a földrajzi, településszerkezeti különbségek megmutatkoznak a térségben, úgy változik a helyzet a gyermekvédelmi veszélyeztetettség tekintetében is. Lakosságszámát tekintve a megyei jogú város, mint a járás központja sokszorosa a járás további 38 településének, de közigazgatási szempontból, szolgáltatási paletta tekintetében is nagyságrendekkel meghaladja a többi település lehetőségeit.

A járásban a hatósági intézkedéssel érintett esetek többségében a települések külső részein, külterületein, telepi környezetében élő családok körében jelennek meg.

A járásnak vannak olyan részei, ahol egyáltalán nem jellemző a gyermekvédelmi probléma, mint a Pitypalatty völgy hegyközi településein (Kondó, Parasznya, Radostyán, Sajólászlófalva és Varbó). Alul reprezentáltak az esetek a Sajó-menti kistelepüléseken is és a Bükk magasan fekvő községeiben.

Miskolc városában a lakosság arányának nagyságával megegyezően jóval magasabb számban jelennek meg a hatósági intézkedéssel érintett gyermekvédelmi ügyek, de arányaiban nem haladja meg az esetszám a járásban átlagot.

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak aránya továbbra is magasan felülreprezentált az országos átlaghoz képest. A veszélyeztetettség elsősorban az igazolatlan iskolai hiányzásokkal gyűrűzik be a gyermekvédelmi rendszerbe, de a háttérben megjelennek azok az alapvető problémák, melyeknek csak következménye az igazolatlan távollét az oktatási intézményekből. A halmozottan hátrányos helyzet, az alulszocializált szülői környezet, a fizikai szükségletek meglétének hiánya, a szeretetkapcsolatok nélkülözése, az oktatási intézmény intoleranciája a nehezebben kezelhető tanulókkal szemben mind olyan

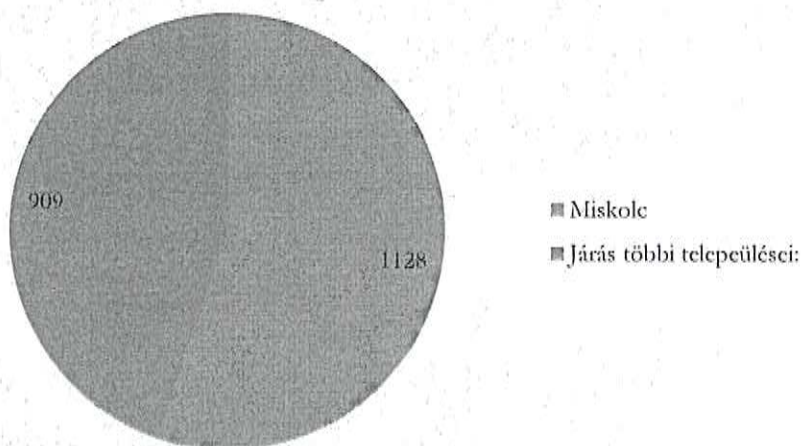
veszélyeztető tényező, melynek következménye a rendszertelen iskolába járás és az iskolai lemorzsolódás.

A veszélyeztetettség a gyermekek másik jelentős részénél anyagi és környezeti okból, lakhatási problémák miatt jelenik meg, de magas az elhanyagolások száma és a szerhasználat is egyre jelentősebb méreteket ölt. Az óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység közoktatási intézményekben történő megjelenésével és beilleszkedésével a bántalmazás miatti veszélyeztetettség is egyre több esetben kerül felszínre, súlyosságuk miatt erőteljes figyelmet igényelnek.

Egyre nagyobb esetszámban jelennek meg a központon belül a kapcsolattartási ügyek.

A Központ esetei közül legnehezebben kezelhetők a kapcsolattartási konfliktusok, szülői ellennevelés miatti védelembé vételek, melyek esetmenedzselése komoly odafigyelést, kompetencia határokon túli ismereteket és tudást kíván a kollégáktól.

Gyermekvédelmi hatósági esetek

Személyi feltételek

A Központ teljes szakmai létszáma 2019-ben 93 fő volt, melyből 1 fő intézményvezető, 37 fő esetmenedzser, 11 fő tanácsadó, 39 fő óvodai-iskolai szociális segítő, 4 fő szociális asszisztens, 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser. 6 fő szakmai munkatárs gyermekvállalás miatt távol volt az aktív munkától. A gyermekvédelmi hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységet a tavalyi évben 28 fő végezte a Miskolci járásban, 1 fő jelzőrendszeri tanácsadó végzett koordinatív szerepet a jelzőrendszer működtetésében és további 3 fő tanácsadó látta el a speciális szolgáltatások biztosítását az illetékességi területen. A szakmai munka hatékony ellátását 4 szociális asszisztens segítette.

Esetmenedzser	37 fő
Intézményvezető	1 fő
Tanácsadó	11 fő
Óvodai-iskolai szociális segítő	39 fő
Szociális asszisztens	4 fő
Szociális diagnózist készítő esetmenedzser	1 fő
Összesen:	93 fő

A szakmai létszám számszerűségét tekintve kielégítő, bár vannak területek, ahol jelenleg kevesebb esetmenedzser látja el a hatósági feladatokhoz kapcsolódó tevékenységeket, mint a Központ indulásakor. Azonban esetszám és területi felosztás alapján folyamatosan nyomon követik, hogy az esetmenedzserek leterheltsége közel azonos legyen. A tavalyi év folyamán jelentős volt a szakmai egységben a fluktuáció, elvándorlás, ami a szakmai munka kiegyenlítetttségét veszélyezteti. A jelenlegi szakmai team összetétele már több mint 80%-ban megváltozott a 2016-os induláskor meglévő munkacsoport személyi összetételéhez képest.

A szakmai teamben történő változásokat, az intézményt, illetve a szakmát elhagyó munkatársak üres álláshelyének betöltése idézte elő.

2019-ben a Központban 6 személy esetében történt változás, 5 fő esetmenedzser, 1 fő speciális szolgáltatások koordinátora kapcsán, volt több olyan terület, ahol az évben 2 alkalommal kellett új kollégát betanítani. 1 fő esetében történt munkaköri változás: tanácsadó munkakör helyett esetmenedzseri munkakört lát el a munkatárs. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy a felvételre jelentkezők többsége korábban nem a gyermekvédelem területén dolgozott, vagy egyáltalán nem rendelkezik munkatapasztalattal. Minden esetben megtörténik a kollégák szakmai felkészítése és hosszabb távú mentorálása, de az esetmenedzseri munka sokszor nehéz helyzet elé állítja az új szakembereket, mind a javaslattetelek esetében, mind a társszakmabeli rutinos kollégákkal való együttműködésben. A Központ kollektívája nyitott az új kollégák befogadására, de fontos az értékes szakmai tapasztalattal rendelkező munkatársak megtartása is, hogy hosszú távon a szakmai munka minőségét meg tudják őrizni.

Tárgyi feltételek

A Központ önálló szakmai egységként működik 300 m²-es helyiségben a Miskolc, Szemere út 5. szám alatt. Az intézményegység Miskolc város központi területén, mind a miskolciak, mind a járásból érkező kliensek számára könnyen elérhető. A szakmai tevékenységhez szükséges tárgyi feltételekkel az intézményegység rendelkezik. A járási feladatok ellátásához 2 intézményi gépjármű áll rendelkezésre.

2018. év szeptemberétől a család – és gyermekjóléti központok feladatai bővültek az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel, így egy újabb gépkocsi beszerzésére volt lehetősége az intézménynek a Központ számára a napi feladatok hatékony elvégzése céljából.

A szakmai feladatok ellátása a Járás 38 településén a két intézményi autó szigorú beosztását kívánja. Mobiltelefon ellátottságuk nem teljes, összesen 16 mobil készülék áll rendelkezésre a speciális szolgáltatások, a jelzőrendszeri tanácsadó és az esetmenedzserek rendelkezésére (területi felosztás vagy szoba beosztás alapján).

A szakmai munka jellemzői

A Központ tevékenységei – járási szintű feladatok ellátása (speciális szolgáltatások, gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági feladatokhoz kapcsolódó szakmai tevékenység, járási szintű jelzőrendszeri tevékenység, módszertani támogatás, óvodai-iskolai szociális segítés, fogyatékosügyi tanácsadás, szociális diagnózis felvétel)

- Speciális szolgáltatások

A Központ **speciális szolgáltatásait**, a szolgáltatások biztosítását koordinátor hangolja össze. A speciális szolgáltatások koordinátora elkészíti a speciális szolgáltatások éves munkatervét, a tanácsadók heti/havi munkarendjét, kapcsolatot tart és együttműködik a járás

területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatokkal, biztosítja az egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférést a járás lakossága számára.

- **Jelzőrendszeri tanácsadói tevékenység**

Az NM rendelet 10.§ (1) bekezdése szerinti feladatok – veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszeri munka – ellátása, illetve járási szintű koordinálása érdekében jelzőrendszeri tanácsadó végző szakmai tevékenységet a járásban.

- **Szakmai támogató tevékenység**

A Központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat szakemberei számára havi rendszerességgel esetmegbeszélő csoportot tart (a családsegítők szakmai létszáma alapján 2 esetmegbeszélő csoport került kialakításra), továbbá szükség és igény szerint szakmai konzultációt biztosít, mely lehet egyéni és team formában megtartott.

- **Hatósági beavatkozáshoz kapcsolódó szakmai feladatok**

A gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági beavatkozásokhoz kapcsolódó szakmai feladatokat az esetmenedzserek látják el. A járás – földrajzi, közlekedési sajátosságok figyelembe vételével, valamint az esetszám alapján – került felosztásra. Az esetmenedzserek a területfelosztás alapján körzetekben látják el feladataikat, ellátási területükön szoros, együttműködő kapcsolatot építenek ki a családsegítő kollégákkal, szolgáltató intézményekkel, az eset kapcsán illetékes hatóságokkal, a gondozási-nevelési tervben foglaltak szerint szervezik, koordinálják a segítő folyamatot és ellenőrzik a gondozási-nevelési tervben foglaltak teljesülését.

Az esetmenedzserek ellátási területükön – a helyi szolgáltatóval/intézménnyel egyeztetve – meghatározott időkeretben fogadóidőt biztosítanak az igénybevevők számára.

Esetmenedzseri tevékenység

Szakmai feladataikat a Gyvt. 40. § (2) bekezdésének b) pontja és annak végrehajtási rendelete az NM rendelet 32-33. §-a határozza meg.

Ennek értelmében az esetmenedzser:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyos veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- a gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében
 - javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
 - együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
 - a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végző – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési

körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

- utógondozást végez – a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

Az esetmenedzseri munka a gyakorlati szociális munka egyik építőköve. Tartalmazza a probléma megismerését, definiálását, az igénybe vevő szükségleteinek megfelelő szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz történő eljuttatását, útjának nyomon követését, az ellátások igénybevételének koordinálását, elősegítését a kívánt változás eléréséig.

A veszélyeztetettség csökkentéséhez, megszüntetéséhez, a gyermek/család helyzetének javításához az alábbiak szükségesek:

- Szolgáltatások biztosításának megszervezése, összehangolása, szolgáltatás igénybevételének nyomon követése, az igénybevétel ellenőrzése, közreműködés a szolgáltatások feltételeinek biztosításában.
- Előírt magatartási szabályok betartásának nyomon követése, ellenőrzése, megteendő lépések, feladatok nyomon követése, ellenőrzése.
- Rendszerszereplőkkel való kapcsolattartás, a gyermek érdekében történő egyeztetés.
- Hatóságokkal való kapcsolattartás.
- Kötelező adminisztrációs, dokumentációs feladatok ellátása.

Az esetmenedzser a szolgáltatásokat

- nem közvetlenül nyújtja,
- összehangolja, biztosítja, ill. segíti a hozzáférést, koordinálja, szolgáltatást közvetít,
- nyomon követi és figyelemmel kíséri az eredményességét.

A hatósági intézkedéssel érintett, védelembe vett kiskorú tekintetében a felelősség az esetmenedzseré. Az esetmenedzser felelős a gondozási-nevelési terv elkészítéséért, az abban foglaltak végrehajtásáért, a teljes szakmai folyamat koordinálásáért.

Indokolt esetben szükség lehet az intenzív támogató jelenlétre, a gyermek lakóhelyén közvetlenül biztosítani kell az általános segítő szolgáltatásokat (család- és gyermekjóléti szolgáltatás) a védelembe vételt követően is.

A megújult család- és gyermekjóléti szolgáltatói struktúrában a hatékony gyermekvédelmi tevékenység végzéshez a legfontosabb a jól meghatározott feladatmegosztás és a partneri együttműködés.

Hatósági intézkedéshez kötődő esetmenedzseri tevékenység 2019. évben

A strukturális átalakítást követő negyedik évre a szakmai stáb már rendelkezik azokkal az információkkal, amelyek hozzásegítik őket minden településen a hatékony esetmenedzselési tevékenységhez. Ismerik a járásban működő gyermekekkel foglalkozó intézményeket,

jelzőrendszeri tagokat, személyes kapcsolatokat építettek ki, melyek segítségével a kommunikáció zökkenőmentessé vált a területen.

Esetmenedzsereiket ismerik a területen, tudják, milyen esetben forduljanak hozzájuk.

Az ellátási körzeteken alapvetően nem változtattak, kisebb észszerűsítést tettek azért, hogy egy nagyobb, nehezen ellátható területet több kollégára bíztak, vagy egy-egy területen csökkentették az esetmenedzserek számát, illetve ha szükséges volt, egy-egy települést másik esetmenedzser kapott meg, esetszám, leterheltség folyamatos ellenőrzése mellett.

Jelenleg 15 ellátási körzetben dolgoznak 27 esetmenedzserrel.

Területenkénti jellemzők

Miskolc területe

Demográfiai, szociálpolitikai helyzetértékelés

Pereces – Lyukóvölgy – Diósgyőr – Vasgyár

Lyukóvölgy Miskolc legnagyobb szegregátuma. Itt a családok főként hétvégi házakban, a Vasgyárban pedig az egykori munkáskolónia ingatlanjaiban élnek. A területen leginkább hátrányos helyzetű, sokgyermekes, a társadalom peremére szorult roma családok élnek. Jellemző a szülők alacsony iskolai végzettsége, munkaerőpiacról való kiszorulása, leginkább az apák körében sokan büntetett előéletűek. Lyukóvölgyben nagyon sokan élnek mélyszegénységben, nem lakás céljára szolgáló, rossz állapotú épületekben. Becslések szerint jelenleg 3000 lakos él a területen. Jellemző, hogy megvásárolják (részletfizetéssel) a víkendháznak épült ingatlanokat, és abban akár több generáció is együtt él. A nem lakás céljára épült, gyakran illegálisan fölhúzott – többségében nem is téliesített – víkendházszerű építményekben sem víz, sem szennyvízhálózat kiépítése nem történt, jó, ha árammal ellátottak. Sokan nem tudnak bejelentkezni ingatlanjaikba, mert nem felel meg az önkormányzat által meghatározott előírásoknak. Így a szociális és gyermekek után járó ellátásokat nem tudják megigényelni.

Az itt élők életvitele, életmódja a társadalmi normáktól eltérő. A problémák legtöbb esetben a szegénységből, a család életviteléből, a kilátástalanságból táplálkoznak. Az önérvényesítő képességek hiánya hatalmas frusztrációt okoz, melynek csatornája az agresszió, ez megjelenhet önpusztító módon (szerhasználat, alkoholfogyasztás).

Többen közülük jogsértő cselekmény elkövetésében vettek, vesznek részt, ebből adódóan a fiatalok esetében több alkalommal indult megelőző pártfogó felügyelet elrendelése ügyében eljárás, de a cselekmények súlyát mérlegelve, a pártfogói felügyelővel egyeztetve elrendelésre nem került sor. Sajnos az utóbbi időben nagyon elterjedt a tudatmódosító szerek használata, de a fiatalok kezelésére minimális lehetőség van, ami önkéntes együttműködésen alapul, így a fiatalok a felajánlott segítséget gyakran nem fogadják el.

A Diósgyőr és vonzáskörzetében élő családok viszonylag rendezett lakótelepi, és családi házas övezetben élnek. Náluk is előfordulnak a fent jelzett problémák, de itt elsősorban – esetmenedzszeri tapasztalat szerint – a szülő-szülő közötti kapcsolati problémák dominálnak. A gyermekek saját szüleik problémáinak tünezhordozói.

Az otthoni szegénység, a család negatív irányú életvitele, és a következetes nevelési elvek hiánya akkor kerül felszínre, amikor a gyermekek közösségbe, oktatási intézménybe kerülnek. Mivel ez merőben eltér az otthoni környezettől, sokkal szabályozottabb, kötöttebb. A gyermekek alapvető ismeretei is hiányoznak, ezért idővel jellemzővé válik az iskolai lemaradás és hiányzás (sokszor a szülő asszisztálása mellett) vagy agresszív, magatartásbeli problémaként való megjelenése.

Miskolc Északi városrész – Bábonyibérc, Rózsás dűlőtől – Bandzsalgó dűlőig bebarárolt külterület – Jókai lakótelep – Martin Kertváros – Selyemvét – Szondi György telep – Csorbatelep – Szentpéteri kapu – Szirma – Vologda – Vízendtelep – Zsarnai telep – Repülőtér

Az esetek jelentős hányada a külterületi részekből (Ágazat dűlő, Forrásvölgy, Bábonyibérc, Rózsás dűlő) kerül ki. Az ott élő emberek jelentős része mélyszegénységben él. Ezek a családok nagyrészt több gyermeket nevelnek, előfordul 10-11 fős család is a területen, fő bevételi forrásuk a gyermekek után járó családi pótlék, az anyák háztartásbeliek. A szülők aluliskolázottak, bejelentett munkavisztonnyal általában nem rendelkeznek, ha dolgoznak is, azt nem hivatalos módon teszik, illetve alkalmi munkát végeznek, ami általában az építőiparban adódik. Tanulásra nem ösztönzik gyermekeiket, mivel számukra nem érték a tanulás, a képzésen való részvétel. Az adott külterület élesen elválik a település többi részétől, az itt élő családokat a többségi társadalom negatív jelzőkkel illeti, azonban többségük nem saját döntése alapján, hanem valamiféle (gazdasági, adminisztratív, anyagi) kényszer hatására költözött ide.

Miskolc – Belváros – Győri kapui városrész, Békeszálló – Üveggyár, Tetemvár – Bodótető

A belváros sűrűn lakott terület, lakótelepekkel, családi házas övezettel tarkítva. Gyermekvédelmi szempontból a terület heterogén a szegregált területeken (pl. Tetemvár) a szennyvíz az utcán csordogál, az épületek romosak, dűledeznek, jellemző, hogy egy kicsi udvarban 2-3 épületben 10-12 fő lakik. Elmondható, hogy az egy négyzetméterre jutó hátrányos helyzetűek aránya magas.

A Bodótetőn a házak távol esnek a tömegközlekedéstől, iskolától, óvodától, orvostól. A viszonylag jó módú környéken (Győri kapu) is kerül sor hatósági intézkedésre.

Járás területe

A Miskolci járáshoz 38 település és Miskolc tartozik.

Demográfiai, szociálpolitikai helyzetértékelés

Magyarország keleti és északkeleti régiói az egyik legelszegényedettebb régióknak számítanak. Egy-egy családnál problémát jelent az iskoláztatás, megfelelő lakáskörülmények megteremtése. Ez generációról generációra öröklődik az adott családoknál. Így nem képesek jobb életkörülményeket teremteni a jövőben sem. Nehézséget jelent megfelelő életvezetést kialakítani.

Miskolc járáshoz tartozó legtöbb településen nagy a szegénység, munkanélküliség, a szülők alacsony intellektusúak, így gyermeknevelési problémákkal küzdenek leginkább. A gondozott családok nagy részének az önkormányzatok biztosítják a munkalehetőséget közmunka keretén belül, illetve gyakran a GYES és a családi pótlék alkotják a havi bevételüket, mélyszegénységben élnek. Egyes kliensek (kis számban) Miskolcra járnak dolgozni, a hulladékfeldolgozó céghez, illetve Budapestre utaznak a munkavállalás reményében. Az adományokat (tűzelő, élelmiszer) részükre az önkormányzatok biztosítják. A gondozott családok a településeken szegregált környezetben élnek. Víz a közkútról hoznak, általában sparhelttel fűtenek és azon is főznek. A településeken jelen van a drog (herbal) a kiskorúak körében, sokszor a szülőknél is. Ezt a problémát a gyermekvédelem nem tudja kezelni, sok esetben a szülők is tehetetlenek. Egyre több a fiatalkorú várandós, jellemző az iskolázatlanság, nem fejezik be az általános iskola 8. osztályát sem, fiatalon családot alapítanak.

Koordináció

A szakmai tevékenység biztosítása 39 településen jól átgondolt szervezést igényel. A feladatok tekintetében az együttműködésbe beletartozik a család- és gyermekjóléti szolgáltatókkal való kapcsolattartás, oktatási-nevelési intézményekkel, védőnőkkel való kapcsolattartás, esetkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken való részvétel, a családok lakóhelyén történő megjelenés, a gyermekek kapcsán érintett társintézményekkel történő ügyintézés és a hatósági tárgyalásokon való részvétel, mely a járási településeket tekintve három helyszínen (Miskolc, Emőd, Felsőzsolca) történik. A gépjárművek használata szigorú beosztással működik, melyet a kollégákkal közösen alakítottak ki.

Miskolc ellátása esetén lehetőség van az intézmény más gépjárművének használatára, előzetes igény esetén a külterületek tekintetében.

Adminisztratív tevékenység

A hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak tekintetében több kötelező nyilvántartási rendszert vezetnek.

- KENYSZI

A TAJ alapú nyilvántartási rendszerben rögzítik határozatszám alapján a védelembe vett, ideiglenes hatállyal elhelyezett, az utógondozott gyermekek és a nevelésbe vett kiskorúak vér szerinti szüleinek adatait, melyet a határozat jogerőre emelkedésével visznek fel a rendszerbe, majd a hatósági ügy jogerős lezárását követően szüntetik meg. A családba fogadásoknál és a gyámság rendelésénél egyszeri esetként rögzítik a gyermek adatait a határozat jogerőre emelkedésének napján.

- ANYL

A Gyvt. rendelkezései alapján az ellátottakról ügyfélnyilvántartást vezetnek.

- Iktatás

A beérkező leveleket elektronikus iktatással két rendszerben (Miskolc, illetve Miskolci Járás települései) külön iktatják, így meggyorsítva a beérkező nagy mennyiségű hivatalos dokumentumok rendszerezését és továbbítását.

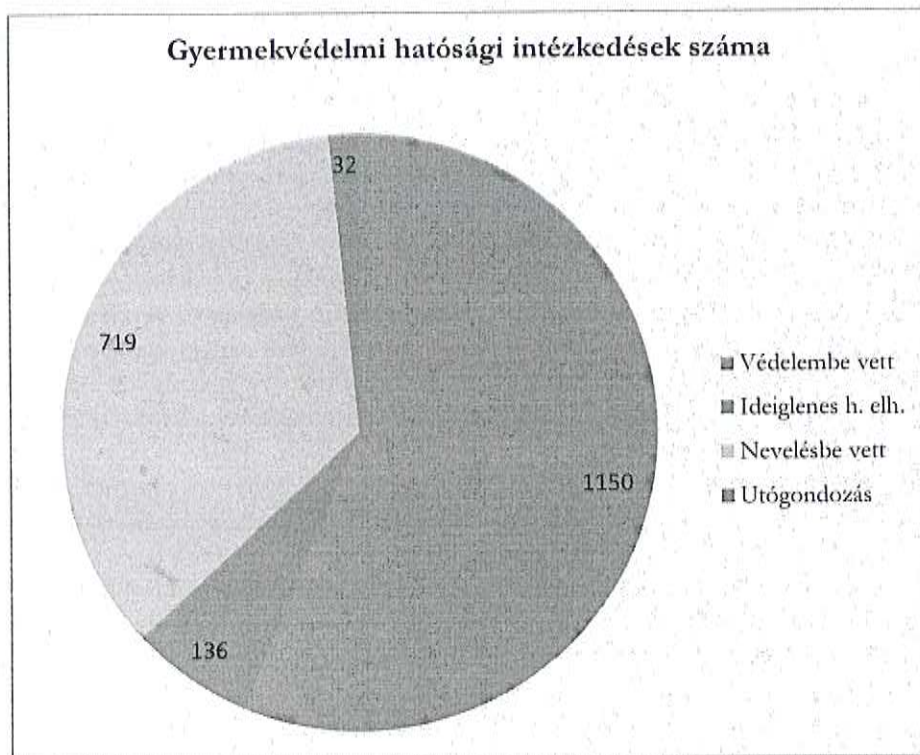
- Regiszteres

A Központban regisztrációs rendszerben tartják nyilván az ellátásban lévő kiskorúak adatait, mely megkönnyíti az ügyek beazonosítását, a családok nyomon követését a gyermekvédelmi rendszerben.

Gyermekvédelmi hatósági intézkedések

2019-ben 2037 kiskorú esetében végeztek esetmenedzselési tevékenységet hatósági intézkedés mellett a járásban.

2019. évben a családba fogadások száma 469 fő, gyámság 169 fő volt.

Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma 2019. év folyamán

védelembe vétel	329
megelőző pártfogás	25
ideiglenes hatályú elhelyezés	136
nevelésbe vétel	54
családba fogadás	106
harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezése	5
gyermek gondozási helyének megváltoztatása	3
gyermek családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása	1

Védelembe vétel

Fő okok

- *Iskolai hiányzás*

A súlyos veszélyeztetettség, mely hatósági intézkedést von maga után, több okból következik be. Jelenleg a gyermekvédelmi hatósági intézkedés vezető oka az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás, mely esetben 16 éven alatti kiskorút érintően nincs mérlegelési lehetőség a védelembe vétel tekintetében. Ezeknél az eseteknél nincs idő a megfelelő beavatkozásra a család- és gyermekjóléti szolgálatok részéről, mert az első jelzés általában már az 50 órát meghaladó hiányzásokról érkezik.

- *Elhanyagolás*

A védelembe vétel okának másik nagy csoportja a súlyos elhanyagolás, amikor a szülő a gyermeket testileg, egészségi szempontok alapján és lelki-mentális téren nagy mértékben

veszélyezteteti. Ezek az esetek nagy százalékban a család- és gyermekjóléti szolgálatok jelzése, kezdeményezése alapján kerülnek be a Család- és Gyermekjóléti Központ látókörébe.

- *Lakhatás*

Szintén magas számú a védelembé vétel azok körében, akiknél a lakhatási körülmények olyan veszélyeztetőek, hogy a gyermek érdeke megkívánja a megerősített gyermekvédelmi támogatást. Sajnos a lakhatás szempontjából egyre kilátástalanabb a helyzet a járásnak azokon a részein, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság aránya növekszik, lakhatásra alkalmas ingatlanok azonban nem épülnek, nincsenek szociális bérlakások, szükséglakások, melyek a helyzet pozitív irányú elmozdulását elősegítenék. A védelembé vett kiskorúak magas arányban olyan lakhatásra kevésbé alkalmas ingatlanban élnek, amelyek korábban vikendháznak, borháznak, esetleg csőszkunyhónak épültek. A gyermekek nagy részének nincs megfelelő lakcímkártyája, mely mind az oktatási intézményekbe való beíratását, mind az egészségügyi ellátását veszélyezteteti.

A problémák megoldása nem egyértelműen a veszélyeztetett kiskorúak családjának hozzáállásától, együttműködésétől függ, a veszélyeztetettség mértéke azonban nem engedi a védelembé vételek megszüntetését ezekben az esetekben.

Mivel a veszélyeztető körülmények egymást görgetik, így a lakhatási gondokból egy idő után súlyos testi és lelki elhanyagolás következhet be. A rossz lakókörnyezet súlyosan veszélyezteteti a gyermekek testi épségét, az ingerszegény életmód a kiskorúak lelki fejlődését akadályozza. A kiskorúak számára nem érték a tanulás, mivel családjuk a mindennapi létfenntartást is nehezen tudja megoldani, így az igazolatlan iskolai hiányzások száma a 10 év feletti gyermekek esetében rendszeresen megjelenik ezeknél a családoknál. A védelembé vételek okaként a szegregátumokban az óvodai, iskolai hiányzások mellett az elhanyagolás, a nem megfelelő higiéniai körülmények, a gyermekek nem megfelelő ellátása, táplálása, téli időszakban a tüzelő hiánya, illetve a szerhasználat jelenik meg.

- *Nevelési problémák*

A védelembé vett kiskorúak szülei sok esetben képtelenek a gyermekeikkel kapcsolatos nevelési teendőket ellátni. A gyermekek gondozási teendői kimerítik a szülői feladatkört, a gyermekek a szocializációs mintákat a nevelési-oktatási intézményben tapasztalják meg, amennyiben rendszeresen látogatják azt. A szülők legtöbbször maga sem tapasztalta meg a következetes nevelést, ezért nem tudja, hogyan kellene gyermekeit a társadalmi elvárásoknak megfelelően nevelni. A szülők legtöbbször nem rendelkezik munkaviszonnyal, az életükben nincs napirend, életüket nem tervezik, azt csak az adott nap kihívásainak megfelelően élik.

Sajnos a problémák akkor kerülnek a gyermekvédelem látókörébe, amikor a nevelés hiánya már visszafordíthatatlan, vagy nagyon lassan bekövetkező eredményeket tud hozni. Ezeknél az eseteknél az iskolaelhagyás, lemorzsolódás figyelhető meg.

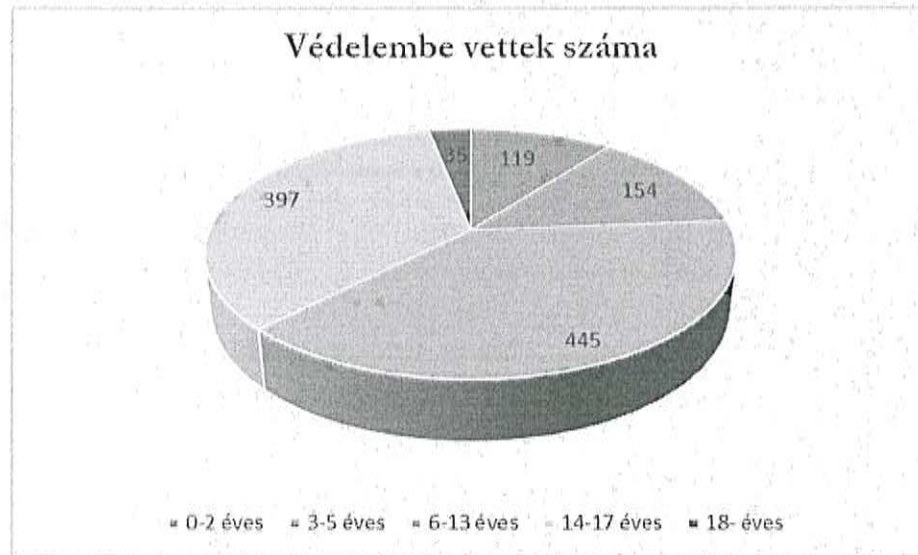
Nagyon nagy segítséget jelentett a 2018. szeptemberében beinduló óvodai-iskolai szociális segítői tevékenység a nevelési hiányosságok időben történő felismerésében.

- *Kapcsolattartási konfliktus elvált szülők esetében*

A tavalyi évben nagyon sok esetben történt védelembé vétel a szülők válása után kapcsolattartási konfliktus, gyermeket veszélyeztető helyzet miatt. Elsősorban magasabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők kerülnek ebbe a körbe. Ilyen esetekben mediációt, a bíróság, gyámhatóság által elrendelt kapcsolattartási ügyelet igénybe vételét, felügyelt kapcsolattartást biztosít az intézmény.

Védelembe vételek száma

2019. évben 1150 kiskorú esetében végeztek esztmenedzselést védelembe vétel mellett.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

A Miskolci járásban az országos átlaghoz képest nagyon magas az ideiglenes hatállyal kiemelt kiskorúak száma. Az okok több tényezőre vezethetők vissza. 2019. évben 136 esetben került sor kiemelésre.

A családok vándorló életmódja súlyosan veszélyeztető körülmény. A szülők együttműködési készségének hiánya is sok esetben problémát jelent. A súlyos fizikai, lelki elhanyagolás, a kiskorú óvodai, iskolai tankötelezettségének nem teljesítése fokozott veszélyeztetettséget jelent.

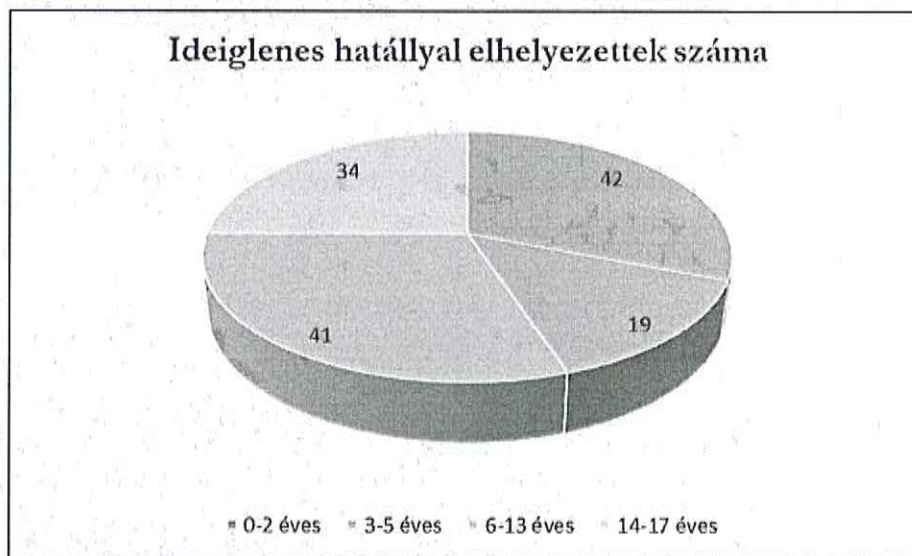
Súlyos problémát jelent a szülők és/vagy kiskorúak alkohol- és/vagy drogfogyasztása. Gyógykezelésük szinte lehetetlen, mivel önkéntességen alapul, és ők ezt legtöbbször nem vállalják. Viselkedésükkel, magatartásukkal nem csak magukat, hanem a környezetüket, kiskorú gyermekeiket is veszélyeztetik.

A lakhatási és higiéniai problémákkal érintett családok körében az újabb gyermekvállalás is okozza az ideiglenes hatályú intézkedések kezdeményezését. Több olyan helyzet volt az elmúlt évben, ahol a várandós anya titkolta, vagy nem volt tudatában terhességének, így a gyermek várható születése előtt nem sokkal érkezett jelzés a család- és gyermekjóléti szolgálatokhoz a gondozatlan terhesség tényéről, illetve a lehetetlen – újszülött számára teljesen alkalmatlan – lakókörülményekről. A lakhatási problémák megoldása egyre nehezebb. Ahol több évvel ezelőtt még egy generáció (kb. 6 családtag) lakott 30-40 m²-en, jelenleg 3 generáció (kb. 20 családtag) lakik. Ilyen körülmények közé életveszélyes hazaengedni egy csecsemőt, különös tekintettel arra, hogy ezek a lakások sokszor a minimum komfortfokozattal sem rendelkeznek. Sajnos a családok átmeneti otthonai általában telt házzal működnek, így lehetőség sincs alapellátással ezeket a helyzeteket kezelni. Az átmeneti otthoni elhelyezést a járásban az is nehezíti, hogy az intézmény által működtetett Családok Átmeneti Otthonában és Gyermek Átmeneti Otthonában csak a miskolci lakcímmel

rendelkező családok elhelyezésére van lehetőség. A megyében más gyermekek átmeneti otthona nem is található. Családból történő kiemelésre való okok közé tartozik a családon belüli erőszak is.

Az ideiglenes hatályú elhelyezések esetében előforduló indok, hogy a gyámhivatal a nevelésbe vételi javaslatokat saját hatáskörében megváltoztatja és ideiglenes hatályú elhelyezésről rendelkezik. Ennek oka, hogy a megyében a gyermekvédelmi szakellátásban nem állnak rendelkezésre a szükséges számú gondozási helyek. Mivel az elhelyezési csoport nem tud gondozási helyre javaslatot tenni a nevelésbe vételi javaslatok tükrében, így az elhelyezés minden esetben az ideiglenes hatályú elhelyezésnek helyet adó „befogadó otthon”.

A tapasztalatok szerint a befogadó otthonban elhelyezett kiskorúak jelentős aránya a befogadást követően már másnap szökésben van (elsősorban 12 év feletti gyermekek esetében), így a családban súlyosan veszélyeztetett gyermekek esetében dilemmát okoz egy javaslat megtétele.

Nevelésbe vétel

2019-ben 54 esetben történt javaslatétel nevelésbe vételre, melynek okai között elsősorban a hosszú ideje tartó súlyos elhanyagoló szülői magatartás állt, valamint a vándorló életmód, mely a gyermek hajléktalanságáig vezet. Olyan esetekben is történt javaslat nevelésbe vételre, amikor haza nem adható csecsemő ideiglenes hatályú elhelyezését követően a szülők (sok esetben kiskorúak) nem tudtak gondoskodni a hazakerülés feltételeinek megteremtéséről. Több mint 2 éven túl zajló védelembe vétel után is – ha nem sikerül a veszélyeztetettséget megszüntetni – nevelésbe vételre kerül sor. A gondozási-nevelési tervben foglaltak be nem tartása, lakhatási, higiéniai problémák, szülők felelőtlen életvitele, szülő/k rossz mentális állapota gyakran szerepel a kiemelések háttérében. Az elmúlt évben olyan esetben is történt nevelésbe vételre javaslatétel, amikor a gyermekek gyermekvédelmi szakellátásból történő hazagondozása után ismételtelen olyan élethelyzetbe került a család, hogy védelembe vétellel, vagy más hatósági intézkedéssel nem lehetett a veszélyeztetettséget megszüntetni.

Nevelésbe vettek korcsoportos megoszlása a Miskolci járásban (fő)

A családba történő visszagonozás hatékonysága nagyon elenyésző, melynek több oka van. Egyrészt azok a szülők, akiktől gyermekeik súlyos veszélyeztetés miatt kikerültek, nem voltak képesek a veszélyeztető körülményeiket megszüntetni, még segítséggel sem. Sok olyan körülmény van, melyet önmaguk nem is igazán tudnak saját eszközeikkel megoldani, hiszen a lakáskörülményeiket saját erőből nem képesek pozitív irányba jelentősen elmozdítani. Különösen azért nem, mert a gyermekek ellátásából származó jövedelmük nélkül, munkavállalási lehetőség hiányában nem képesek változtatni. Másrészt azok a családok, akik képesek változtatni és jövedelmet szereznek, de származásuk, múltjuk miatt albérltet kizárólag a szegregált területeken tudnak bérelni, nem kerülnek támogatásra a gyermekeik hazagonozása tekintetében a gyermekvédelmi gyámok és sokszor a hatóság részéről sem. Az esetmenedzser részéről nagyon nagy erőfeszítést igényel a hazagonozás segítése.

Együtműködés a társszakmák szakembereivel

Az esetenedzseri tevékenység alapja az együtműködés biztosítása a gyermek érdekében az érintett szervezetek között. A hatékony esetenedzserelés a jó kommunikáción alapul, mely az együtműködést biztosítja.

- Gyámhivatal

Az esetenedzseri tevékenység során a hatósági beavatkozással érintett kiskorúak ügyében mindennapi a kapcsolat a járási gyámhivatal szakembereivel. A gyámhivatal három helyszínen végzi a járásban központi és kihelyezett munkáját: Miskolcon, Emődön és Felsőzsolcán.

2019-ben már rutinos együtműködés alakult ki a gyámhivatal szakembereivel, minden különleges helyzet kapcsán konzultáció történik a megfelelő javaslat és döntés érdekében.

Még mindig vannak olyan esetek, amikor a gyámhivatal az intézmény kompetenciáján túli feladatokba is szeretné bevonni a kollégákat (pl.: ideiglenes hatályú elhelyezés esetén beszállításban történő részvétel, rendőri intézkedés kezdeményezése, helyszínen történő jegyzőkönyvfelvétel gyámhivatallal közösen, idéző végzés esetenedzser által történő kézbesítése, stb.), de ezeket az eseteket sikerül szakmai egyeztetés keretében tisztázni. Nevelésbe vételi javaslat során sok esetben több hónap is eltelik a javaslat és a kiemelés között, ez megnehezíti az esetenedzser munkáját. Problémát jelent még mindig a véglegessé válások időben történő eljuttatása a Központ számára.

A gyámhivatal szakemberei tudják, hogy az esetenedzser látja, tapasztalja azokat a helyzeteket, mely alapján a javaslatait megteszi, ezért ritka az a döntés, mely figyelmen kívül hagyja az esetenedzser nézőpontját.

Az elmúlt év folyamán többször történt egyeztetés a gyámhivatal szakembereivel a minél hatékonyabb és gördülékenyebb munka érdekében. Tavalyi év végén az intézmény javasolta a Gyámhivatal vezetőjének, hogy tartsanak esetmegbeszéléseket, melyre nyitottak voltak.

- Család- és gyermekjóléti szolgálatok

Az esetenedzser nagy többsége pozitív folyamatokról számol be a családsegítő kollégákkal való együtműködésben az előző évek helyzetéhez képest.

A szakmai protokollok alapján megtörtént a kompetencia határok tisztázása, így a gondozási tevékenységet egyértelművé tette a családsegítő és az esetenedzser kollégák számára.

Nagyon nagy számban tartanak esetmegbeszélést a családsegítő kollégákkal a hatékony együtműködés érdekében és rendszeres telefonos egyeztetés történik minden eset kapcsán. A kollégákkal napi szinten tartják a kapcsolatot: telefonos ügyintézés, esetmegbeszélés, esetkonzultáció, családlátogatás, tárgyaláson való megjelenés szolgál számunkra eszközként az esetek megoldása kapcsán.

- Szociális diagnózis felvétel

2019. január 1-től az Szt. módosítása megváltoztatta a szociális diagnózis elvégzésével kapcsolatos rendelkezéseket. A Gyvt. 40/A. § d) pontja rögzíti a család- és gyermekjóléti központok feladatai között a szociális diagnózis Szt. 64/A. § szerinti elkészítését.

A Magyarország központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény a család- és gyermekjóléti központok finanszírozáshoz kapcsolódóan központonként 1 fő szociális diagnózis felvételét végző esetenedzsert ad a számított személyi létszámhoz. A

költségvetési törvény a létszám biztosítása során nem veszi figyelembe a járások területi vagy lakosságbeli eltéréseit.

A szociális diagnózissal kapcsolatos feladatokat 2019. év elején elkezdte a szociális diagnózist készítő esetmenedzser. Az első negyedévben összeállítottak egy ismertető anyagot a családsegítő kollégák részére, elkészítették a szükséges dokumentációs lapokat, létrehoztak egy eljárásrendet a korábbi tapasztalatok alapján, majd személyesen felkeresték a családsegítőket, és ismertették a szociális diagnózissal összefüggő változásokat, tudnivalókat, és megbeszélték az együttműködéssel kapcsolatos feladatokat.

2019. májusától, miután közzétették a szociális diagnózis adatlapot a Szociális Ágazati Portálon, elkezdődtek a diagnózisok felvételei. A Miskolcon és a Miskolci járási településeken működő család- és gyermekjóléti szolgálatok fele nem továbbított kliens és irányító lapot a Központ felé. A miskolci Területi Szolgáltatási Központok egynegyed része küldött olyan irányító lapot részükre, amelyekben a kliens kérte a szociális diagnózist.

A 2019-es évben 252 db irányítólap érkezett a központhoz, 68 esetben járultak hozzá a diagnózis elkészítéséhez, 9 esetben kértek halasztást és 51 esetben történt kapcsolatfelvétel a kliensekkel. A kapcsolatfelvételek során sok esetben a diagnózist nem sikerült elkészíteni, mert:

- a kliens nem jött el
- a kliens lemondta
- a kliens nem volt alkalmas állapotban az interjúhoz (zaklatott, sietett stb.)
- a klienssel szemben hatósági eljárás indult
- a kliens elköltözött.

Év közben rendszeresen részt vett az esetmenedzser az esetmegbeszéléseken, rendezvényeken, civil napokon. A megyei módszertani workshop-on találkozott a megyében dolgozó szociális diagnózist készítő esetmenedzser kollégákkal, a tapasztalatok és a jó gyakorlatok megbeszélése céljából.

Szociális szolgáltatások térképének készítésével kapcsolatos tapasztalatok

A szociális térkép 2019. év közepe óta folyamatosan bővül, ami egy állandó munkát igényel a meglévő feladatok mellett. Év közben folyamatosan látogatta az esetmenedzser a szociális rendezvényeket abból a célból, hogy megismerje a miskolci és Miskolc környéki szociális szolgáltatókat az élő kapcsolat és a szociális térkép szolgáltatásai listájának bővítése céljából.

Óvodai – iskolai szociális segítők

Az iskolai-óvodai szociális segítők bekapcsolódása a gyermekvédelmi munkába sok segítséget jelent a mindennapi munkában. Az információáramlás sokkal gördülékenyebb. A gyermekekről nagyon sok hasznos információval szolgálnak, mert a legtöbb esetben a gyermekek sokkal könnyebben megnyílnak előttük, mint a pedagógusok, vagy esetlegesen a családot gyakran látogató kollégák előtt. Nagy segítség, hogy az esetkonferenciákon is részt vesznek, ahol a közvetlen tapasztalatukat meg tudják osztani, ezzel elősegítve a hatékony esetkezelést, esetmegoldást. Hatósági intézkedés megtétele előtt fontos szerepük van az esetleges problémák feltérképezésében, alapellátás keretében történő megoldásában. Amennyiben hatósági intézkedésre van szükség, abban az esetben a nyomon követésben is fontos szerepük van. Összekötő kapocsnak számítanak az iskola, óvoda, családsegítő munkatárs, valamint az esetmenedzserek között.

Gyermekvédelmi szakellátás

Elsősorban a nevelésben lévő gyermekek kapcsán történik együttműködés a gyermekvédelmi szakellátás szakembereivel, a gyermekvédelmi gyámokkal. Rendszeresen konzultálnak telefonon a vér szerinti szülő és a gyermek kapcsolattartásával, valamint a hazagondozás lehetőségével összefüggésben. Személyesen általában akkor dolgoznak közösen, amikor időszakos kapcsolattartásra történik az engedélyezési eljárás, ilyenkor közös családlátogatások is történnek. A gyermekvédelmi gyámokkal a kapcsolattartás jó, de a szakmai véleményük nem minden esetben egyezik meg.

Az ideiglenes hatályú elhelyezésnél szinte minden esetben a gyermekvédelmi szakellátás befogadó otthonába kerülnek a gyermekek. Gyakori probléma az, hogy a súlyos veszélyeztetettségéből elhelyezett kiskorúak, különösen a 12 év feletti, a befogadó otthonból a befogadást követően szinte 1-2 napon belül távoznak. A gyermek mindenek felett álló érdeke a legfontosabb minden szakember számára, így nem elfogadható a veszélyeztetett kiskorúak felügyelet nélküli elengedése a védelmet szolgáló befogadó otthonból.

Pártfogó felügyelői szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei rendszeres kapcsolatban állnak a pártfogókkal azokban az esetekben, ahol megelőző pártfogásra kér javaslatot a gyámhivatal, illetve a pártfogói felügyeletet kapott védelemben vett kiskorúak kapcsán.

Az együttműködésre a kölcsönösség a jellemző, minden közös ügyben informálják egymást a kollégák, és a segítő folyamatban két oldalról biztosítják a kiskorú veszélyeztetettségének csökkentését. Sok esetben együtt, közösen látogatják meg a családokat, kiskorúakat. A pártfogók gyámhivatali tárgyalásokon is részt vesznek szükség szerint.

Módszertani segítségnyújtás a Miskolci járás család- és gyermekjóléti szolgálatainak

A Család- és Gyermekjóléti Központ az intézmény módszertani múltjából adódóan is elkötelezett a család- és gyermekjóléti szolgálatoknak való segítségnyújtásban. A család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítői számára esetmegbeszélést tartanak havonta egy alkalommal, ahol a dilemmás esetek megbeszélésén túl az ágazatot érintő szakmai információkat is továbbítják a kollégáknak. A család- és gyermekjóléti szolgálatokat érintő jogszabályváltozásokat egyeztetik a megbeszéléseken és a dokumentációval kapcsolatos tapasztalatokat is megbeszélik.

A szakmai segítségkérés sok esetben telefonon érkezik, melyet minden esetben igyekeznek megválaszolni, vagy a szükséges információval visszahívni az érdeklődő kollégát.

2017. év végétől a szakmai protokoll iránymutatásának megfelelően a jelzőrendszeri tanácsadó munkatárs vezetésével működik az esetmegbeszélő csoport, mely még nagyobb rálátást ad a járási jelzőrendszer elakadásaira, illetve lehetőséget ad a területi családsegítőknak a közvetlen segítségkérésre az együttműködés problémáinak kezelésében.

Óvodai-iskolai szociális segítség

Az ellátási terület jellemzői

Az ellátási terület a Miskolci járás települései. A jellegzetességei közé tartozik a sokféleség, az aprófalvas települések, melyek rossz tömegközlekedési feltételekkel rendelkeznek. A járásban több kisváros is található, ugyanakkor Miskolc, mint járásközpont minden nagyvárosi jellegzetességet is magában hordoz.

41.230 gyermek található az ellátási területen a köznevelési intézményekben. Ebből az iskoláskorúak száma 35.397 fő, az óvodás korú gyermekeké pedig 5833 fő. Az iskoláskorú

gyermekek közül a hátrányos helyzetű (HH) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók százalékos aránya az összlétszámhoz viszonyítva 18%. Az óvodáskorúaknál ez az arány 27%. Az óvodák és iskolák egy része az új adatvédelmi törvényre hivatkozva nem adott meg pontos létszámadatot, de mindenütt lenyilatkozták a százalékos arányát a HH-s és HHH-s gyermekeknek együttesen.

A feladatellátás során 103 iskola és további tagintézményei tartoznak az intézményhez. Ebbe beletartoznak az általános iskolák, középiskolák, szakközépiskolák, szakképző iskolák egyaránt. 56 óvoda és azok tagintézményei az ellátási körzetben szerepel. A fenntartók között jellemző a sokszínűség, van állami, önkormányzati, egyházi, alapítványi és magánkézben lévő intézmény is.

Az ellátási területen a legkisebb létszámú iskola hivatalos gyermeklétszáma 7 fő, a legnagyobb létszámú iskola tanulóinak száma pedig 1280 fő.

A legkisebb létszámú óvoda gyermek létszáma 6 fő, a legnagyobb létszámú óvodáé 264 fő.

Az elmúlt év munkája is előzetes igényfelméréssel kezdődött. A gyerekek nagy százaléka sokproblémás családból érkezik, sokan közülük rossz szociális háttérrel rendelkeznek.

Lakóhelyüket tekintve sokan szegregált területről járnak iskolába, óvodába, ugyanakkor jelen vannak a nagyvárosi lakótelepi, lakókörnyezetből származó hátrányok is. A gyerekek sokféle családból érkeznek, nagy számban van jelen az egyszülős és a mozaik család is. Mindehhez hozzá adódhatnak még a kortárs közösségek negatív hatásai is.

Az alábbi problémákat tartották legjellemzőbbnek az ellátási terület intézményei a kapcsolatfelvétel, igényfelmérés során:

- A gyermekekkel kapcsolatos problémák közül a rossz szociális háttér, magatartási problémák, a függőség, a bántalmazás, valamint a mentális és pszichés problémák és a tanulási zavarok jelentek meg.
- A szülőkkel kapcsolatos problémák között megjelenik az életviteli, anyagi, megélhetési, nevelési, elhanyagolással és válással kapcsolatos probléma, valamint a függőség.
- A pedagógus munkakörrel kapcsolatos problémák között megjelenik a leterheltség, a kiégés veszélye és a nehéz kapcsolattartás a szülőkkel.

Személyi feltételek

A jogszabályban előírt szakmai létszám az óvodai és iskolai szociális segítő munkakörben 41 fő a hivatalos teljes gyermeklétszám alapján. 2019. januárjában 20 fővel biztosították a szolgáltatást, majd februárban 25 fő, márciusban 31 fő, decemberben pedig 37 fő munkatárs látta el az előírt feladatokat. Ezekon a létszámokon felül a csoportvezető és a szociális asszisztens, azaz további 2 fő tartozik a teamhez. Technikai munkatárs további 1 fő részmunkaidőben.

A munkatársak közül 8 főnek nyelvvizsga hiánya mellett van meg a felsőfokú szakirányú végzettsége, mely megfelel a jogszabályi előírásoknak. 2 fő egyéb társadalomtudományi végzettséggel rendelkezik (szociológia), további 29 főnek szociális munkás vagy szociálpedagógus végzettsége van.

Tárgyi feltételek

Jelenleg a Fazola u. 4. szám alatt található 2 munkaszobából és 2 fogadóhelyiségből, valamint kiszolgáló helyiségekből álló ingatlanrészben kap helyet a munkacsoport. Szűkösen férnek el

a jelenleg iroda funkciót betöltő két helyiségben. A csoport folyamatos bővítésével a jelenlegi két iroda túlszűfoltta vált. Az épület felújításra szorul, jelenlegi állapotában csak ideiglenes megoldásként szolgálhat.

A tárgyi feltételeknél fontos megemlíteni, hogy a munkatársak az iskolákban és óvodákban is kell, hogy rendelkezzenek ideális külön helyiséggel, mely alkalmas az egyéni segítő tevékenységekre és a csoportos foglalkozásokra. Az óvodai-iskolai szociális segítő helyiségeinek kialakítása járásunkban intézményenként nagyon változó képet mutat. A legtöbb helyen nem tudják biztosítani a megfelelő körülményeket, nincs megfelelő helyiség, alkalmanként osztozni szükséges rajta.

A tavalyihoz képest megnövekedett azoknak az intézményeknek a száma, akik biztosítanak többnyire megfelelő szobát a szakmai munkához. Ez a javuló tendencia már annak köszönhető, hogy a szakemberek munkáját elismerik és fontosnak tartják.

A szakmai munka jellemzői

A szolgáltatásra vonatkozóan már minden együttműködési megállapodást tudtak véglegesíteni. Mindegyik együttműködési megállapodást kiegészíti egy melléklet, amely tartalmazza a konkrét szolgáltatási tervet, benne a szolgáltatást biztosító kolléga nevével, elérhetőségével és az ügyeleti idő gyakoriságával, melyet a változások figyelembe vételével folyamatosan frissítenek.

Már szinte minden intézményben működik a konkrét szolgáltatás, valamint már minden szolgáltatási elemet teljes mélységében biztosítanak. Az információnyújtás, a konzultáció és az egyéni tanácsadás, és a csoportos szociális munka a leghangsúlyosabb. A közösségi szociális munkát is végzik a kollégák, minden intézmény rendszeresen bevonja őket az adott rendezvényük megszervezésébe és lebonyolításába.

Célcsoportjuk közé tartoznak a járásban élő gyermekek, a gyermekek szülei és a köznevelési intézmények pedagógusai egyaránt. Sokszínű a környezet, a települések, az intézmények, a családok, az elakadások és a problémák. Főként a gyermekek kapcsán minden típusú kihívásra, minden szintű szükségletre, igényre választ kell adnia a szolgáltatásaiknak. Egyszerre kell prevenció munkát és krízisintervenció beavatkozásokat biztosítaniuk eltérő körülmények között, mindezt team munkában megvalósítva, összehozva a rendszer szereplőit a gyermekek problémáinak megoldása érdekében.

A 2019. év szakmai munkájának hatékonyságát az alábbi táblázat számadatai hűen tükrözik.

Tevékenység	Összesen
forgalomszám	32.022 fő
egyéni esetszám	1361 fő
tematikus csoportok száma	292
a csoport tevékenységben résztvevők száma	5486 fő
közösségi szociális munka száma	147
a közösségi programokon résztvevők száma	10.123 fő
Hány szülővel konzultált a gyermek ügyében?	579 fő
Hány pedagógussal konzultált a gyermek ügyében?	1467 fő
Hány társszakemberrel konzultált a gyermek ügyében? (pl: családsegítő, pszichológus, esetmenedzser stb.)	980 fő
jelzések száma	1094 db
ebből mennyi volt a saját jelzés, amikor az intézmény nem vállalta fel	20 db

Összehasonlítva a 2018-as év adataival és tapasztalataival a következők mondhatók el.

Az óvodai-iskolai segítő tevékenység bevezetésének indoka a veszélyeztetettek számának csökkentése volt. A munkacsoport a jelzések megírásába fektetett erőfeszítései meghozták a kívánt hatást, hiszen 1094 esetben tudták elérni, hogy az intézmény felvállalva a konfliktusokat, eleget tegyen a jelzési kötelezettségének. Csupán 20 esetben volt arra szükség, hogy a segítő az intézmény helyett tegye meg a szükséges lépéseket a gyermek érdekében. 2018-ban mindösszesen 330 jelzés született a pedagógusok részéről, ami majdhogynem megháromszorozódott. Látható a számokból, hogy a segítők az egyéni esetszolgálatuk során törekedtek a szülők bevonására, rendszerszemléletben dolgoztak. Nagy számban igyekeztek a jelzőrendszer tagjait mozgósítani, folyamatosan konzultáltak a többi szereplővel.

Elgondolkodtató, hogy 3026 olyan tevékenység valósult meg az egyéni esetkezelések mellett, amikor egy gyermek érdekében konzultáltak minden szereplővel a segítők a team munka megvalósítása, a család mozgósítása céljából. A segítők nagyon ügyelnek a kompetenciahatárok megtartására, folyamatos dilemmákat behozva a rendszeres esetmegbeszélő csoportokra. Heti 2-3 ilyen alkalmat biztosítanak számukra és mellette 2019. őszétől már szupervíziós üléseken is részt vesznek.

A szolgáltatás beindításának másik célja a prevenció „újraélesztése” volt az oktatási intézményekben, melyeket többek között csoportfoglalkozásokkal valósítanak meg. 2019-ben 292 db tematikus csoportot indítottak be a kollégák, melyek átlagosan 3-5 alkalmasak voltak. A tematikus csoportok számába nem vették bele a szülői értekezleteket és a tantestületi értekezleteket, azonban ezekre rendszeresen járnak a segítők, beépült az alaptevékenységeik közé.

Speciális szolgáltatások működtetése

Utcai és lakótelepi szociális munka

A Család- és Gyermekjóléti Központban 2 fő látja el az utcai szociális munka feladatait, szoros együttműködésben a Miskolci Rendőrkapitánysággal, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitánysággal, illetve a Miskolci Városi Önkormányzati Rendészettel.

Rendszeres programok az év során, amelyben az utcai szociális munkások részt vettek:

- Korrepetálás

Két fő utcai szociális munkás időszakos jelleggel vállalt segítséget az általános iskolás gyerekek iskolai felzárkóztatásában. A helyszín a Család- és Gyermekjóléti Központ intézménye.

- Faosztás

Az Önkormányzat minden évben szociális tűzifa osztását szervezi meg az intézménnyel közösen az arra rászorulóknak részére. Ebben a tevékenységben mind a családsegítők, mind az utcai szociális munkások részt vesznek. A faosztás a város különböző, általában a Területi Szolgáltatási Központok területéhez kötődő ingatlanokban történt.

Kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás

A MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Központja kapcsolattartási ügyeletet biztosít az illetékességi területén élő gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más

kapcsolattartásra jogosult személy számára, a Gyvt. 40/A § ab) pontja és NM rendelet alapján, az alábbi eljárásrend szerint.

A kapcsolattartási ügyelet a kapcsolattartásra megfelelő feltételekkel rendelkező család- és gyermekjóléti szolgálatoknál biztosítható. A kapcsolattartási ügyeleti munkatársak az intézmény vezetősége által elfogadott „kapcsolattartási ügyeleti protokoll és a házirend” értelmében vállalják az eseteket.

A szolgáltatás igénybevételének alapja bírósági végzés vagy gyámhivatali határozat, amelyben a kapcsolattartás helyszínéül a Család- és Gyermekjóléti Központ helyisége került megjelölésre.

A szolgáltatás igénybevételére kizárólag pénteken 12-18 óráig és szombaton 8-18 óráig van lehetőség. A kapcsolattartás ügyeleti szolgáltatást az intézmény négy Területi Szolgáltatási Központban biztosítja (Kassai Úti Területi Szolgáltatási Központ, Avasi Területi Szolgáltatási Központ, Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ, Diósgyőr – Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ), mind a miskolci, mind a Miskolci járás településein élő lakosok számára, az egyes területi szolgáltatási központok kapacitásának függvényében, 16 fő kapcsolattartási ügyeleti munkatárssal.

Az intézmény helyi kapacitása, és a folyó esetek száma miatt a kapcsolattartás pontos idejének leszabályozása feltétlenül előzetes egyeztetést igényel. Minden egyes eset vonatkozásában az intézmény által kijelölt kapcsolattartási ügyeleti koordinátor áll rendelkezésükre a kapcsolattartás pontos helyszínének és időpontjának egyeztetése céljából.

Kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás esetszám: 135

Forgalomszám: 1388

Az esetek a négy szolgáltatási központban 99%-ban a hatóságok (bíróság, gyámhivatal) által lettek a Család- és Gyermekjóléti Központhoz irányítva. Egy család részére biztosította az intézmény igazgatói engedéllyel önkéntes alapon a szolgáltatást.

Kórházi szociális munka

Együttműködésük a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház (a továbbiakban: Kórház) Gyermekegészségügyi Központjával 2004. évben kezdődött. 2019 júliusában az együttműködési megállapodás megújítására, módosítására került sor. Az új megállapodás célja egy összehangolt együttműködés létrehozása, a jogszabályban rögzített kötelezettségek hatékony és maradéktalan teljesítése, a feladatok eredményes ellátása, a közös munka eredményeként a gyermek vagy a szülő, felnőtt egészségi problémái mögött meghúzódó elhanyagolás, bántalmazás következtében fennálló veszélyeztetettség időben történő felderítése, a gyermekek szakszerű ellátásban részesítésének biztosítása a család- és gyermekjóléti szolgáltatás útján.

A Kórház a kórházi szociális munka feladata ellátására 9 szociális szakembert foglalkoztat, így a MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Központ által biztosított kórházi szociális munkás jelenléte nem indokolt a kórház osztályain. Az együttműködés során a kórházi szociális munka ellátását a kórházban dolgozó szociális szakemberek segítségével, koordinátori tevékenységgel biztosítja az intézmény.

A kórházi szociális munka 2019. év első felében végzett szakmai munkájának adatai:

Kórházi szociális munka esetszám: 79

Forgalomszám: 223

Beavatkozási indokok a következők voltak:

1. Elhanyagoltság

2. Szülői gondatlanság
3. Szülői kooperáció hiánya, gondozáson, illetve orvosi kontrollon való megjelenések elmulasztása
4. Gyermek számára elégtelen, veszélyeztető életkörülmények
5. Elhanyagoló szülői magatartás, illetveingerszegény környezet okozta ártalmak
6. A kórházi házirend akár szándékos figyelmen kívül hagyása, higiénés követelmények be nem tartása
7. Gyermekbántalmazás, illetve több – szándékosnak tűnő, sérülés.

Számtalan esetben a fenti okok halmozottan jelentek meg.

A szakember minden esetben biztosította az osztályokon a betegek és családjaik részére a szociális információnyújtást és tanácsadást, a hivatalos ügyekben való segítségnyújtást, gyermek veszélyeztetése esetén jelzés továbbítását, érzelmi támogatást a betegséggel együtt járó krízis feldolgozásához. A gyermekek hazakerülésének elősegítését, vidéki kiskorú esetén az illetékes családsegítő munkatárssal, vagy az esetmenedzserrel kapcsolattartást.

Minden indokolt esetben a jelzés megküldésre került a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatoknak.

Gyermekvédelmi jelzőrendszer szolgálat

A MESZEGYI Központja gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot biztosít a törvényi előírásoknak megfelelően. A készenléti szolgálat célja, hogy a gyermekjóléti szolgáltatást ellátó intézmény nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) folyamatosan biztosítsa gyermekjóléti szakember elérhetőségét abból a célból, hogy krízishelyzet esetén a gyermek ne maradjon segítség és ellátás nélkül.

A készenléti szolgáltatás alapkritériuma, hogy a gyermekvédelmi szakember az adott településen (ellátási területen), egy meghirdetett telefonszámon folyamatosan elérhető legyen. A szolgáltatás biztosítása a MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Központjának ellátási területén történik. A készenléti szolgáltatást 4 fő szakember látja el, heti rendszerességgel váltják egymást forgórendszerben.

A 2019. évben – a több évre visszamenő magas szakmai színvonalú működtetési alapelveknek és a jó jelzőrendszeri kapcsolatoknak köszönhetően – a szolgáltatás biztosítása zökkenőmentes volt. Az év során összesen **57** volt a forgalomszám. Az esetek száma most is azt igazolja, hogy az intézmény nyitvatartási idején túl is szükség van a gyermekjóléti szolgáltatás igénybevehetőségére.

Több esetben előfordult, hogy a rendőrség, illetve a védőnői szolgálat, oktatási intézmény kért segítséget a szolgálat munkatársától, aki a probléma megoldása érdekében megtette a szükséges lépéseket (telefonos ügyintézés, segítő beszélgetés, tájékoztatás az intézmény által igénybe vehető speciális szolgáltatásokról, továbbírányítás a probléma megoldása érdekében kompetens intézményhez, szakemberhez, kríziskezelés). Nemcsak a jelzőrendszer, hanem a lakosság részéről is több esetben érkezett segítségkérő telefon. A jelzések túlnyomó részénél azonnali segítségnyújtásra került sor, a többi esetben pedig továbbírányítás történt a területileg illetékes családsegítő szakember felé.

A megjelenő problémák: családi konfliktus, gyermekbántalmazás, kiskorú veszélyeztetése, lakhatási és egészségügyi problémák, koldulás, szenvedélybetegségek.

Jogi tájékoztatás

2019-ben az intézmény négy területi szolgáltatási központjában összesen **322** alkalommal került sor jogi tájékoztatás nyújtására, a legkülönbözőbb jogi helyzetek, nehézségek megoldása érdekében. A tavalyihoz hasonló ügyekben kértek segítséget az ellátottak, mint pl. kilakoltatás, végrehajtás, fogva tartás, tartozás, fizetési meghagyás, hagyaték, közműtartozás, lakáseladás, öröklés, rehabilitációs ellátások, adósságkezelés.

A Miskolci járás területén összesen hét településen nyújtja ezt a szolgáltatást a Család- és Gyermekjóléti Központ. A településeken **94** fő kereste meg a szolgáltatást a helyi lakosok köréből. Öröklés, lakástulajdon, örökbefogadás, gyermektartásdíj, orvosi műhiba, végrendelet, közműtartozás, rehabilitációs járadék, ápolási díj, gondnokság, kilakoltatás, tartásdíj, zsarolás, stb. ügyekben kérték a jogász segítségét.

Pszichológiai tanácsadás

Miskolcon és a Miskolci járás területén is a Központ biztosít gyermekek részére pszichológiai tanácsadó szolgáltatást, amit a családgondozás, illetve az esetenedzseri tevékenység során vonhatnak be a segítő folyamatba a szakemberek. Miskolcon **334** gyermek vette igénybe pszichológus segítségét. A Miskolci járás 5 településén működő szolgáltatásban **116** gyermek vette igénybe a szolgáltatást.

Miskolcon felnőttek részére is rendelkezésre áll pszichológus segítsége. **76** fő fordult segítségért pszichológushoz.

Családterápia

2019. január 1-től a családterápiás szolgáltatást az intézmény a Miskolc, Fazola u. 4. sz. alatti telephelyén található épületében, az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosító munkacsoport irodájában biztosítja. A szolgáltatást idén **30** család vette igénybe, az alkalmak száma **122** volt. **94** érintett családtaggal dolgozott a családterapeuta közvetve vagy közvetlenül, a forgalom ebben az évben **352** volt.

A szolgáltatást egy terapeuta biztosítja társterapeuta, küldő team, szupervízió nélkül. A családok többnyire önként jelentkeztek, néhány esetben családsegítő, esetenedzser, gyámhivatal, háziorvos, nevelési tanácsadóban dolgozó pszichológus és pszichiáter javaslatára keresték fel a szakembert.

Az adatok is utalnak arra, hogy rövid dinamikus folyamatokról van szó, 4-6 ülés egy átlagos családterápiás folyamat. A pontos képhez hozzátartozik, hogy az év elején a múlt évben elkezdett terápiák fejeződtek be, és a félév végén máig is tartó, sok új terápia indult be, ez a magyarázata annak, hogy a családok számához képest viszonylag kevésnek tűnik az alkalmak száma. Jellemző problémátípusok voltak a válással kapcsolatos krízis, párkapcsolati konfliktusok, gyermeknevelési problémák, iskolai magatartás és beilleszkedési zavarok, serdülőkori krízisek, fiatal felnőttek leválási problémái, üres fészek szindróma, nemi identitászavar, szenvedélybetegségek, szülői alkalmassági dilemmák, veszteségek, gyászmunka.

4.2. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai munkájának összegző bemutatása

A családsegítés célja a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése.

A gyermekjóléti szolgáltatás célja a gyermekek egészséges fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése. A veszélyeztetettség megelőzése és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a családból történő kiemelés megelőzése, a már kiemelt gyermekek hazajutásának elősegítése, utógondozása.

A család- és gyermekjóléti szolgálat feladatai:

1. Tájékoztatási feladatkör
2. Szociális segítő munka
3. Szolgáltatások, ellátások közvetítése
4. Adminisztrációs tevékenység
5. Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait ellátó szakmai szervezeti egységek

- Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ: Miskolc, Arany J. u. 37.
- Kassai úti Területi Szolgáltatási Központ: Miskolc, Kassai u. 19.
- Diósgyőr-Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ: Miskolc, Jedlik Á. u. 3/a.
- Avasi Területi Szolgáltatási Központ: Miskolc, Szentgyörgy utca 42-44.
- Perecesi Szolgáltatási Központ: Miskolc, Bollóalja u. 115.
- Települési Feladatellátási Munkacsoport: Miskolc, Arany J. u. 37.

Szolgáltatási helyek

Berzék	3575 Berzék, Rákóczi F. u. 55/a.
Bükkszentkereszt	3557 Bükkszentkereszt, Kossuth u. 24.
Harsány	3555 Harsány, Hunyadi u. 2.
Köröm	3577 Köröm, Rákóczi F. u. 11.
Mályi	3434 Mályi, Botond u. 5.
Nyékládháza	3433 Nyékládháza, Kossuth L. u. 47.
Ónod	3551 Ónod, Rákóczi u. 51.
Répáshuta	3559 Répáshuta, Kossuth L. u. 2.
Sajóbábony	3792 Sajóbábony, Arany J. u. 5.
Sajóecseg	3793 Sajóecseg, Széchenyi u. 27.
Sajóhidvég	3576 Sajóhidvég, Forgács u. 33.
Sajókeresztúr	3791 Sajókeresztúr, Rákóczi u. 40.
Sajósenye	3712 Sajósenye, Petőfi u. 14.

A Területi Szolgáltatási Központ (a továbbiakban: TSZK) ellátási területei

Ellátási területek				
Arany János úti TSZK Miskolc, Arany J. u. 37.	Avasi TSZK Miskolc, Szentgyörgy u. 42-44.	Kassai úti TSZK Miskolc, Kassai u. 19.	Diósgyőr Vasgyári TSZK Miskolc, Jedlik Á. u. 3/a.	Perecesi Iroda Miskolc, Bollóalja u. 115.
Belváros és vonzáskörzete (Tizeshonvéd úti lakótelep, Vörösmarty úti lakótelep, Győri kapu, Győri kapu lakótelep észak, Győri kapu lakótelep dél, Győri kapu lakótelep nyugat), Békeszálló telep és környéke, Tetemvár alsó-, középső-, felsősor	Avas városrész, Görömböly városrész, Hejőcsaba városrész, Tapolca városrész, Pingyom, Vargahegy, Muszkás telep, Csermőke dűlő	Bábonyibérc Rózsás dűlőtől – Bandzsalgó dűlőig behatárolt külterület Jókai lakótelep Martintelep Martintelepi felüljáró Selyemréti lakótelep Szondi György telep – Csorbatelep, Selyemréti lakótelep Szentpéteri kapu Kelet Szentpéteri kapu Arany téri lakótelep Szentpéteri kapu kelet-lakótelep, Szentpéteri kapu Nyugat Szentpéteri kapu nyugat-lakótelep Szirma Vologda lakótelep Víkendtelep Zsarnai telep – Repülőtér	Komlóstető Bükkszentlászló Mexikóvölgy Vasgyár Újgyőri Főtér és környéke Külterület: Lyukóvölgy	Pereces Lyukóvölgy Perecessel kapcsolódó oldala Miskolc város északi területe a Dorottya utcától a Maros utcáig.

A szakmai egységek ellátási területeinek főbb jellemzői

Arany János úti TSZK ellátási területének bemutatása, jellemzői:

Az Arany János úti TSZK Miskolc város területén, 35.935 fő lakos részére biztosította a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást. Az ellátási terület több problémás gócpontot ölel fel, de a Tetemváron tömbösödött a szegregáció. A Békeszálló környékét szintén marginalizált lakosság jellemzi, ahol még mindig komoly probléma a szegénység, illetve az előregedés is.

- Tetemvár alsó-, középső-, felsősor;

Ezen a területen a mélyszegénységben élő családoknál anyagi, megélhetési, lakhatási, mentális, problémák jelen. A védelemben vett gyermekek problémái túlnyomórészt az iskolai hiányzás, magatartás-teljesítményzavar, magántanulói jogviszony, lopás, rablás, szülői elhanyagolás, korai gyermekvállalás. A lakosság túlnyomó része roma származású.

- A Békeszálló telep és környéke

A Békeszálló telepen és környéken lévő utcákban (Nap, Csillag, Hold, Hutás, Ernye bán, Gábor Áron, stb.) saját tulajdonú és önkormányzati bérlakások találhatóak. Itt is több

generációs családok élnek egy fedél alatt zömében. A családok problémái: munkanélküliség, alacsony jövedelem, szegénység, egészségügyi problémák, szerhasználat.

- **Belváros és vonzáskörzete:**

Belváros, Tízeshonvéd úti lakótelep, Vörösmarty úti lakótelep, Győri kapu, Győri kapu lakótelep észak, Győri kapu lakótelep dél, Győri kapu lakótelep nyugat.

A belváros lakosságának társadalmi, szociális, szociokulturális összetétele nagyon változatos képet mutat. A területen többnyire panellakások vannak, de megtalálható a családi házak övezet, és több lakásos közös udvaros házak is vannak. A családok közművesített területen saját tulajdonú, vagy önkormányzati bérlakásokban, albérletben élnek. A nyugdíjas és felnőtt lakosok száma igen magas.

Az Avasi TSZK ellátási területének bemutatása

- **Avas Kelet - Népkert**

A városrész korszerkezete sokkal idősebb a város egészétől. Kiemelkedően magas az időskorúak aránya a Petneházy lakótelepen, ahol minden harmadik lakos 65 év feletti. 15-64 éves népességen belüli foglalkoztatottak aránya magas, Miskolc városrészei közül itt a legmagasabb ez az arány.

- **Avas Dél városrész**

A város népességének közel 20%-a lakik itt, az Avasi lakótelep a város legsűrűbben lakott területe.

A városrész korszerkezete fiatalabb a város egészétől, amely elsősorban annak köszönhető, hogy a lakásárak nyomottak a város egyéb részein (lakótelepein) tapasztalható árakhoz képest, ezért a fiatalok könnyebben hozzá tudnak jutni ezekhez a lakásokhoz.

A II. ütemben lényegesen magasabb azoknak a családoknak a száma, akik bekerültek az ellátórendszerbe, és részt vesznek az intézmény által biztosított gondozási folyamatban. A leggyakoribb elsődleges problémaként különösen az életviteli problémák jelennek meg mindhárom ütemben, de különböző arányban. A II. ütemben lényegesen magasabb arányban jelenik meg az életviteli probléma, és az ehhez kapcsolódó további problémátípusok. Az életviteli problémák mellett igen magas arányt mutatnak a családi- kapcsolati problémák és családon belüli bántalmazások, melyek összefüggnek egyéb problémátípusokkal pl. magatartászavarral, gyermeknevelési problémákkal. A gyermeknevelési problémákból adódóan tünetként jelenik meg ezeknél a családoknál a családban élő gyermekek nagyszámú igazolatlan hiányzása.

- **Hejőcsaba – Görömböly**

Hejőcsaba – Görömböly lakónépessége a város lakosságának kb. 6%-a. A városrész korszerkezete idősebb Miskolc város egészétől. Az aktívkorú népességen (15-59 év) belül a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya 18,9 %, ami szinte teljes mértékben megegyezik a városi arányszámmal. A foglalkoztatással kapcsolatos problémák elenyészőek, elsődlegesen életviteli nehézségek jelennek meg, melyek természete más jellegű, mint egy szegregátumban, ahol ezek elsődleges kiváltó oka leginkább a szegénység. Ebben a városrészben az életviteli problémák leginkább szenvedélybetegségben, illetve családon belüli bántalmazásban nyilvánulnak meg.

- **Miskolctapolca**

A 15-64 éves népességen belüli foglalkoztatottak aránya meghaladja a miskolci átlagot. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül alacsonyabb Miskolc átlagánál. Látható, hogy Tapolca elit lakóterületnek számít Miskolc

városon belül, olyan értelmiségi és vállalkozói réteg lakja, amely jó egzisztenciával rendelkezik, magasan kvalifikált és rendszeres jövedelemmel bír. Jelzés ritkán érkezik az intézményhez erre a városrészre vonatkozóan. Ha mégis, akkor az leginkább családi-kapcsolati problémákra hívja fel a figyelmet.

- Vargahegy, Muszkás telep, Csermőke dűlő, Avasalja, Pingyom

Csermőkei út – Mésztelep szegregátum területe két részre osztható, délen a Mésztelepi kolónia maradványa, illetve a kiskertes, családi házas beépítésű Csermőkei út menti terület. A terület népessége 2001 óta jelentős mértékben nőtt, ami vélhetően a Csermőkei út menti területekre való beköltözésnek köszönhető. Ezen a területen az új építésű családi házakba többnyire jómódú emberek költöztek, ami jelzi a terület önrehabilitációs folyamatát. A Nagyavas (Muszkás oldal nyugati része – Tóth sor – Domb u. – Avasalja u. – Hidegsor – Danyivölgy u. – Nagyavas Felsősor déli része) szegregátum a belvároshoz közel található. A területen egyfőképpen van jelen kisvárosias és családi házas beépítés, illetve pincesor. A területen jellemzően sokgyermekes családok laknak. A munkanélküliség aránya magas, jellemzően alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokhoz tartoznak a munkavállalók. A területen régi pincéházak találhatók, melyek egy részében jelenleg életvitelszerűen laknak, ami részben magyarázza az épületek rossz állapotát. A közművesítés (szennyvízelvezetés, szemétszállítás, vezetékes gáz) továbbra sem megoldott.

Kassai Úti TSZK ellátási területének bemutatása

A területi felosztás alapján az elmúlt évben lakótelepi környezetben, telepi városrészekben és külterületi szegregátumokban egyaránt sor került gondozási tevékenység végzésére. Ezek közül rendszeresen több olyan területen is, ahol mélyszegénységben élő családok élnek, komfort nélküli házakban. A családok ingerszegény lakókörnyezetben, sok esetben nem lakás céljára szolgáló épületekben laknak. A problémák halmozódása, komplexitása jelenik meg ezeknél a családoknál. Az elmúlt években jellemző volt, hogy a gyermekvédelmi problémák koncentráltan elsősorban a lakótelepek azon részén jelentek meg, ahol hátrányos helyzetű családok éltek (pl.: Szentpéteri kapu 70.), ezek azonban a családok egy részének elköltözése miatt folyamatosan csökkentek. A lakótelepen megjelenő gyermekvédelmi problémák elsősorban a családok működésének zavaraiából, a szülők szenvedélybetegségéből, a nevelési hiányosságokból, családon belüli konfliktusokból fakadnak. Egyre nagyobb számban jelennek meg a szenvedélybetegségek a fiatalok tekintetében, a korhatár egyre lejjebb tolódik, ami komplex segítséget igényel. Még mindig magas az iskolai igazolatlan hiányzások száma, melyek okai sokrétűek: fakadnak a családi szabályok hiányából, a következtelen nevelésből, a tanulási problémák kezelésének hiányából, a szülők munkanélküliségéből, anyagi problémákból és a fiatalok céltalanságából, korai gyermekvállalás nehézségeiből, motiváció nélküliségéből egyaránt.

Az anyagi problémák enyhítésében nagy szerepe volt a közmunkaprogram kínálati lehetőségeinek. A mélyszegénységben élő családokban növekedett a munkajövedelemmel rendelkezők száma, mely pozitív hatással volt a megélhetési körülményeikre.

Ezen a területen élők közül 2019-ben is több család hagyta el Magyarországot, külföldre költözött a jobb megélhetés reményében. Ennek tényéről – amennyiben kiskorúval együtt távoznak külföldre – nem mindig értesítik az oktatási-nevelési intézményt, a Gyámhivatalt, a családsegítő munkatársat. Emiatt a gyermek távollétét igazolatlan hiányzásként kezelik. Egyre nagyobb számban jelennek meg a családi konfliktusból adódó problémák, amelynek következményei legfőképpen a gyermekek mentális fejlődést veszélyeztetik.

A Diósgyőr – Vasgyári TSZK ellátási területének bemutatása

A szegregátumok közül 4 ezen az ellátási területen helyezkedik el, melyek a következők:

1. Számozott utcák-Andrássy utca-Vasgyár
2. Gózon-Puskin utcák
3. Lyukóbánya
4. Lyukóvölgy

Mind a terület topográfiai jellemzői, mind a lakosság demográfiai mutatói miatt jelentős szociális problémák jelentkeznek ezen az ellátási területen. Emellett folyamatosak a ki- és beköltözések, így a lakosság számot pontosan meghatározni nem lehet. A lakosság elöregedése is jellemző a belső városrészen, viszont a külterületeken jellemzően magas a gyermekszám.

Az ellátási területen lévő gondozott családok nagy része a Lyukói területen lakik. Ennek oka, hogy a város területén kilakoltatott családok legtöbbször itt telepednek le. Vidékről érkező sokproblémás családok is itt találnak anyagi lehetőségeikhez igazodó ingatlant. Ezek általában zártkerti házak, amik alacsony komfortfokozatúak, az esetek nagy részében csak áram van bevezetve. A vizet több száz méterre lévő közkútról szerzik be, fűtés általában teakályhával vagy hőszugárzóval történik. Itt a védelembe vett esetek száma 2019-ben magasabb, mint az alapellátásban gondozottak száma, amely abból ered, hogy a gondozás folyamán kiderül, hogy az önkéntes kapcsolattartási forma nem elegendő a családok problémáinak megoldásában, szükségessé válik egy szorosabb kapcsolattartás és figyelem. Még mindig magas az 50 órán túli igazolatlan mulasztások száma, ehhez kapcsolódnak még a lakhatási, életviteli, magatartásbeli problémák.

A Percesi TSZK ellátási területének bemutatása

A lakókörnyezet jelentősen eltérő képet mutat: a telepi részekről a középosztály elegáns lakóparkjáiig. A **lyukóvölgyi - percesi** terület nagy részében a kis családi házakban több generáció él együtt. A komfort nélküli lakások közművesítése nincs megoldva. A lakások többsége vizes, dohos, egészségtelen. Az utak sárosak, aszfalt csak a főúton van. Az épületek sokszor nehezen megközelíthetőek, különösen problémás a mentők érkezésekor. A területen elég nagy számban élnek az inaktív keresők. Általános probléma a munkanélküliség, a rossz egészségügyi állapot, a lakhatási nehézségek. A lakosság összetétele a rendszerváltást követően igen heterogén lett. A gazdálkodó őslakosok mellé beköltöztek Miskolcra és a vidéki falvakból a létfenntartási problémákkal küzdő szegény lakosok és azok a telkesek, akik az egyre emelkedő közmű és banki kölcsönök elől menekültek erre a területre.

A lakótelepi, családi házas övezetben leginkább saját tulajdonú, illetve önkormányzati lakásokban élnek a családok. A nyugdíjas és felnőtt lakosok száma igen magas. A felnőtt lakosokhoz képest a gyermekek száma alacsony. Az infrastruktúra és az intézményhálózat kiépített. Könnyen megközelíthető az orvosi rendelő, a posta, az iskola, az óvoda, a bölcsőde és a boltok is. Ebben az övezetben túlnyomó részt kedvezőbb anyagi helyzetben élők laknak, akiknek jobb a lakhatási körülményeik és az egészségi állapotuk. A városrész korszerkezete valamivel idősebb a városi átlagnál; a 14 és 59 év közöttiek aránya 2%-kal alacsonyabb, az időskorúaké pedig ugyanennyivel magasabb.

Személyi feltételek

Az NM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza a család- és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai létszám és létszámminimum normáit. A család- és gyermekjóléti szolgálatnál lakosságszám vonatkozásban 4000 főre vetítve került előírásra 1 fő családsegítő. A MESZEGYI család- és gyermekjóléti szolgálatára és a gondozói körzetekre vetítve a családsegítő létszám a jogszabályi előírásnak megfelelő.

A Miskolc város területén működő család- és gyermekjóléti szolgáltatásban a fenntartó által engedélyezett szakmai létszám 66 fő, ebből 2019. december 31-én 3 álláshely volt betöltetlen. 3 fő családsegítő rész munkaidőben áll alkalmazásban. Az 54 családsegítő munkakörben dolgozó munkatárs közül 52 fő rendelkezik a szakmai rendeletben elfogadható szakirányú felsőfokú képesítéssel, ebből 48 főnek felsőfokú szociális végzettsége van. A 9 fő asszisztens közül mind a 9 fő rendelkezik a jogszabályban előírt képesítési előírással.

2019-ben továbbra is nehézséget jelentett a területről elvándorló, vagy más szociális területre távozó szociális szakemberek pótlása. A szakma alacsony társadalmi és anyagi megbecsültsége, valamint a kiegészítő veszélye nagy mértékben előidézi a személyi fluktuációt. A szakmai egységek jelentős erőfeszítésekkel oldják meg a helyettesítést azokban az időszakokban, amíg új munkatársakat nem találnak. Az esetleges betegállomány tovább nehezíti a helyzetet. Az állandó változás a segítő folyamatban nincs jó hatással a bizalmi kapcsolat alakulására. Az elmúlt év során is több Szolgáltatási Központból távozott más munkahelyre vagy munkakörbe (pl. óvodai-iskolai szociális segítő munkacsoportjába) egyszerre több családsegítő.

A pályakezdők, illetve az új kollégák betanítására az intézményben mentorrendszer működik, amelynek keretében a próbaidő alatt álló kollégákat a többéves szakmai gyakorlattal rendelkező kollégák mentorálják. A családsegítőket a munkakör végzéséhez szükséges kreativitás, jó szervező készség, problémamegoldó képesség jellemzi. A szakmai készségek, ismeretek szinten tartása és fejlesztése érdekében az intézmény nagy figyelmet fordít a továbbképzéseken való részvétel ösztönzésére és támogatására.

Tárgyi feltételek

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás székhelye és az ellátottak fogadására fennálló helyiségek az ellátási területek központjában találhatóak, tömegközlekedéssel jól megközelíthetőek. Az épületek akadálymentesítettek mind az öt miskolci szolgálatnál.

A személyes segítő munka feltételei rendelkezésre állnak a szakmai egységekben. Mindenhol több fogadóhelyiség található, ahol az ügyfélfogadás és a segítő beszélgetések zajlanak.

A Diósgyőr-Vasgyári és az Arany J. utcai TSZK-ban hiányzik olyan közösségi tér, ahol nagyobb csoportok, rendezvények lebonyolítása megvalósulhat. A Diósgyőr-Vasgyári TSZK épületében a kis alapterület miatt zsúfoltan dolgoznak a munkatársak.

Az Avasi TSZK nyílászárói és a kliensek fogadására, valamint a közösségi térben használt bútorok cseréjére szorulnak.

A számítógépek száma kielégítő, az informatikai rendszer és infrastruktúra folyamatos fejlesztést igényel. Minden szakmai egység munkáját mobiltelefonok is segítik.

A nehezen járható külterületekre történő kijutás sok esetben csak intézményi autó használatával lehetséges.

A TSZK-k mindegyikében rendelkezésre áll teakonyha a munkatársak számára.

A szakmai munka bemutatása

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. és 40. §-a, valamint az Szt. 64-64/A §-a szerinti feladatokat. A TSZK-k által ellátott feladatköröket az NM rendelet 12-18. §-ai tartalmazzák.

2019-ben a MESZEGYI család- és gyermekjóléti szolgálatánál Miskolcon **együttműködési megállapodás alapján 2795 fő vette igénybe** a szolgáltatásaikat. **821 családdal** kötöttek együttműködési megállapodást az év folyamán az öt TSZK-ban. Mindkét adatban emelkedés figyelhető meg a 2018-as évhez képest (2018. évben 2.523 fő, 727 család). Ennek oka a Központtal történő hatékony együttműködés a védelembe vett gyermekek családjainak gondozása, segítése érdekében.

Nem együttműködési megállapodás alapján 5655 fő számára biztosítottak valamilyen szolgáltatást. Ebből 1584 fő egy alkalommal kereste fel az intézményt. Itt is emelkedés tapasztalható az előző év adataihoz képest a tanácsadásban részesülő vagy szolgáltatásaikat néhány alkalommal igénybe vevő (pl. információnyújtás, ügyintézésben történő segítségnyújtás, stb.) ellátottak számában.

A tavalyi év folyamán **összesen 8450 fő, 3071 család került kapcsolatba a család- és gyermekjóléti szolgálattal Miskolcon.**

A Szolgálathoz fordulók nemek szerinti megoszlását tekintve továbbra is magasabb számban vannak a nők a szolgáltatásokat igénybe vevők között.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint

Gazdasági aktivitás	fő
Foglalkoztatott	555
Munkanélküli	400
Inaktív	628
Ebből: nyugdíjas	119
Ebből: 15 éves vagy idősebb tanuló	297
Eltartott 0-14 éves korú gyermek	1212
Összesen	2795

Az adatokból látható, hogy az intézmény szolgáltatásait legnagyobb számban az eltartott 0-14 éves korosztály számára nyújtja. Ez azzal magyarázható, hogy a jelzőrendszer működése során leginkább kiskorú gyermekek kerülnek a jelzések fókuszába. Az inaktívak körében is magas arányban jelennek meg eltartott iskoláskorúak. A munkanélküliek 14,3%-ban veszik igénybe a szolgáltatásokat. A gazdasági aktivitási mutatók erős összefüggésben vannak az iskolai végzettséggel, ezek a mutatók rendkívül kedvezőtlenek. A gondozott családok kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete miatt az intézményben munkaerő-piaci tanácsadás biztosítása is történik. Az ellátottak körében magas a foglalkoztatottak aránya (19,8%).

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma a legmagasabb iskolai végzettség szerint

Az együttműködési megállapodással rendelkezők közül az ellátottak körében jelentős számban – 1431 fő – fordulnak elő az általános iskola nyolc osztályánál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkezők. Ehhez hozzájárul, hogy az ellátotti körben magas arányban szerepelnek a 0-14 éves korú gyermekek. Az általános iskola 8 osztályát végzettek száma is elég magas a gondozott kliensek között (839 fő), ebből 375 fő 18 éven aluli. Felsőfokú iskolai végzettséggel mindössze 48 fő rendelkezik. Ez a szám a 2018-as év adatához képest emelkedett.

A kliensek főként az aluliskolázott rétegekből kerülnek ki. Jellemzi őket az alacsony érdekérvényesítő képesség, a tanulás, mint érték hiánya, a szociokulturális hátrányok újratermelődésének esélye.

Kezelt problémák és szakmai tevékenységek együttműködési megállapodás alapján

Az együttműködési megállapodás alapján történő családgondozás során a Szolgálattal kapcsolatba kerülő családoknál megjelent problémák az alábbiak.

Probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma
Életviteli	158	289
Családi-kapcsolati konfliktus	73	134
Családon belüli bántalmazás	58	132
Elhanyagolás	137	362
Gyermeknevelési	78	190
Gyermeknevelési intézménybe való beilleszkedési nehézség	37	82
Magatartászavar, teljesítményzavar	104	174
Fogyatékoság, retardáció	10	27
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	23	47
Szenvedélybetegség	13	47
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	9	26
Foglalkoztatással kapcsolatos	2	39
Anyagi	94	251
Ügyintézésrel kapcsolatos	9	125
Információkéréssel kapcsolatos		61
Egyéb	16	45

A táblázat adataiból látható, hogy az elsődlegesen felszínre kerülő problémák mellett a legtöbb esetben halmozottan más veszélyeztető problémátípusok is megjelennek. A család- és gyermekjóléti szolgálatnál elsődleges problémaként a család, szülők **életviteléből** adódó nehézségek jelentkeznek legnagyobb számban.

A feltáró beszélgetések, segítő folyamat során azonban gyakran találkoznak a családsegítők egy időben többféle problémával a gondozott családoknál.

A magas számban előforduló **elhanyagolás** magába foglalja az igazolatlan óvodai-iskolai hiányzásokat is, amikor a szülők nem képesek a gyermek tankötelezettségét elősegíteni. Az oktatási-nevelési intézmények, mint a legmagasabb jelzést tevő jelzőrendszeri tagok még mindig leginkább erről a problémáról küldenek jelzést a család- és gyermekjóléti szolgálatnak. Az **anyagi** problémák száma is jelentős, mivel az ellátottak nagy része hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek tekinthető iskolai végzettségét, lakáskörülményeit és jövedelemforrásait tekintve.

Magas számban fordul elő a **magatartás- és teljesítményzavar**, valamint a **gyermeknevelési** probléma, amelyek adódhatnak a halmozott problémák esetén a család életmódjából, a szülők szociokulturális hátrányaiból.

A háttérben gyakran húzódik meg **családi-, kapcsolati konfliktus**, mely során a gyermekek elhanyagolása, veszélyeztetése gyakori. Egyre többször előfordul, hogy a családi-kapcsolati konfliktusok a gyermekes családoknál a folyamatban lévő válások, vagy kapcsolattartási problémák során alakulnak ki, melyek olyan helyzetet teremtenek, hogy azok már kihatnak a kiskorú lelki fejlődésére. Ez a fajta problémátípus a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező, és előnyösebb társadalmi státuszú klienseink körében fordul elő leginkább.

A **családon belüli bántalmazás** előfordulása gyakorinak mondható, azonban a családot körülvevő jelzőrendszeri tagok még mindig nehezen vállalják a jelzést erről a problémáról az agresszív viselkedésű családtagoktól való félelmükben, illetve amiatt, mert a tünetek megjelenése nem egyértelmű számukra. A szexuális abúzus nehezen felismerhető jeleit nehéz beazonosítani, arról felelősséggel jelzést tenni. Ilyen esetekben segítséget jelenthet az esetkonzultáció, ahol több szakember egyetért a probléma jellegéről és megoldási lehetőségeiről. Az óvodai és iskolai szociális segítő köznevelési intézményekben történő jelenléte egyre több családon belüli bántalmazásos problémára derít fényt.

Szakmai tevékenység adatai

Szolgáltatás megnevezése		Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás		15698	6963
Segítőbeszélgetés		13100	4825
Tanácsadás		7729	5511
Ügyintézéshez segítségnyújtás		7186	2424
Konfliktuskezelés		513	186
Kriziskezelés		205	163
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	pénzbeli	441	911
	természetbeni	4472	749
Közvetítés	más szolgáltatásokhoz	1416	987

	ebből átmeneti gondozásba	95	112
	család- gyermekjóléti központhoz	és 1342	1214
Esetkonferencia		270	675
Esetmegbeszélés		833	597
Esetkonzultáció		2166	1093
Szakmaközi megbeszélés		16	
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka		264	147
Egyéni és csoportos készségfejlesztés		303	179
Közösségfejlesztés		421	279
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés		1177	3642
Családlátogatás		11653	4392
Adományközvetítés		22627	4254
Hátralékkézelési tanácsadás		1235	416
Munkavállalási, pályaválasztás tanácsadás		44	38
Összesen		93111	39645

A család- és gyermekjóléti szolgálat tájékoztatási feladatkörében magas számban nyújtottak a munkatársak **információt** a hozzájuk forduló klienseknek, tájékoztatva ilyenkor őket a szociális ellátások formáiról, a hozzájutás feltételeiről.

A **segítő beszélgetések és a családlátogatások** magas száma kifejezi, hogy ezek a szakmai tevékenységek a család- és gyermekjóléti szolgáltatás alapvető eszközei a bizalmon alapuló segítő kapcsolat során. A családlátogatások alkalmával teljesebb képet kapnak a családok helyzetéről, életkörülményeiről. A több alkalommal megvalósuló segítő beszélgetéssel a családok belső és külső erőforrásait igyekeznek feltárni.

Gyakori az **ügyintézéshez** történő segítségnyújtás, illetve a **tanácsadás**.

Az intézmény munkatársai egy-egy találkozás alkalmával többféle segítő tevékenységet folytatnak a problémák kezelése érdekében.

A szakmai tevékenységek körében kiemelkedő számban jelenik meg az **adományközvetítés**, mely szolgáltatást az intézmény a segítő folyamatba építve nyújt. A civil szervezetekkel kialakult széles körű kapcsolati háló jelentősen hozzájárul a kliensek számára adható természetbeni segítségnyújtáshoz. Lakossági felajánlások és gazdasági szervezetek által juttatott adományok is kibővítik a lehetőségeket. A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás alapján élelmiszeradományban tudják részesíteni az ellátottak széles körét, mely a hétköznapjaikat könnyíti meg pékáru, illetve gyümölcs és zöldség biztosításával.

A 2016. évben életbelépő jogszabályi változások előmozdították a **szakmai konzultációk, esetmegbeszélések és esetkonferenciák** szervezését. Ez utóbbi hatékony formája annak, hogy egy ügyben érintett összes szereplő – ideértve a család tagjait és az összes, problémában érintett szakembert, közösen értékeljék a család helyzetét, és megállapodást kössenek a megoldási lehetőségekről, és az ehhez szükséges feladatokról.

A családsegítés során a gondozás alatt álló kliensek száma (a térség lakosság-csökkenése arányában) nem növekszik, viszont anyagi, megélhetési gondjaik egyre nagyobbak és a mentális állapotuk is egyre rosszabb. Problémáik elsősorban a külső erőforrások elégtelenségéből fakadnak. A szociális munka eszközeivel leginkább a család belső erejét tudják mozgósítani, képessé tenni problémájával való megbirkózásban. Segítséget nyújtanak tanácsadással, megpróbálják megkeresni az elmozdulás lehetőségeit, a bénultság feloldását.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai

2019-ben **2031 kiskorú veszélyeztetettségét** tartotta nyilván a család- és gyermekjóléti szolgálat. Ebből legmagasabb számban **környezeti okok fordulnak elő (1310 fő esetében)**. A már problémaként említett fizikai elhanyagolás, nevelési gondok, a gyermekek lelki elhanyagolása, a szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés) és a családi konfliktusok, valamint a kortárs csoport negatív hatása állnak a fő veszélyeztető tényezők között.

A magatartási problémák (555 esetben) között a tankötelezettség elmulasztása (438 esetben) jelenti leginkább a veszélyeztetettség forrását. A külterületen élő családok gyermekei gyalogosan nagy távolságban (1 óra gyalogút) tudnak eljutni az iskolába, az egyházi fenntartású és speciális tantervű iskoláknak minimális a felvételi körzete. Az **egészségi problémák (87 fő)** közül kiemelkedő a tanulási és magatartászavarok által okozott hátrány (74 fő esetében), amit a köznevelési intézmények nehezen tudnak kezelni az integrált nevelés-oktatás során.

A veszélyeztetettséget előidéző okok nem önmagukban fordulnak elő, gyakran halmazódnak. Több veszélyforrás idézi elő a gyermekek hátrányait, problémáit. A veszélyeztetett gyermekek és családjaik gondozása során nagy számban hatósági intézkedések kezdeményezésére is sor kerül, 522 esetben vonták be a családsegítők az esetek megoldásába a Család- és Gyermekjóléti Központot hatósági beavatkozás kezdeményezése kapcsán, valamint 77 esetben vonták be a segítő folyamatba a speciális szolgáltatásokat a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. **64 esetben súlyos veszélyeztetettség** fennállása miatt közvetlen hatósági beavatkozást kezdeményeztek a Központ értesítése mellett.

Válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása

A válsághelyzet olyan családi, környezeti, szociális, társadalmi helyzet, vagy ezek következtében kialakult állapot, amely a várandós anya testi vagy lelki megrendülését, társadalmi ellehetetlenülését okozza, és ezáltal veszélyezteti a gyermek egészséges megszületését; ezen belül terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő várandós anya az állapotát környezete és hozzátartozói előtt titokban szándékozik tartani. Amennyiben a gyermekjóléti szolgálat ilyen esetekről szerez tudomást az NM rendelet értelmében tájékoztatja a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, pl. családok átmeneti otthonába való elhelyezés lehetőségéről, valamint az örökbeadásról, annak jogi kihatásairól, az örökbefogadással foglalkozó segítő civil és állami szervezetek elérhetőségéről.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szerint „magzat gyámja” jogi lehetőség általában kiskorú szülők, illetve öröklési viszonyok esetében alkalmazható, a gyámhatóságok döntései alapján. Meg nem született gyermek esetében a gyámhatóságoknak nincs jogszabályi felhatalmazásuk egyéb hatósági beavatkozásra, viszont a gyermek születése után azonnal kötelesek intézkedni a gyermek veszélyeztetettségének gyanúja esetén.

Várandósság esetén a területi védőnők, mint legaktívabb és leglelküimeretesebb jelzőrendszeri tagok, ha veszélyeztetettséget tapasztalnak, azonnal értesítik a család- és gyermekjóléti szolgálatot. Szinte minden esetben közös családlátogatások alkalmával keresnek megoldást a problémákra. Amennyiben elegendő idő áll rendelkezésre, felkészítik a születendő gyermek fogadására az édesanyákat, kiskorú szülő esetén gondoskodnak a családba fogadás előkészítéséről, illetve súlyos anyagi problémák esetében az anyaotthoni elhelyezésről. A születendő gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére akkor kerül sor, ha az édesanya eltitkolta terhességét, vagy a várandósság idején alapellátás keretében minden fajta segítséget elutasít és az újszülött fogadására megfelelő feltételek nem biztosítottak a családban.

Az utóbbi időben megnőtt a 18 éven aluli gravidák száma, akiknek egy része alkalmas a gyermek fogadására és nevelésére. Őket a család, illetve a nagykorú apa is támogatja. Sok 18 év alatti terhes késvé jelenik meg a védőnői tanácsadáson, ilyenkor a Szolgálatnak is fokozott feladata, hogy mielőbb el irányítsa az anyát az orvoshoz, illetve a vizsgálatokra. Ilyen esetekben folyamatosan kapcsolatot tartanak a várandós közvetlen környezetében található családtagokkal. Amennyiben szükséges, adományokból próbálják meg támogatni a kismamákat, hogy a gyermek érkezéséhez biztosítani tudják az elengedhetetlen eszközöket. A szakemberek tehetetlennek érzik magukat azokban az esetekben, amikor a felnőtt korú várandós elutasítja a terhesgondozást, hiszen ilyenkor semmit nem tud tenni a Szolgálat a magzat védelme érdekében.

A legnehezebb dolguk még mindig a „vándorló” családokkal van. Nehéz őket nyomom követni, sokszor más településre költöznek, az ellátásuk elmarad, hatósági intézkedés kezdeményezése az „illetékesség” hiánya miatt szinte lehetetlen.

Több esetben is előfordult, hogy a veszélyeztetett anyákat és gyermeküket, hozzá tudták segíteni valamilyen átmeneti gondozás igénybevételéhez, azonban hiányosságként tűnik fel az ellátórendszerben a kismamaotthonok, anyaotthonok alacsony száma. Megfelelő szülői attitűd mellett sajnos gyakran tapasztalnak olyan mértékű mélyszegénységet, amely az otthonába kerülő újszülött testi épségét veszélyeztetné. Ezekben az esetekben próbálnak anyaotthoni elhelyezést találni a várandós anya számára, azonban a hosszas várólisták miatt ez a feladat nagyon nehéz.

A kiskorú válsághelyzetben lévő várandós anya többféle problémát is előidéz a családban: a fiatal leány felkészületlen a csecsemő gondozására, nevelésére, kimarad az iskolából (magán tanulás, egyéni tanrend), előfordul, hogy az általános iskolai nyolc osztályos végzettséget sem szerzi meg. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy sajnos ilyen fiatal korban rendszerint nem képes felelősségteljes szülői magatartást tanúsítani, ezért többször hagyják gyermeküket a gyámokra, akik rendszerint az anyai nagyszülők közül kerülnek ki.

A 18. életévet betöltött várandósok esetében legnehezebb megoldást találni azon esetekben, amikor az anya nem együttműködő vagy pszichés problémákkal küzd és a belátási képessége korlátozott. Hiába az együttműködés az orvos, védőnő és a gyermekjóléti szolgálat között, ha a várandós nem együttműködő és a vizsgálatokon nem vesz részt.

A MESZEGYI által biztosított válsághelyzetben lévő édesanyákhoz kapcsolódó prevenciók tevékenységek

- **Baba-mama klub az Avasi TSZK-ban**

Tevékenység: Nyitott közösségi foglalkozás.

Részvevők: Kismamák 1-3 éves korú gyermekkel.

Időpont: Minden csütörtökön 10 – 12 óráig

Cél: Az Avason élő kismamák közösségének kialakítása. A gyermekes anyukák megfelelő korú társaságot biztosítanak gyermekeiknek, illetve egymással átbeszélnek a nevelés különböző kérdéseit. Közösben keresnek bölcsődét, óvodát a kicsiknek, és a foglalkozáson kívül is találkozót beszélnek meg. A kismamák más közösségbe való bekapcsolása megakadályozza a depresszió és az elmagányosodás kialakulását. A részt vevő kismamák a védőnők által szervezett és az Ökumenikus Szeretetszolgálat által létrehozott baba-mama foglalkozáson is elkezdtek megjelenni.

Folyamat: A tevékenység nyitott. Az Avasi Közösségi Tér honlapján az aktuális események fel vannak tüntetve, és szórólap tájékoztatja az itt lakókat a lehetőségről. A kismamák egymással és a családsegítővel beszélgetnek a gyermekekről és a velük kapcsolatos tevékenységekről. Az elmúlt évben mesemondó kollégát is hívtak, mely alkalommal a könyvet író hölgy saját műveiből olvasott fel a gyermekeknek és szüleiknek.

Sikerek: Az év során depressziós kismama is megjelent a foglalkozáson, hogy anyai szerepében megerősödjön, és kérdéseit feltegye. A kismamák közössége és a családsegítő jelenléte támogatást nyújtott számára. Rendszeresen jár, és próbálja elfogadni, hogy a gyermeke nem "rossz", és nem kell szégyellnie őt.

- **Mazsola baba-mama klub a Kassai úti TSZK-ban**

Cél: A kisgyermekükkel otthon lévő szülők gondozási, nevelési tevékenységeinek segítése, a gyermekek beszéd- és mozgásfejlődésének, szocializációjuknak elősegítése. Bölcsődei, óvodai beilleszkedés könnyebbé tétele.

A foglalkozások alatt közös játékok, mondókázás, éneklés, mozgásos játékokat tartanak.
Időtartam: kéthetente, általában 1,5 óra, szerda délelőtt 9.30-11.00-ig.

Családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál

Amennyiben a gyermek veszélyeztetettségét a család önkéntes együttműködésével, illetve hatósági kötelezéssel sem lehet megszüntetni, indokolt esetben a gyermeket az esetmenedzser (krízis helyzetben a családsegítő) javaslatára a gyámhatóság kiemeli a családból.

Egy gyermek családjából történő kiemelése során minden esetben súlyos, esetleg hosszú ideje fennálló problémák állnak a háttérben. A tapasztalat szerint csekély számban gonoszható vissza családjukba ezek a gyermekek, mivel a szülők nem képesek életkörülményeiken változtatni. Ezekben az esetekben a családi egység, ami nyilvánvalóan korábban sem volt meg, oly mértékben sérül, amit rendkívül nehéz helyreállítani. Bizonyos esetekben a szülők nem motiváltak, hogy a gyermek visszakerüljön a családba, de előfordul, hogy a szülők eltűnnek a szakemberek látóköréből, vagy vándorolnak, ami nehezíti a visszagondozást.

Szakellátásban lévő gyermek családjának gondozása során a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, szolgáltatások, ellátások közvetítésével igyekszik elősegíteni a hazagondozást.

Előfordul, hogy olyan családdal vannak kapcsolatban, ahol nem minden gyermek lett nevelésbe véve, és az otthon nevelkedő védelembe vett kiskorúak miatt a szülőket együttműködésre kötelezte a gyámhivatal.

Általánosságban elmondható, hogy nem jellemző, hogy a nevelésbe vett gyermekek szülei a gyermekjóléti szolgálat segítségét kérik életvitelük rendezéséhez, másrészt a Család- és Gyermekjóléti Központ sem kéri fel a Szolgálatot családgondozásra ezekben az esetekben.

Egy-egy gyermek nevelésbe vételét legtöbb esetben hosszú, gyakran több évre visszatekintő családgondozás előzi meg, amely ezekben az esetekben a családsegítő és az esetmenedzser minden igyekezete ellenére sem vezet eredményre. Azok a szülők, akik ez idő alatt nem

tudnak változtatni életviteli problémáikon, elhanyagoló nevelési attitűdjükön, agresszív magatartásukon, nem tudják kezelni szenvedélybetegségüket annak érdekében, hogy ne veszítsék el gyermeküket, a tapasztalatok szerint a gyermek nevelésbe vételét követően még kevésbé törekednek a pozitív irányú változásra.

Amennyiben a családok motiváltak a családgondozás során az együttműködésre a gyermekeik hazagondozása érdekében, előfordul, hogy a gyermek az elmúlt év folyamán vissza is került vér szerinti családjába. A gyermekek családjukba való visszahelyezése olyan esetben lehetséges, ha testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődésük biztosított a családban, alapellátásban végzett családgondozás mellett.

Egyéb szakmai tevékenység a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban

Gyermekétkeztetés

A Gyvt. 2016. január 1. napjától hatályos 21/C. §-a rendelkezik a szünidei gyermekétkeztetéséről. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű és a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A család- és gyermekjóléti szolgálat a jegyző értesítése alapján felkeresi a listán szereplő gyermekeket nevelő családot, és segítséget nyújt a jogosultnak a szükséges igénylő nyilatkozat kitöltéséhez és benyújtásához.

2019-ben 4 alkalommal vettek részt a HH és HHH családokban nevelkedő gyermekek számára a tavaszi, nyári, őszi, téli szünetekben igényelhető meleg étkezés igénybevételeinek felmérésében, nyilatkoztatásában, koordinálásában, az étkeztetés lebonyolításában. Ezáltal olyan családok is a látóterükbe kerültek, akikről addig nem érkezett jelzés, de élethelyzetük, problémáik miatt segítséget igényeltek.

Adományok közvetítése keretében

- részvétel a nagyobb áruházakban meghirdetett tartós élelmiszer adományok gyűjtésében, azokból tartós élelmiszer csomagok összeállítása, hátrányos helyzetű, kisgyermekes családok részére közvetítése,
- a lakosság által felajánlott bútorok és nagyobb adományok nyilvántartása, közvetítése,
- használt ruha adományra nagy igény mutatkozik, amit minden TSZK-ban igyekeznek kielégíteni,
- részvétel az Önkormányzat által felajánlott tűzifa adomány kiosztásában,
- rendszeres élelmiszerosztás a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel történt együttműködési megállapodás keretében.

Terepgyakorlat biztosítása

Különböző típusú felsőoktatási intézményekből (szociális munkás, szociálpedagógus képzésben részt vevő), valamint szakképző intézményekből (kisgyermek gondozó, szociális ápoló- gondozó) jelentkeztek az intézményhez hallgatók a számukra előírt gyakorlati idő letöltése céljából.

Fejlesztő pedagógiai szolgáltatás, korrepetálás, helyiség biztosítása

A tanulásban lemaradt gyermekek részére felzárkóztató korrepetálási munka az iskolai tantárgyakból egy családsegítő kolléga, illetve fejlesztő pedagógiai foglalkozást végez az intézmény fejlesztőpedagógusa.

Képzéseken való részvétel

A magas színvonalon végzett segítő munka alapfeltétele a munkatársak folyamatos továbbképzése. A szociális továbbképzési rendszerben szervezett kötelező képzéseken túl, az intézmény anyagi lehetőségeihez mérten megragad minden alkalmat a szakmai továbbképzéseken való részvételre. Ezek az alábbiak voltak a tavalyi év folyamán:

- A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság szervezésében – Egyes ellátott célcsoportok (pszichiátriai és szenvedélybetegek, fogyatékos személyek) sajátosságainak ismerete, öngyilkossági prevenció
- METROP Kereskedelmi Betéti Társaság által szervezett, az Igazságügyi Minisztérium és Igazságügyi Felügyeleti Főosztály által bejegyzett mediációs képzés
- Bullying képzés – Iskolai erőszakkal kapcsolatos képzés
- Anonim Alkoholisták által szervezett nyílt nap
- Család és Hivatás című konferencia
- Otthon Segítünk Alapítvány által szervezett konferencia
- EFI pszichológusa által tartott stresszkezelő tréning

Közös programok

Az Intézmény Család- és Gyermekjóléti Alapellátások Igazgatóságán dolgozó minden szakmai munkatárs számára a szakmai tevékenység folyamatos egyeztetése, szervezése, illetve a kiégés megelőzése érdekében rendszeresen tartanak megbeszéléseket, értekezleteket, programokat:

- csoportmegbeszélés (hetente),
- esetmegbeszélés (hetente), akut esetben azonnal,
- szakmai stáb ülés,
- szupervízió (havonta),
- szakmaközi megbeszélés intézményi szinten évi 6 alkalommal,
- mentális napok (negyedévente)

Települési feladatellátás - család- és gyermekjóléti szolgáltatás a MESZEGYI ellátási területén

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás megszervezésére 13 Miskolc környéki település Miskolc Önkormányzatával kötött feladatellátási szerződést, melynek keretein belül a MESZEGYI biztosítja a szolgáltatást.

A 2018. január 1-jétől ellátott települések: Berzék, Bükkzentkereszt, Harsány, Köröm, Mályi, Nyékládháza, Ónod, Répáshuta, Sajóbábony, Sajóecseg, Sajóhidvég, Sajókeresztúr, Sajósenye.

A MESZEGYI által ellátott települések **lakosság száma 24971 fő**, melyből a **0-18 év alattiak száma: 4961 fő**

Személyi feltételek alakulása – a család- és gyermekjóléti szolgáltatás megszervezése 2006 óta az intézmény dolgozói létszáma folyamatosan változik a jogszabályban előírt szakdolgozói létszámnak megfelelően a család- és gyermekjóléti feladatellátás érdekében. Az álláshelyek az ellátott települések polgármestereivel, illetve jegyzőivel történt egyeztetés után kerültek betöltésre.

Az évek folyamán az ellátott települések lakosságszámát, a településen élő 0-18 év közötti korosztályba tartozó népesség számát, a lakosság szociális és demográfiai összetételét, valamint a jogszabályi előírásokat figyelembe véve kerültek kialakításra a családgondozói körzetek.

A jogszabályokban bekövetkezett változások, valamint a feladatellátási szerződések megkötése a családgondozói körzetek módosítását tették szükségessé 2016. január 1-től. Az intézmény által ellátott 13 településen a család- és gyermekjóléti feladatokat 9 családsegítő munkatárs végzi.

Családgondozói körzet	Családsegítő munkatárs
Bükkszentkereszt-Répáshuta	1 fő
Harsány	1 fő
Berzék-Sajóhidvég-Köröm	2 fő
Mályi	1 fő
Nyékládlháza	1 fő
Ónod	1 fő
Sajóbábony	1 fő
Sajókeresztúr-Sajóecseg-Sajósenye	1 fő

A Berzék-Sajóhidvég-Köröm települések alkotta családgondozói körzet lakosság száma 1 fő családsegítő alkalmazását tenné szükségessé, azonban a főként Köröm településen előforduló magas esetszám legalább 2 fő családsegítőt igényel, amit a jogszabály is alátámaszt (minden 25 ellátott családra 1 fő családsegítő foglalkoztatását teszi lehetővé).

Szolgáltatási helyek, tárgyi feltételek

A feladat hatékony ellátása érdekében a feladatellátási szerződést kötő települések önkormányzatai biztosítják a családsegítő munka végzéséhez szükséges – személyes segítő munka követelményeinek megfelelő – munkaszobát.

A családsegítő szolgáltatások az alábbi címeken találhatóak:

- 3575 Berzék, Rákóczi Ferenc u. 71.
- 3557 Bükkszentkereszt, Kossuth u. 24.
- 3555 Harsány, Hunyadi út 2.
- 3577 Köröm, Rákóczi út 11.
- 3434 Mályi, Botond u. 5.
- 3433 Nyékládlháza, Kossuth u. 62.
- 3551 Ónod, Rákóczi u. 51.
- 3559 Répáshuta, Kossuth u. 2.
- 3792 Sajóbábony, Arany J. u. 5.
- 3793 Sajóecseg, Széchenyi u. 27.
- 3576 Sajóhidvég, Forgács u. 33.
- 3791 Sajókeresztúr, Rákóczi u. 107.
- 3712 Sajósenye, Petőfi u. 14.

A Települési Feladatellátás család- és gyermekjóléti szolgáltatásban a települési önkormányzatok biztosítják az irodahelyiséget, az infrastrukturális feltételeket, intézményünk pedig a munkavégzéshez szükséges tárgyi eszközöket (bútorzat, telefon, számítástechnikai felszerelések, kerékpár, irodaszerek).

A szolgáltatási helyek minden településen jól megközelíthető helyen, a települések központjában található. Legtöbb esetben valamilyen másik intézmény épületében kaptak helyet az intézmény munkatársai (pl. polgármesteri hivatal, közösségi ház, védőnői szolgálat, posta, rendőrség helyi irodája, óvoda, stb.).

Szakmai munka jellemzői

TELEPÜLÉS	Esetszám	Gyermekek száma	Forgalomszám	Nem együttműködési megállapodás alapján történő segítségnyújtásban részesülők száma
Berzék	9	17	137	24
Bükkszentkereszt	4	0	81	15
Harsány	20	32	439	10
Köröm	45	153	2624	142
Mályi	31	17	642	69
Nyékládháza	17	11	27	10
Ónod	45	47	1307	70
Répáshuta	3	0	59	19
Sajóbábony	42	74	793	16
Sajóecseg	7	6	111	3
Sajóhídvég	28	42	291	34
Sajókeresztúr	15	18	364	12
Sajósenye	3	6	78	4
ÖSSZESEN	269	423	6953	428

Az esetek mértékét a települések lélekszáma és szociodemográfiai összetétele határozza meg. Köröm, Ónod, Sajóbábony és Sajóhídvég településeken kimagasló esetszámok jelentkeznek.

A Család- és Gyermekjóléti Központtal történő együttműködés

Az esetmenedzserekkel történő együttműködés stabilá vált. A közös szakmai tevékenységek, eljárásrendek az Emberi Erőforrások Minisztériuma által közzétett ajánlások és protokollok szerint történtek.

A gördülékeny szakmai munka segítése érdekében havonta közös esetmegbeszélő csoportokat szerveznek a Család- és Gyermekjóléti Központban, melyeken részt vesznek az esetmenedzserek és a családsegítő munkatársak. Itt lehetőség nyílik a nehezen kezelhető esetek, ellentétes szakmai vélemények megvitatására.

Az esetmenedzserek magas esetszáma, illetve a településeken egyedül dolgozó kollégák szakmai és mentális támogatása egyaránt indokolja ezeknek az alkalmaknak a megtartását.

A Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásainak megszervezésével közelebb kerülnek a pszichológiai, jogi tanácsadás lehetőségei a kistelepülések lakosai számára. A Nyékládházán és Ónodon működő tanácsadások megkönnyítik a környékbeli lakosoknak a hozzáférés lehetőségét ezekhez a szolgáltatásokhoz. Ezeken túl a családterápiás szolgáltatást is több településről igénybe vették a kliensek.

Jelzőrendszer működtetése

Jelzőrendszer működtetése Miskolc város vonatkozásában

A gyermekjóléti szolgálat feladatai közé tartozik az észlelő- és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Az észlelő- és jelzőrendszer képezi a szolgáltatás egyik alappilléret, mert az abban résztvevő szakemberek révén, a saját szakterületükön fellelhető, a családokkal és gyerekekkel kapcsolatos problémák jelzése során kerül a szolgálat látókörébe a megoldandó probléma. A jelzőrendszer működése egyúttal team munkát is jelent, mert a problémák összetettsége miatt a megoldás is sokszor a szakterületek együttműködése során valósul meg.

Minden szolgáltatónak jelzőrendszeri felelőst kell kijelölnie a helyi jelzőrendszeri munka hatékonyabb és koordináltabb működése érdekében, (heti jelentést készít). Feladatait a Gyvt. 17. §-a, az Szt. 64. § (2) bekezdése és az NM rendelet 9. § (1) bekezdése szabályozza.

A család- és gyermekjóléti szolgálat által működtetett észlelő- és jelzőrendszer figyelemmel kíséri a családok és gyermekek életkörülményeit, szociális helyzetét, szolgáltatások iránti szükségleteit. A szolgálat a jelzőrendszer tagjait felhívja jelzési kötelezettségeire. Fogadja a beérkezett jelzéseket, intézkedéseket tesz, melyről tájékoztatja a jelzéstevőt, heti jelentést és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, valamint kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Nagyon fontos szerepe van a probléma megoldásában a jelzőrendszeri tagok időbeni információinak és a megoldásban való aktív közreműködésnek.

A törvényi előírás kötelezővé teszi a **szakmaközi megbeszélések** összehívását évente legalább hat alkalommal. A szakmaközi megbeszélésekre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges. Célja, hogy a szolgálat és az észlelő- és jelzőrendszeri tagok együttműködését elősegítse, illetve hatékonyabbá tegye.

Minden év február 28-ig **szakmai tanácskozást** kell összehívni, melynek az előző év értékelése a feladata a jelzőrendszeri tagok bevonásával.

A család- és gyermekjóléti szolgálat konkrét esetekhez kapcsolódóan **esetkonferenciát** szervez, a család és az érintett szakemberek bevonásával. Ennek célja, a szolgáltatást igénybe vevő gyermeket és családot érintő információk cseréje, azok rögzítése, a feladatok meghatározása, illetve elosztása a résztvevő szakemberek és egyéb meghívottak között.

Az **esetmegbeszélés** mellett, de nem helyette, az esetfelelősök, illetve menedzserek **esetkonzultációt** tartanak.

A család- és gyermekjóléti szolgálatnál működő jelzőrendszeri koordinátorok a Központ jelzőrendszeri tanácsadóival szorosán együttműködve végzik tevékenységüket. Azokkal a jelzőrendszeri tagokkal, amelyek a feladatukat városi ellátási területen látják el (pl. középiskolák, családok átmeneti otthonai) közös szakmaközi megbeszélések megtartása indokolt. Ennek szervezésében segítséget nyújt a jelzőrendszeri tanácsadó.

A jelzőrendszer tagjaitól 2019-ben összesen **2991 jelzés** érkezett az öt TSZK felé. A legtöbb jelzés a tavalyi év folyamán is a köznevelési intézményektől érkezett (1194 esetben). Nagy számban kaptak jelzést a Gyámhivaltól (435 jelzés), illetve a Család- és Gyermekjóléti Központtól (649) is, amely nagy részében más intézménytől kapott jelzés továbbítását jelenti.

Felnőtt korúak esetében érkező jelzések legnagyobb számban a Gyámhatóságtól érkeznek, amelyek a gondnoksági eljárásokhoz kapcsolódó eseteket jelentik. A nagykorúakról érkezett 583 összes jelzésből 341 a gyámhivatal jelzése. Felnőttek vonatkozásában nagy számban érkeznek jelzések védőnőktől (111 eset; válsághelyzetben lévő várandósról), önkormányzattól, állampolgároktól, rendőrségtől, más család- és gyermekjóléti szolgálattól. A problémák jellegét tekintve legnagyobb arányban a családok életviteli és anyagi problémáiról kapnak jelzést. Sajnos számottevő a kiskorúak fizikai vagy lelki elhanyagolása is, és gyakoriak a családon belüli konfliktusok. Az elhanyagoló nevelési attitűd egyenes következménye a gyermekek magatartás- és beilleszkedési zavara, valamint az igazolatlan iskolai hiányzások felhalmozása.

A jelzés beérkezését követően megtörténik a családdal való első kapcsolatfelvétel. Ezután a családsegítő mérlegeli, hogy az eset egyszeri segítségnyújtást, esetleg hosszabb távú családgondozást igényel alapellátás keretein belül, vagy kiskorú súlyos veszélyeztetése esetén azonnali hatósági intézkedés kezdeményezése szükséges és ehhez mérten teszi meg a szükséges lépéseket.

A jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés tapasztalatai

Védőnői szolgálat

A védőnők a gyermek fejlődésének nagyon korai szakaszában fel tudják ismerni, ha a családban valamilyen veszélyeztető tényező lép fel, így a védőnők azok, akik elsőnek észlelhetik a gyermekek elhanyagolását, a kisebb-nagyobb szülői veszélyeztetés első jeleit. A jelzőrendszer tagjai közül a védőnők azok, akik azt az első jelzést megadhatják, melynek nyomán a család életébe való komplex szakmai beavatkozás hathatós segítségnyújtást és lényeges változást hozhat. A védőnőkkel a legszorosabb az együttműködés. Általában telefonon jelzik a problémát, megbeszélik az illetékes családsegítővel a lehetséges beavatkozás lépéseit, közös családlátogatást kérnek. A telefonos jelzést minden esetben követi a jelzőlap megküldése is. A védőnőktől kapott jelzések általában elegendő információt tartalmaznak a veszélyeztetettségre vonatkozóan. A védőnői jelzések tárgya leggyakrabban a szülői elhanyagolás, nem megfelelő lakáskörülmények, titkolt terhesség, terhes tanácsadáson való megjelenés elmulasztása, illetve a szükséges vizsgálatokon való rendszertelen megjelenés, a születendő gyermek hazaadhatóságának vizsgálata, csecsemőknél oltáselmaradás, tanácsadás, kötelező szűrővizsgálat elmulasztása, eltűnt család felkutatásában való segítségkérés, külterületen élő család lakhelyének, házának felkutatásában való közreműködés kérése, az anya dohányzása, a magzat méhen belüli elhanyagolása. Különösen szoros a kapcsolat a szegregált területeken dolgozó védőnőkkel. Ők a kollégákkal napi kapcsolatban vannak, sok esetben közösen látogatják meg a családokat. A mélyszegénységben élő családoknál jellemző a vándorlás, amit nagyon nehéz nyomon követni. Sok esetben a védőnők is jelzik, ha egy-egy családot másik lakóhelyen találnak.

Pártfogó felügyelők

Általában fiatalkorúak által elkövetett szabálysértések, bűntettek kapcsán kerülnek kapcsolatba a pártfogó felügyelőkkel. A jelzést ebben az esetben a gyámhivatal küldi, javaslattételt kérve az intézménytől védelembe vételre, illetve megelőző pártfogásra. A kapcsolatot ezek után veszi fel egymással a pártfogó felügyelő és a családsegítő. Egy-egy eset kapcsán hamar kialakul a hatékony és gyors információáramlás, véleménycsere, közös munka a családokkal. Gyakori a közös családlátogatás, és az aktív részvétel az esetkonferenciákon.

Gyermekek, Családok Átmeneti Otthona

A beköltözött családoknál tapasztalt problémákat a MESZEGYI Gyermekek és Családok Átmeneti Otthona családgondozói telefonon és írásban is haladéktalanul jelzik. A jelzett problémákat felvállalják a szakemberek, emiatt hatékony az együttműködés. Az átmeneti otthon családgondozói az esetkonferenciák aktív résztvevői. Üresedő férőhelyek esetén is azonnali jelzést kapnak, ez nagy segítség az elhelyezésre váró családok esetén. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona minden eseményről tájékoztatja az intézményt, főként a ki- és beköltözésekről. A korábbi nézetkülönbségeket a kompetenciahatárokról mára már sikerült tisztázni a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat (MÖSZ) vezetésével, és a MESZEGYI szakemberei csak akkor folynak bele az ott folyó családgondozásba, ha az eset hatósági eljárást igényel. A MÖSZ az elmúlt évben több alkalommal is nagy értékű adománnyal támogatta az Ávasi TSZK ellátási területén élő családokat.

Oktatási-nevelési intézmények

Az óvodákból igazolatlan óvodai hiányzásokra szorítókozó jelzések érkeznek. A jelzőrendszeri találkozókra nagyon kevesen jönnek el. A köznevelési intézmények vezetői, igazgatói általában nem vesznek részt ezeken a szakmai megbeszéléseken. A családsegítők egy-egy eset kapcsán napi kapcsolatban vannak az iskolák pedagógusaival, igazgatóival. Probléma esetén konzultálnak. Esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon vettek részt, közösen hoztak problémás esetekben döntéseket. Minden egyes jelzésnél a kapcsolatfelvételt követően a családsegítők visszajelzéssel éltek a pedagógusoknak. Intézményenként eltérő minőségű és részletességű jelzések érkeznek az általános iskolákból. A középiskolák jellemzően csak a hiányzásokról jeleznek.

Gyakran előfordul, hogy a problémáról sokszor akkor jelez egy-egy köznevelési intézmény, amikor az már annyira elhatalmasodott, hogy szinte kezelhetetlen. Nehézséget jelent az együttműködésben, ha túlzott elvárást támasztanak a családsegítővel szemben (pl. pótvizsgára való felkészítés, a gyermek „megjavítása” stb.) Ezeket a problémákat a szakmaközi megbeszéléseken visszajelezték az iskolák képviselőinek. Egyes intézmények a jelzőrendszeri megbeszélések hatására már leírják a hiányzások mögött meghúzódó problémákat is. Az óvodai és iskolai szociális segítők megjelenése pozitív változást hozott.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás kapcsolódása a család- és gyermekjóléti szolgálatok munkájához

Az óvodai-, iskolai szociális segítő szakemberek munkájukkal, az oktatási intézményekben való jelenlétükkel jelentős mértékben segítik a család- és gyermekjóléti szolgálatokhoz történő információáramlást. Mivel minden közoktatási intézményben jelen vannak a segítő szakemberek, pontosabb képet kaphatnak az adott oktatási intézménybe járó gyermekek életéről, viselkedéséről, családi háttéréről. Jelenlétükkel hozzájárulnak ahhoz a folyamathoz,

amely a veszélyeztetett gyermekek és családjuk megfelelő segítségét szolgálja. Fontos, hogy kezdődő elakadások esetében, időben tudnak jelezni a Szolgáltatnak, így hatékonyabb segítségnyújtásra van lehetőség. A problémák korai felismerése, kezelése óriási jelentőségű, és megakadályozhatja azt, hogy a gyermek veszélyeztetett státuszba kerüljön. Jelzés esetén a nyomon követés pontosabb, naprakészebb a szakemberek számára. Prevenációs munkájuk nélkülözhetetlen. Tematikus csoportjaikon más perspektívában, természetesebb, elvárásoktól mentes közegben látják a gyermekeket, mely fontos információval szolgálhat egy adott gyermekről. Esetleges közvetítő szerepük a pedagógus és családsegítő szakemberek között gördülékenyebbé teszi a munkát. Olyan oktatási intézmények vonatkozásában, mely intézmények valamiért nem tesznek eleget jelzési kötelezettségüknek, felhívják a pedagógusok figyelmét a jelzés fontosságára, mely kizárólagosan a gyermek érdekeit szolgálja. Ez szintén azt biztosítja, hogy a veszélyeztetett gyermekek a szakemberek látókörébe kerüljenek. Összességében elmondható, hogy az új szolgáltatás bevezetésével csak pozitív tapasztalatok állnak rendelkezésre.

A **MESZEGYI Célcsoport Specifikus Ellátások Igazgatóságával** (idős ellátás) való kapcsolattartás megfelelő. Érintett kliens esetén minden alkalommal közös családlátogatás történik, és a jelzett problémákat is közösen oldják meg (pl.: rossz szociális körülmény, pszichiátriai kezeltek, elhelyezés, szolgáltatás igénybevétele.)

Háziorvosok, házi gyermekorvosok, egészségügyi intézmények

Felnőtt háziorvosoktól nagyon kevés jelzés érkezik. Eseti kapcsolat alakul ki pl. egy-egy gondnokság kapcsán, ilyenkor jó az együttműködés.

Házi gyermekorvosok ritkán jeleznek, a GYSZ-4. adatlapot kérésre megküldik. Jelzőrendszeri megbeszéléseken nem vesznek részt, így nem kerülhet tisztázásra egy-egy sokat hiányzó gyermek esete.

Egészségügyi intézményekből kevés jelzés érkezik, leginkább pszichiátriai betegek, vagy télen kihűlések kapcsán, illetve a szülészeti osztályról, a csecsemő hazaadhatóságát illetően.

Hatékony együttműködés alakult ki a kórházi szociális munkásokkal.

Rendőrség

A jelzések száma a tavalyi évben ismét visszaesett. Leginkább gyámhivatalon keresztül érkezik jelzés fiatalok bűnelkövetőkről.

Ritkán érkezik jelzés családon belüli bántalmazásról, távoltartásról, ahol a kiskorú igazán veszélyeztetett.

Gyámhivatal

Nagyszámú megkeresés érkezik, amely javarészt a Központon keresztül jut el a család- és gyermekjóléti szolgálathoz. A családsegítők minden esetben igyekeznek a határidő betartásával megtenni visszajelzésüket.

A gyermekvédelmi rendszer túlterheltsége miatt sokszor nehéz az együttműködés, nézeteltérések vannak egy-egy intézkedést illetően.

Rendészek

Szoros és aktív kapcsolat alakult ki a Miskolci Önkormányzati Rendészet munkatársaival. Egymás munkájának segítése jellemzi az együttműködést. Problémás esetekben, szegregált területeken és nehezen megtalálható lakcímeken gyakori a közös családlátogatás.

A Miskolci járás jelzőrendszeri működése

A 2016. január elsején életbe lépett jogszabályi módosítások, amelyek fókuszában az észlelő- és jelzőrendszer – a korábbinál hatékonyabb – működtetése, működése áll, a problémamegelőző funkciót emelik ki. Családok esetében a krízishelyzethez vezető okok megelőzése, illetve a már meglévő krízishelyzet következményeinek enyhítése a cél, míg gyermekek esetében a problémamegelőző funkciónak a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségük megelőzésére, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére, a családból történő kiemelés megelőzésére kell fókuszálnia.

Bár a jogszabályi módosítás hangsúlyozza, hogy a jelzőrendszer egyetemes, és egyaránt vonatkozik felnőttekre és gyerekekre, a gyermekek esetében a jelzésre kötelezettek egyértelműen meghatározásra kerülnek a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében. Amennyiben ezen intézmények, szolgáltatók, személyek tevékenységük során a gyermekek veszélyeztetettségére utaló információ birtokába jutnak, azt mérlegelés nélkül kötelesek jelezni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé, illetve a probléma súlyosságától függően, szükség esetén kötelesek hatósági intézkedést kezdeményezni a gyermekek védelme érdekében.

A veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében végzett tevékenység központjában az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működése áll.

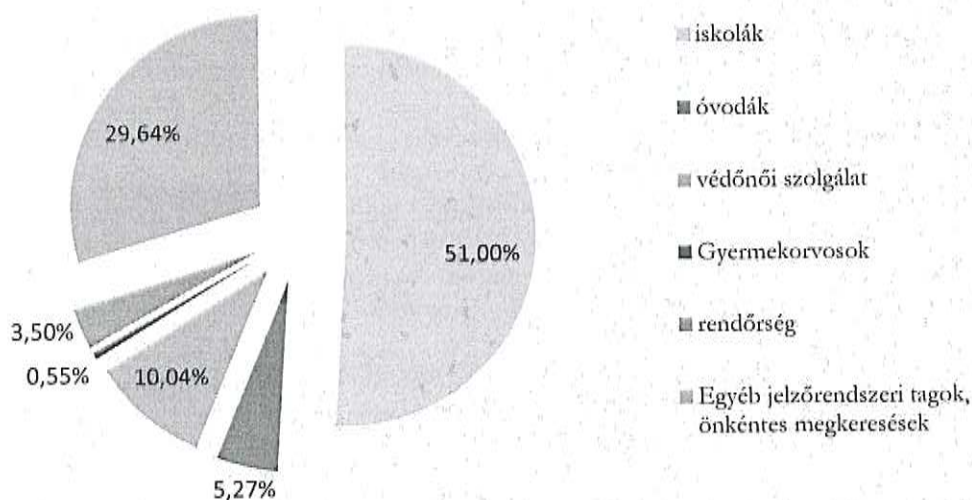
A feladat ellátását a jogszabály 2 szintéren: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálatok, míg járási szinten a család- és gyermekjóléti központok hatáskörébe rendeli. A MESZEGYI jelzőrendszert működtető tevékenysége mindkét szintéren megjelenik a Miskolci járás vonatkozásában. Az intézmény szervezeti felépítésébe tartozó és Miskolc városát teljes egészében lefedő öt Területi Szolgáltatási Központ mindegyikében van a jelzőrendszer működtetéséért felelős jelzőrendszeri koordinátor. A jelzőrendszeri munka koordinálásáért felelős jelzőrendszeri tanácsadó az intézmény Család- és Gyermekjóléti Központjának munkatársa.

Tapasztalatok

A MESZEGYI Területi Szolgáltatási Központjaiban dolgozó jelzőrendszeri koordinátorok, valamint a Miskolci járás településein dolgozó kollégák 2019-ben is heti rendszerességgel küldték azokat az összefoglaló táblázatokat, amelyek az adott területi egységhez beérkező jelzésekkel kapcsolatban nyújtottak tájékoztatást. A jelzést tevőről, az igénybe vevőről, a jelzett problémákról, valamint a családsegítő által megtett intézkedésről egyaránt tartalmaztak információkat a beérkezett összesítések. Az intézmény Család- és Gyermekjóléti Központjához beérkezett jelzések is feldolgozásra kerültek.

Vizsgált adatok	Miskolc	Járás
Beérkezett összes jelzés: 5878	3279 (2,2%-kal kevesebb, mint 2018-ban)	2599 (0,1%-kal több, mint 2018-ban)
Életkor:	Jelzések 11,34%-a érkezett 18 év feletti lakossal kapcsolatban. A százalékos arányok szolgáltatási központoként eltérőek, szélsőséges értékeket mutatnak. Volt, ahol 22,42 % volt a felnőttekre vonatkozó jelzés szám, és volt, ahol ez az érték 0,1 %.	A jelzések 5,15 %-a érkezett 18 év feletti lakossal kapcsolatban. A százalékos arányok településenként eltérőek, szélsőséges értékeket mutatnak. Volt település, ahonnan nem érkezett felnőtt korúval kapcsolatos jelzés, volt, ahol a jelzések 62,5%-át tették ki a felnőttekre vonatkozó adatok.
Jelzés módja:	A jelzőrendszeri koordinátorok tapasztalata szerint a jelzések minden esetben írásban érkeztek.	A jelzések egy kisebb százaléka szóban érkezett.
Jelzést tevő intézmény:	Iskola: 45,16% Óvoda: 4,58% Védőnő: 9,6% Gyámhivatal: 26,16% Rendőrség: 5,58% Orvos: 0,3%	Iskola: 51 % Óvoda: 5,27% Védőnő: 10,04% Gyámhivatal: 15,85% Rendőrség: 3,5% Orvos: 0,53%

Jelzésre kötelezett elsődleges jelzőrendszeri tagok jelzéseinek aránya 2019. évben a Miskolci járás településein (Miskolc kivételével):

Általános tapasztalat, hogy mind Miskolc, mind a járás többi településének vonatkozásában továbbra is az oktatási-nevelési intézményektől érkezik a legtöbb jelzés a család- és gyermekjóléti szolgálatokhoz. A beérkezett jelzéseket összevetve a területileg illetékes oktatási intézmények listájával elmondható, hogy azok az iskolák, óvodák jeleznek elsősorban, ahol a felvettek köre a problémás, hátrányos helyzetű rétegből kerül ki elsősorban. Egyes oktatási intézmények továbbra sem lelhetőek fel a jelzést tevők között.

Az egészségügyi szolgáltatók részéről elsősorban a védőnők azok, akik jeleznek, a gyermekorvosokra továbbra sem jellemző a jelzési kötelezettség felvállalása. Kivétel: Onga, ahonnan 8 db jelzés érkezett a gyermekorvostól.

A háziorvosoktól érkező jelzések száma egész évben, a teljes járás vonatkozásában mindössze 24 volt, ez 0,4 %-át teszi ki az összes beérkezett jelzésnek.

A rendőrségtől érkező jelzések száma továbbra is csökken, bár áttételesen rengeteg a rendőrségi jelzés, azonban ezek nagy többsége a Miskolci Járási Hivatalon keresztül érkezett. A rendőrségtől érkező adatok vonatkozásában is szélsőséges értékek tapasztalhatók a szolgáltatási központok esetében, pl. Avasi TSZK: 61 jelzés, Percesi TSZK: 11 jelzés.

A járás többi településéről általánosságban elmondható, hogy nagyon alacsony a rendőrségtől érkező jelzések száma. Igen jelentős háttérrel képez a jelzések vonatkozásában a Járási Hivatal is. Sok áttételes jelzés érkezik a Hivataltól, amely indirekt módon közvetít gyermekekkel kapcsolatos információkat. Ezek nagy többsége a MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Központjának jelzései között is megjelenik, és sok esetben duplikálódott jelzéseket generál. Egyre több jelzés érkezik a szolgálatokhoz a MESZEGYI eszménymentesítőitől is.

Önkéntes megkeresések, vagy az egyéb jelzőrendszeri tagtól érkezett jelzés is megjelent 2019-ben is, de ezek száma nem jelentős. Az intézmény utcai szociális munkásai, óvodai-iskolai szociális segítők, a Járásbíróház, a Pártfogó Felügyelői Szolgálat, Kismamaházak, Áldozatsegítő Szolgálat, a kórházak az ország különböző pontjain található Családok Átmeneti Otthonai, gyermekjóléti szolgáltatók jelzései is fellelhetőek a szolgáltatási központok adatai között.

Jelzett probléma jellemzői

A jelzett problémák vonatkozásában hasonló tendenciák fogalmazhatóak meg a járás teljes területén.

Jelentős hányadukat továbbra is az oktatási-nevelési intézményektől érkező jelzések képezik, ezek elsősorban az oktatási-nevelési elhanyagolásra vonatkozó jelzések (igazolatlan mulasztások). Ezeket az iskolák kötelező jelleggel küldik, bár sokszor nem a jogszabályban meghatározott óraszámnak megfelelően. 2019-ben ez a szám 2423 volt, ami az összes jelzés 41,22%-át tette ki. Ami sokszor érthetetlen, hogy extrém igazolatlan óraszámokról is érkeznek jelzések mind Miskolcon, mind a járás többi településén (pl. 407, 820 igazolatlan óra)

Bár még mindig nem a realitást tükröző mértékben, de kimutatható az oktatási intézményekből érkező érdemi jelzések számának növekedése is, ez elsősorban Miskolcon jellemzőbb tendencia. A jelzések ebben az esetben elsősorban magatartási, illetve viselkedési zavarra utalnak.

A 18 év alattiak önmagukat veszélyeztető magatartásáról érkező jelzések sajnos még közel sem a valóságot tükröző képet mutatják. Szer-, vagy rendszeres alkoholfogyasztásról minimális jelzés érkezik, és azokat is inkább lakossági bejelentőktől, vagy a rendőrségtől

kapják. A teljes járás területén összesen 43 db ilyen jellegű jelzés érkezett, ez az összes jelzés vonatkozásában 0,7%-os arányt, és komoly látenciát jelent.

A szülői elhanyagolás, a magatartási problémák is nagy százalékban vannak jelen a jelzések tekintetében, ezeket a jelzéseket jellemzően a védőnők teszik. Ugyanakkor a kollégák visszajelzései szerint a családban megjelenő valós problémák jelentős része a családdal történő kapcsolatfelvételt követően derül ki.

Családon belüli, vagy kifejezetten gyermekbántalmazás, szexuális erőszak, vagy azok gyanúja, kiskorú veszélyeztetése egyre inkább megjelenő fogalmak a jelzések között.

A kiskorú gravida, a veszélyeztetett terhesség egyértelműen emelkedő számban, szintén utolérhető a jelzések vizsgálata során, bár ezen adat is látványosan eltér az egyes szolgáltatási központok és a járás bizonyos településeinek vonatkozásában.

Kapcsolattartás akadályoztatása, magántanulói státuszok véleményezése, különböző szabálysértések, bűncselekmények, magatartási problémák, titkolt terhesség, viselkedési zavar, lakóhely érvénytelenítése, magzat veszélyeztetése, újszülött haza nem adhatósága szintén megjelenő fogalmak a jelzések tekintetében.

A fogadó intézmény részéről megtett intézkedések

Általánosan elmondható, hogy a családsegítő kollégák az esetek jelentős százalékában felvették a kapcsolatot a jelzésben érintett családdal. Van olyan intézmény, ahol teljes volt mind a dokumentált kapcsolatfelvételek, mind a visszajelzések száma, van, ahol többkevesebb esetben hiányzik az információ.

A családsegítő kollégák igyekeznek tartani a jelzést tevőnek az első interjút követő 15 napon belül kötelező visszajelzési határidőt.

Összegzés

2019-ben 5878 jelzés érkezett a MESZEGYI és a járás család- és gyermekjóléti szolgálataihoz, valamint a Központhoz. A jelzések eloszlása nem egységes, feltételezhetően az adott ellátási körzet „problémásságát” tükrözi.

A jelzőrendszer hatékonyabbá, működésének egységessé tétele továbbra is feladat a gyermekek védelme érdekében. A tapasztalatok szerint mind a családsegítő kollégáknak, mind a jelzőrendszeri tagoknak szüksége van a jelzőrendszeri feladatellátás, a saját és az ágazati jogszabályok ismertetésére, az együttműködés lehetőségeinek, kereteinek megteremtésére. A jelzések fogalmának, a jelzési kötelezettségnek, a kompetenciahatároknak, az egymással együttműködésre kötelezett jelzőrendszeri tagok és családsegítő kollégák egymással szembeni elvárásainak egyértelmű tisztázására.

A fenti feladatok megvalósításának érdekében került megszervezésre 2019-ben hat alkalommal szakmaközi megbeszélés, amelyet a jelzőrendszeri tanácsadó szervezett a Miskolci járás jelzőrendszeri tagjai, szakemberei számára. A hat alkalomból 4 kifejezetten a miskolci jelzőrendszer tagjait célozta probléma célcsoport-specifikusan, 2 pedig a járásban dolgozó kollégák munkájának segítése érdekében került megszervezésre. A 6 rendezvény kiegészült még kettővel, amikor is kifejezetten problémaorientált volt a szakmai szerveződés. Mindkét alkalom Miskolcon került megszervezésre, de a járás teljes területén dolgozó szakembereket érintő problémák kerültek feldolgozásra.

A cél minden esetben az volt, hogy az inaktív tagok bevonásra kerüljenek, hogy személyesebbé, közvetlenebbé váljon a kapcsolat a jelzést tevők, és a jelzést fogadók között, illetve, hogy növekedjen az érdemi információt nyújtó jelzések száma.

Az egységes szakmaközi megbeszélések összehívását indokolta, hogy a 2016-os jogszabályi változásokat követően minél hamarabb, de minden jelzésre kötelezett jelzőrendszeri tag vonatkozásában történjen meg a kapcsolatfelvétel, továbbá az, hogy a célcsoport specifikusan összehívott – a város vagy a járás teljes területét szakmacsoportonként lefedő – jelzőrendszeri tagokkal való megbeszélések során lehetőség van az egységes fogalomhasználat, a jogszabályi háttér és a kompetenciahatárok tisztázására.

2019-ben az egységes szakmaközi megbeszélések mellett sor került mind Miskolc, mind pedig a járás teljes területén a kisebb körben megrendezett szakmaközi megbeszélésekre is. Elsősorban azok a jelzőrendszeri tagok lettek ismételtén megszólítva, akikkel az együttműködés valamilyen okból kifolyólag zavart jelzett.

Bár összességében elmondható, hogy egyértelműen van pozitív elmozdulás a jelzőrendszer munkáját illetően, azonban még mindig tapasztalhatóak hiányosságok. Egyértelműen meghatározó problémaforrás, hogy a gyermekvédelmi fogalomrendszer használata nem egységes, illetve a jelzőrendszeri tagok egy jelentős része számára nem is ismeretes. Tipikus példája ennek, hogy a jelzésre kötelezett tagok még mindig nem érzik jelzésre érdemes problémának a gyermek- és fiatalkorúak önmagukat veszélyeztető magatartását.

4.3. A Családok- és Gyermekek Átmenti Otthona szakmai munkájának összegző bemutatása

4.3.1. Gyermekek Átmeneti Otthona (a továbbiakban: GYÁO)

Ellátási terület

A GYÁO 2000. január 1. napjától határozatlan ideig szóló működési engedéllyel rendelkezik. A működési engedély szerint a szakmai egység 24 férőhelyes átmeneti otthon, mely a gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti gondozást biztosító bentlakásos gyermekintézmény, ellátási területe Miskolc város közigazgatási területe.

Személyi feltételek

A feladatot ellátók száma összesen 13 fő. Az átmeneti otthonban az alábbi személyi ellátottság biztosított: 1 fő szakmai vezető, 1 fő nevelő, 8 fő gyermekfelügyelő, 1 fő gyermekvédelmi ügyintéző, 1 fő pszichológiai tanácsadó, 1 fő családgondozó. Betöltetlen 1 fő gyermekfelügyelő és 1 fő nevelő álláshely. Az elmúlt évek személyi változásainak áttekintése alapján megállapítható, hogy növekvő tendenciát mutat a fluktuáció és egyre gyakoribb a pályaelhagyás. Nevelői, gyermekfelügyelői és családgondozói státuszban is nagyszámú változás történt. A GYÁO családgondozói munkakörét öt év alatt hat munkavállaló töltötte be, a két nevelői státuszban 2013. évtől hét személyi változás ment végbe. A magasabb iskolai végzettségekkel betölthető munkakörökben tehát rendszeres az ideiglenes munkaerőhiány és sok esetben a meghirdetett álláspályázatok is eredménytelenek. A riasztó folyamat részeként már a középfokú vagy szakirányú végzettséggel betölthető státuszokban is nagyon nehéz a távozó munkatársak megfelelő minőségű pótlása. Az állandóság hiánya a csapatmunkában is érzékelteti hatásait, hiszen az érzelmi biztonság,

otthonpótló bizalmi légkör kialakításához jó szakmai személyiségű, megfelelő hozzáállású, jól felkészült és a munkafeladatait jól ismerő munkaerőre van szükség. A pályamódosítások leggyakrabban az anyagi okok és a vonzóbb egy műszakos munkakörökbe való távozás miatt történnek.

Tárgyi feltételek

A GYÁO működési engedély alapján 2, 12+12 fő elhelyezésére szolgáló gyermekcsoportból áll. 2018. november 26. óta 12 férőhely áll rendelkezésükre. A csoportban 5 szoba (2-4 ágyas), fürdőszoba, wc, konyha, ebédlő, nappali, nevelői szoba, raktár, spájz található.

A Miskolc, Egyetem út 1. szám alatti épületben a gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek átmeneti gondozását biztosító két szakmai egység (CSÁO, GYÁO) különváltan működik a gyermekvédelmi szakellátás otthon nyújtó ellátás keretében működő gyermekotthonaitól, amelyek állami fenntartás alá kerültek. A két, egymástól független intézmény az épület megosztásával végzi feladatellátását. Az eltérő szakmai profil megjelenítésének érdekében az átmeneti otthonoknak helyet adó épületrész külön bejárat igénybevételevel érhető el.

2016.05.01. napjától az Egyetem út 1. szám alatti épületben megkezdte működését a Miskolci Egészségfejlesztési Intézet, így jelenleg az ingatlan 3, egymástól független, és tevékenységprofiljában is eltérő intézmény, illetve, szakmai egység használatában van.

A szakmai egységek feladatellátását biztosító épület 1973-ban került átadásra. Az eltelt közel fél évszázadban az épület állagromlása folyamatos. A korszerűtlen építési konstrukciók és az elmaradt felújítások, átalakítások hiányában az épületrészek teljesen leromlott állagúnak minősíthetőek, amelyek a feladatellátás színvonalas megvalósítását sok esetben nem teszik lehetővé. A penészedő falak, lepergő vakolat, elkorhadó bútorok, lecső csempék és burkolók nemcsak esztétikai, hanem egészségügyi, lakhatási problémákat jelentenek.

2018. november 25-én a GYÁO 12. csoportjában elektromos zárlat következtében elektromos tűz ütött ki. Az esemény következményeként az elektromos hálózat teljes, CSÁO-t és GYÁO-t érintő cseréjére, felújítására lenne szükség, amely az azóta eltelt időszakban nem történt meg, így az érintett épületrész lezárásra került, ott feladatellátás nem valósul meg.

2018. november 26. óta a két szakmai egység a működési engedélyben engedélyezett férőhelyszámát biztosítani nem tudja. A szakmai egység épületrészeinek funkcióváltása után a jelenleg rendelkezésre álló férőhelyszám a GYÁO-ban 12 fő, a CSÁO-ban pedig 28 fő.

Az épület teljes felújítása vagy szakmai egységeik új, megfelelő épületbe való költöztetése biztosíthatja a jövőbeli működés megfelelő feltételeit. Ebben döntés előkészítő tárgyalások, egyeztetések, költségelemzések történtek.

Szakmai tevékenység

A tanév során több nevelési értekezletet tartottak, melynek témája minden esetben a gyermekekkel és szülőkkel való eredményes munkának az elősegítése, napi, heti, havi feladatok megvitatása, értékelése.

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok teljesülése

Kiemelt feladatok és eredményeik

- Tanulószoza minden hétköznap 16:00-tól 17:30-ig. Minden iskolás-korú tanulóval egyenként, személyre szabottan foglalkoznak, felkészülnek a következő iskolai napra,

valamint minden olyan tevékenységet ellátnak, amire az iskolai tanulószobán (16:00-ig) nem került sor. Fontosnak tartják, hogy minden gyermek felkészülten menjen iskolába.

- Az alapkészségek hatékony, stabil, módszeres megalapozása az alsó tagozat legfontosabb feladata.
- A képességhiányos tanulók kiszűrése évfolyamtól függetlenül, fejlesztése, felzárkóztatása.
- A tehetséges tanulókkal való foglalkozás a szakmai programban is alapvető célként szerepel. Ezt bizonyítja, hogy több gyermek az átmeneti gondozás kezdetében még tanulási nehézségekkel küzdött (rossz eredmények, bukás lehetősége), azonban néhány hónap elteltével érdemjegyeket ugrott a tanulmányi átlaguk.
- Pszichológiai fejlesztések, beszélgetések (változó időpontban, a gyermekek igénye szerint), a nagy csoportos és első osztályos gyermekek részképesség- szűrővizsgálata.
- Segítő beszélgetések igény szerint.

- **Alkalmazott tankönyvek, taneszközök, fejlesztő eszközök**

A tankönyveket mindig az adott közoktatási intézmény biztosítja. A taneszközöket az átmeneti otthon biztosítja a gyermekek részére. Felvették a kapcsolatot a Libri Könyvesbolttal és adományként több értékes könyvet kaptak.

- **Eseményeik**

Egész évben több programot szerveztek nem csak az intézmény falai között, hanem azon túl is. Támogatóik kedvezményesen vagy térítésmentesen fogadták őket. Megvalósult programjaik között szerepelt a Szent István barlang, a lillafüredi vízesés megtekintése, a Miskolci Vadaspark látogatása, aszfaltrajzverseny, DVTK Szabadidőpark, kisvasutazás, kirándulás Bükkszentkeresztre, Budapest Aero Park, Avalon park, Csodamalom bábszínház, kutyaterápia.

A nyári szünet alatt többször ellátogattak a tapolcai játszótérre, kirándultak, fagyiztak, papírsárkányt készítettek és a Hejő patak partján ki is próbálták azt. Ősszel terméseket, leveleket gyűjtöttek, amiből később dekorációt készítettek.

- **Forrásteremtés, közösségfejlesztés**

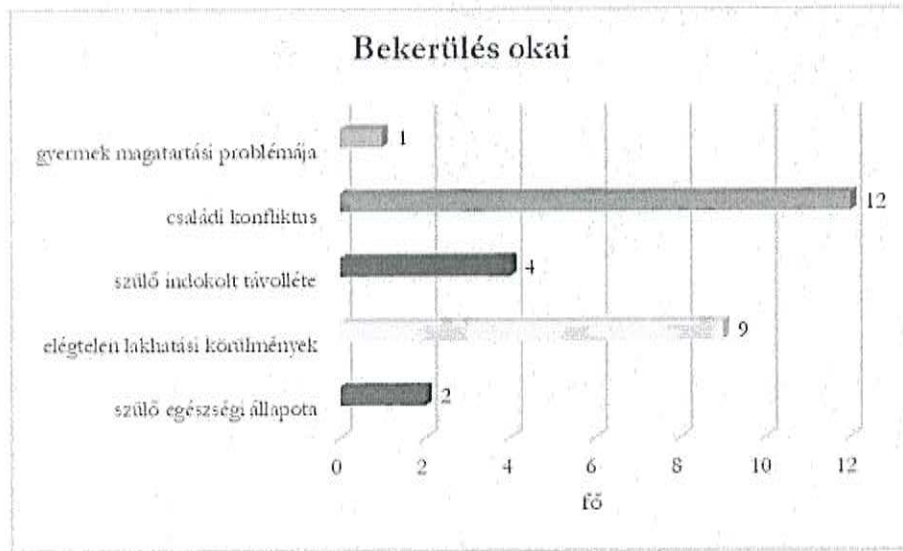
A GYÁO lakókörnyezetének szebbé és otthonosabbá tételét az ott dolgozók fontos ügyüknek tekintik, de munkájukat több olyan magánember is segíti, akik otthon feleslegessé vált, maradék tapétájukat, vagy egyéb dekorációs dolgait szívesen átadták az intézménynek. Mindemellett a ruharaktár és könyvállomány folyamatos fejlesztését és aktualizálását is feladatuknak tekintik. Ruharaktárunk frissítésében többen is segítségükre voltak, az év folyamán rengeteg ruhaadományt kaptak.

A Decathlon miskolci áruházától egy trambulín érkezett gyereknapra, amit a gyermekek azonnal birtokba is vettek. A gyermekek nagy öröme a KFC miskolci étterme adományával kereste meg az intézményt és több alkalommal kaptak a termékeikből.

A tudatos és célorientált forrásteremtő tevékenységnek köszönhetően 2019-ben többek között a több partner is támogatta adományaikkal törekvéseiket: Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, az Avalon Park, a Humanic, a MESZEGYI kollektívája, a Bócsi Sörgyár kollektívája, az Inform Média Kft., a KFC étterem, a Decathlon és az Észak-Magyarország napilap.

Gyermekvédelmi és családgondozói tevékenység

2019-ben 21 gyermek került be új igénybe vevőként az otthonba, az év során összesen 26 gyermek vette igénybe szolgáltatásait. Ez 2547 gondozási napot jelent, átlaglétszámban pedig 6,98 főt.

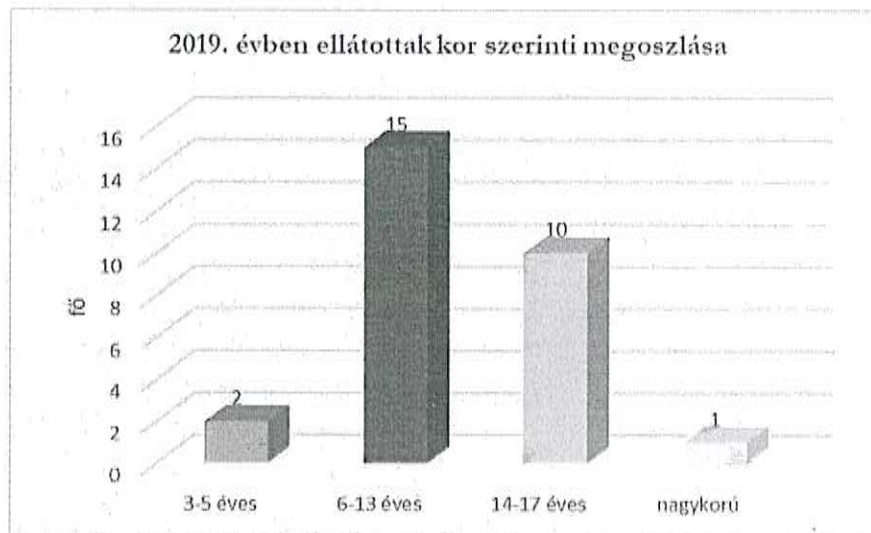

Gyakran a szülő kezdeményezte az elhelyezést, háromszor fordult elő, hogy a gyermek kérte elhelyezését, illetve kereste fel a családgondozót szüleivel való megromlott kapcsolata miatt. A közös munka kapcsán ilyenkor a családsegítő is az átmeneti gondozást javasolta, mert a szülőkkel való rossz viszony nagyon nehezen rendezhető.

A gondozás során nevelésbe vétel 1 esetben történt, az átmeneti gondozásból mindenki szüleihez került vissza.

2018. és 2019. év kiemelkedő problémáinak összehasonlítása

Bekerülés oka	2018. év	2019. év
Szülő életvezetési problémái	8	0
Elégtelen lakhatási körülmények	6	9
2 éven belül visszakerült az Otthonba	0	5
Szüleihez haza került	17	21
Más hozzátartozóhoz került	1	1
Gyermekvédelmi szakellátásba került	0	1

A gyermekek közül két éven belül az intézménybe 5 fő került vissza, a védelembe vettek száma 6 fő volt.

Engedélyezett férőhelyek száma 2019.12.31-én 24 fő, az ellátott gyermekek száma 2019.12.31-én 4 fő volt.

Az elmúlt évek során a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőivel jó munkakapcsolatot sikerült kialakítani. A gyermekek bejövetelekor és távozásakor mindig véleményüket és javaslatukat figyelembe véve hozzák a döntéseket. Ilyenkor mindig arra törekednek, hogy ez a gyermek számára a lehető legjobb legyen. A családsegítőkkal napi kapcsolatban állnak. Igyekeznek minden ellátott családjánál több alkalommal is családlátogatást tenni. Elsődleges közös céljuk a gyermekek mihamarabbi családba történő visszagondozása, illetve hogy a családok önálló életvitelt folytathassanak külső segítség nélkül.

Igyekeznek jó kapcsolatot kialakítani a jelzőrendszer többi tagjával is. Az esetmenedzserekkel napi szintű volt a kapcsolattartás, esetmegbeszélés, családlátogatások, mely segítségükkel hatékonyabban működött, ha a gyermek érdekében hatósági intézkedésre kellett javaslatot tenni.

Védőnőkkel, háziorvossal is kapcsolatban állnak, igény szerint konzultálnak velük, így mindig elsőként értesülnek az elmaradt oltásokról, státusz vizsgálatokról. Kiválóan működik az információátadás személyesen és telefonon egyaránt.

A családgondozás a GYÁO kollégái segítségével valósul meg, hiszen a gyermekkísérettek, szabadidős programok személyesebb kapcsolatot tesznek lehetővé, továbbá a napi 24 órás felügyelet által jobban megismerik a gyermek személyiségét, kialakult szokásait, ezért a gondozási és nevelési tervek kitöltése a csoport dolgozóival közösen történik.

A GYÁO az elhelyezés teljes folyamatában arra törekszik, hogy a gyermek és a szülő az intézményi keretek között se veszítse el önállóságát, ellátásáról, szolgáltatásokról igénybeviteléről ő maga döntsön.

4.3.2. Családok Átmeneti Otthona (a továbbiakban: CSÁO)

Ellátási terület

A CSÁO határozatlan ideig szóló működési engedéllyel rendelkezik. A működési engedély szerint a szakmai egység 40 férőhelyes átmeneti otthon, mely a gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek átmeneti gondozását biztosító családok átmeneti otthona. Az átmeneti gondozás során a gyermekek édesanyjukkal (illetve nagyszülővel) vehetik igénybe a szolgáltatást. Ellátási területe Miskolc város közigazgatási területe.

Személyi feltételek

A CSÁO a törvényi szabályozásnak megfelelő létszámmal működik 1 szakmai vezető, 4 gondozó és 2 családgondozó együttműködésével.

Tárgyi feltételek

A CSÁO 3 csoportban, 40 férőhelyen biztosít ellátást a működési engedély szerint, jelenleg 28 férőhely elérhető. A csoportok családszobákat, közös helyiségeket (étkező, melegítő konyha, nappali) foglalnak magukba.

Az épületrészek általános állaga sajnos nagyon leromlott. A korszerűtlen nyílászáróknak és szigetelésnek köszönhetően a falak vízesednek, gyakran dohosak. A villanyhálózat elöregedett, nem tudja biztosítani a napi igénybevételt. Az elromlott, üzemképtelen, használhatatlan gépek, bútorok selejtezésre kerültek. Az év folyamán a zavartalan működés biztosítása érdekében a rendszeres karbantartási munkákat elvégezték (szerelési munkálatok, egyéb javítások).

Szakmai tevékenység

Az Otthon szakmai munkájánál az alábbi szempontokat és feladatokat tervezték és valósították meg.

- Az Otthon családgondozói, gondozói tevékenységének minél magasabb szintű megoldása, családgondozó és gondozó kompetencia határainak erősítése.
- A szakmai közösség tagjai képzésének, továbbképzésének figyelemmel kísérése, elősegítése.

- Az Otthon szakmai munkáját, fejlesztését elősegítő pályázatok figyelemmel kísérése, kihasználása.
- Az Otthon szakmai kapcsolatának további szélesítése, ápolása a gondozottak magasabb szintű ellátása, gondozása érdekében.
- A gondozottak életkörülményeinek, életminőségének további javítása, az önállóság növelése mellett.
- A gondozottak elmaradásának, kulturális hátrányainak folyamatos csökkentése.
- A gondozottak szabadidős tevékenységének megszervezése, irányítása, segítése.
- A gondozottak megfelelő testi, lelki, egészségi állapotának fejlődését elősegítő előadások, foglalkozások szervezése.
- A gondozottak munkahely keresésének, munkavállalásának eredményességét növelő foglalkozások, tréningek szervezése. Együttműködés a Kormányhivatal Munkaügyi Központjával.
- A gondozottak „kigondozását”, kihelyezését, tartós lakhatásának megoldását elősegítő lehetőségek széles körű kihasználása.
- Megfelelő felkészülés a különböző szakmai, munka- és balesetvédelmi ellenőrzésekre.
- Minden, az év folyamán felmerülő feladat magas szintű megoldása, a kompetenciahatárok betartása mellett.
- Zsebpénzkezelés.
- Raktárkezelés, felvételezés, utalványoztatás, selejtezés.
- Családi ünnepek, szabadidős programok, kulturális rendezvények, kirándulások, táborozások szervezésének koordinálása lebonyolítása.
- Bérlet- és autóbusszjegy igénylésével, vásárlásával, elszámolásával együtt járó feladatok
- Az Otthonba érkező gyakorlósok munkájának segítése, koordinálása, értékelése.
- Étkezési igény, élelemigény megrendelése a hétvégi és ünnepi főzésekhez, sütésekhez
- Az Otthon és a tárolók dekorációs tevékenységének folyamatos szinten tartása, frissítése.
- Szociális intézményekkel kapcsolatok építése, erősítése.
- A gyermekek iskolai munkájának folyamatos segítése.

Folyamatosan fogadta az intézmény a főiskolai és szakiskolai gyakorlós hallgatókat, akikkel szakterületüknek megfelelően az intézményben dolgozó kollégák nyújtottak segítséget gyakorlatuk feladatainak teljesítéséhez.

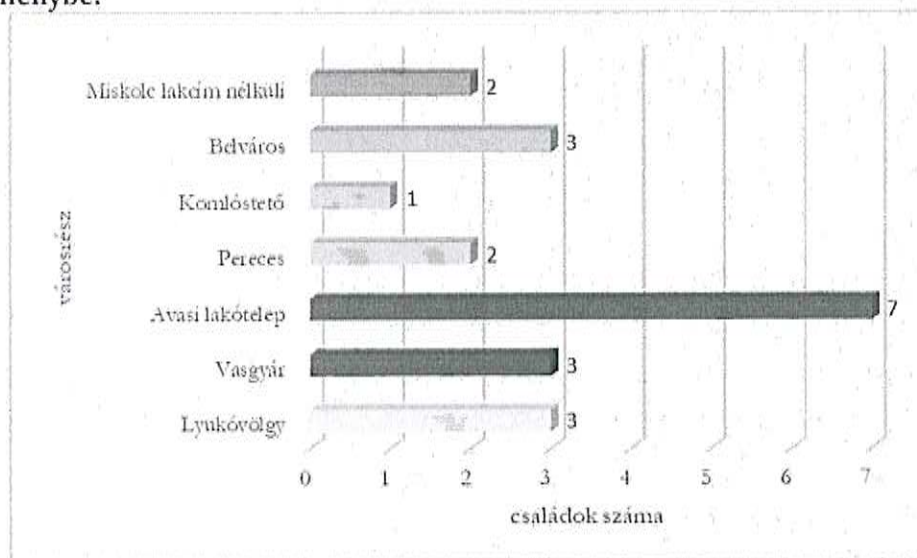
Családgondozóik az intézmény kapcsolatrendszerét folyamatosan bővítik, a jelzőrendszer tagjaival a kialakított viszonyt fenntartják.

Egész évben és a következő időszakban is nagy figyelmet fordítanak a már meglévő együttműködések fenntartására, szorosabbá tételére.

Családgondozói tevékenység

A CSÁO-ban átmeneti ellátást, segítséget nyújtanak a gyermekes anyáknak, valamint a válsághelyzetbe került várandós anyáknak, akik átmeneti szociális problémáik, családi konfliktusaik, esetleg bántalmazásuk, illetve megváltozott családi állapotuk, helyzetük miatt lakhatási lehetőség nélkül maradtak vagy hajléktalanná váltak.

2019. évben az elhelyezett családok az alábbi városrészekből kerültek az intézménybe:

2019 folyamán 21 család részesült átmeneti gondozásban, ebből 13 család költözött ki 24 gyermekkel, 3 nagykorúval.

Szakmai munka bemutatása, jellemzői

2019. évben 61 ellátásban részesülő és 2 krízis ellátásban részesülő ellátott volt. Ez 7.118 gondozási napot jelent, átlaglétszámában pedig 19,5 főt. Az elmúlt évben ellátásba újként bekerült ellátottak száma: 23 fő volt. A CSÁO-ban 2019. január 1-jén 8 család volt ellátásban. Az év folyamán újonnan bekerült 12 anya gyermekeivel, 2 várandós anya, 1 krízisben lévő anya és gyermekei, összesen 61 fő+ 5 krízisellátott került elhelyezésre.

Többségében (10 fő 26 év alatti) fiatal édesanya kapott elhelyezést 1-2 kisgyermekkel.

Elhelyezésüket 8 esetben az édesanya, várandós anya kezdeményezte többnyire lakhatási gondok, párkapcsolati problémák, családi konfliktusok miatt. 14 esetben a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezte, illetve segítette elő bekerülésüket ajánlás megküldésével.

2019. évben többnyire (15 család) csecsemős, illetve kisgyermekes családok kértek és kaptak segítséget. Az év folyamán összesen 38 gyermek átmeneti gondozásáról gondoskodtak az intézményben.

A gyermekek részére teljes körű ellátást, az anyák részére szükség szerinti ellátást biztosítanak. A szakmai munka minősége, hatékonysága érdekében napi kapcsolatot tartanak a hasonló területen dolgozó munkatársakkal. Rendszeresen tájékoztatják az esetmenedzsereket a bentlakó családokkal kapcsolatban, részt vesznek a szükséges esetkonferenciákon. Az év folyamán nagy figyelmet fordítottak a jelzőrendszer tagjaival való szoros együttműködésre. A pszichológiai tanácsadó heti rendszerességgel segíti munkájukat. Céljuk, hogy a családok képessé váljanak az önálló, teljes értékű életre.

Bekerülés

A CSÁO-ba történő bekerülés a szülő vagy a várandós anya szóbeli és írásbeli kérelmére történik. Az ellátottak által indoklásként megjelölt problémák az alábbiak: párkapcsolati problémák, otthontalanná válás, családi konfliktusok, bántalmazás.

Az elmúlt évben a családok többnyire lakhatási problémák, családi konfliktusok miatt kérték az ellátást. 2019. évben az átmeneti gondozásban részesülő 22 családból 8 anya maga kérte elhelyezésüket, külső családgondozók javaslatára 14 anya és gyermekei kerültek elhelyezésre.

Munkavállalás

Sok éves tapasztalat igazolja, hogy annak érdekében, hogy lakhatási problémájukra megoldást találjanak, elengedhetetlen, hogy az anyák munkát vállaljanak, mely a sikeres kidobozás alappillére.

A munkavállalást megnehezíti, hogy az ellátottak többsége nem rendelkezik szakmával, nagy részük (12 anya) 8 osztályt végzett, de egyikük csak 4 általános iskolai osztályt végzett. 9 esetben volt az anyának érettségije, vagy valamilyen szakmai képesítése.

A csecsemős, kisgyermekes anyák nem tudnak munkát vállalni, takarékoskodni.

A múlt évben 4 főnek segítettek elhelyezkedni, a közfoglalkoztatottak száma 2 fő, ezen felül 1 anyuka vállalt alkalmi munkákat. 4 anya rendelkezett munkahellyel az átmeneti gondozás kérelmezése előtt.

A munkalehetőségek feltárásában segítségükre volt a Paktum programfelelős, aki a regisztráció után munkalehetőségekkel kereste meg a regisztrált édesanyákat.

Programok

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, szociális támogatásra szoruló családok és gyermekeik különös figyelmet és gondoskodást igényelnek a szabadidő hasznos eltöltésének területén. A családon belüli szabadidős tevékenység igénye, sok esetben a motiváció hiányában nem alakult ki.

A szabadidős program akkor válik fontossá, ha kellemes élményként éli meg a résztvevő. A tanulói terhek megnövekedtek, a gyermekek magatartás problémái fokozódtak. Szabadidejüket nem elég igényesen töltik el.

A programok célja a közösségi, valamint szülő- gyermek kapcsolatok erősítése. Ezen túlmenően a művelődés megalapozása, regenerálódás, felüdülés, kikapcsolódás, a szervezet egészséges harmóniájának biztosítása.

A szabadidős programok egészséges életmódot szolgáló tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermekek, fiatalok testi szellemi felfrissülését. A család tagjai felfedezik a szabadidő kulturált eltöltésének lehetőségeit.

A jól megszervezett rendszeres programok részben pótolhatják a család szocializációs tevékenységét. Másrészt a gyermekek tapasztalati tudásra tesznek szert, bővülnek az ismereteik, és olyan értelmes tevékenységet végeznek, amelyek előnyeit az iskolában is hasznosíthatják.

A családoknak szervezett programjaik során figyelembe veszik a magyar hagyományokhoz fűződő ünnepeket (gyereknapi, húsvét, anyák napja, farsang, mikulás, karácsony, szilveszter). 2019. évben megtartott programjaik közé tartozott a húsvéti matiné a Csodamalom Bábszínházban, húsvéti sütögetés, Anyák napja – Édesanyák megajándékozása gyermekük által készített ajándékkal, gyermeknapi vigadalom, képeslap készítés, tapolcai játszótér látogatás, strandolás, palacsinta parti, Nyíregyházi állatkert látogatás, vonatkozás a LÁEV kisvasúttal, mozi látogatás, kutyaterápiás foglalkozás, népkerti játszótérezés és fagyizás,

DVTK Kalandpark, Vadaspark látogatás, Maya Játsszóparkozás, karácsonyi ünnepség, mely során vendégeiknek kis műsorral kedveskedtek.

Jelentős mennyiségű adományt kaptak magánszemélyektől, cégektől:

- magánszemélyektől rengeteg ruhaadomány érkezett,
- anyák napjára a Bénó kertészet ajándékozta meg virággal az intézményt,
- gyermeknapra a csokoládét a Magyar Élelmiszerbank Egyesület biztosította,
- folyamatosan kaptak a KFC-től adományt,
- mikulásra az Észak-Magyarország hírlap munkatársai gyűjtöttek a bentlakók részére édességeket,
- karácsony előtt meglátogatta az intézményt Veres Pál polgármester, aki megajándékozta a CSAO-t egy televízióval.

Kigondozás

Az ellátottakra jellemző hogy az egy éves gondozási időt nem töltik ki. 4 család kérte a fél éves meghosszabbítást, iskolás gyermek esetén pedig a tanév végéig történő elhelyezést.

Az ellátottak közül 2 család már korábban is lakott az intézményben, problémájukat csak átmenetileg tudták megoldani.

A kiköltözött családok közül 6 albérletbe, 6 valamelyik családtagjához költözött ki, 1 anyának Büntetés-végrehajtási Intézetbe kellett bevonulnia.

A kigondozást megnehezíti, hogy több gyermekes családoknak nem, vagy ritkán adnak ki albérletet.

Az otthonnak szüksége volna kiléptető házra, mivel a családok nem, vagy ritkán tudják a több havi kauciót kifizetni. Az albérleti díjak magasak, ezért is kényszerülnek arra, hogy hasonló körülmények közé költözzenek vissza, mint ahonnan jöttek. Külső férőhely létesítésével az ellátottak köre bővülne és az ellátás minősége is javulna.

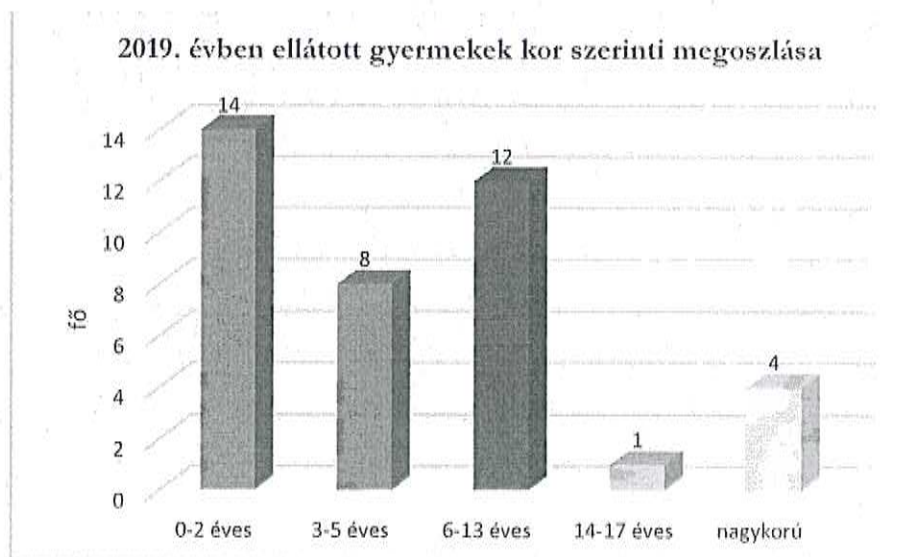
A lakhatási körülmények elégtelensége miatt otthonba kényszerült családtagok elszakadnak egymástól, mivel az intézmény nem tud teljes családot fogadni. Az egyedül maradt szülő nem tud aktívan részt venni a család életében. Megfelelő segítő háttérrel a teljes családok nagyobb eséllyel tudnának visszailleszkedni a társadalomba.

Önkormányzati bérlakás pályázatok feltételeinek csak kevés család, anya tud eleget tenni. A Nemzeti Eszközkezelő Zrt. által meghirdetett szociális bérlakásra 1 család pályázott az év folyamán.

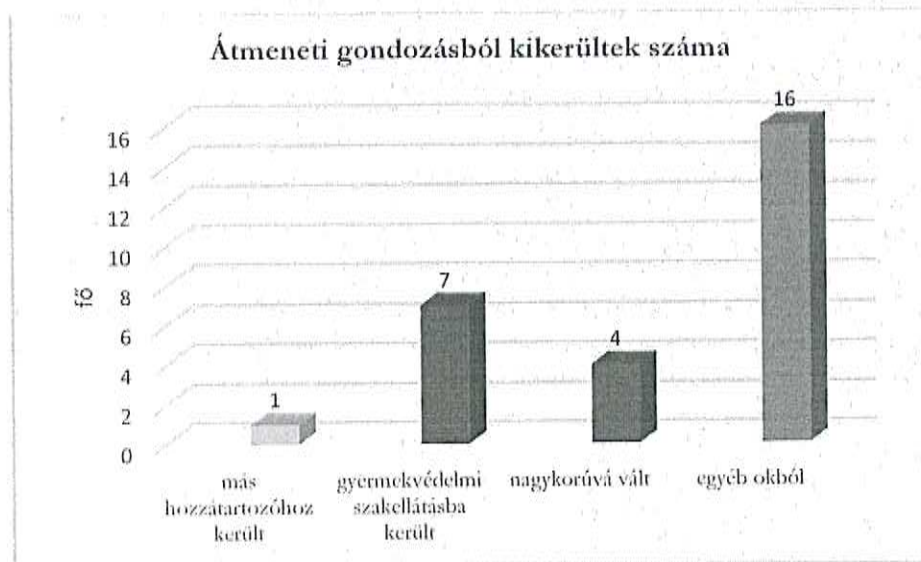

A 2018. és a 2019. év kiemelkedő problémáinak összehasonlítása

Bekerülés oka	2018. év	2019. év
Szülő életvezetési problémái	-	3
Szülők szenvedélybetegsége	-	2
Elégtelen lakhatási körülmények	4	8
Egyéb	-	5
Bántalmazás	1	-
Hajléktalanná válás	29	4
Krízis elhelyezés	2	2
Családi konfliktus	15	17

Az engedélyezett férőhelyek száma 2019.12.31-én 40 fő volt. Az ellátott gyermekek száma 2019.12.31-én 11 fő, az ellátott szülők száma 2019.12.31-én 8 fő volt.

4.4. A bölcsődei feladatellátás szakmai munkájának bemutatása

A MESZEGYI Gyermekek Napközbeni Ellátása Bölcsődei Igazgatóság kereteiben működő telephelyeken, 10 bölcsődében, 58 csoportszobában, 784 engedélyezett férőhelyen fogadják a Miskolc közigazgatási területén élő vagy miskolci munkahellyel rendelkező, a vonzáskörzet településein élő családok gyermekeit.

A telephelyek Miskolc különböző pontjain találhatóak, így az egyes körzetekben a szülők igényeinek megfelelően a lakóhelyhez vagy a munkahelyhez közelebb eső bölcsődébe írathatják be gyermekeiket.

Engedélyezett férőhely számok telephelyenként

Bölcsőde neve	Címe	Férőhelyek száma
Napsugár Bölcsőde	Miskolc, Selyemrét u. 36	56
Dobó Katica Bölcsőde	Miskolc, Hadirokkantak u. 16	84
Petneházy Bölcsőde	Miskolc, Petneházy u. 10-12.	56
Kiliáni Bölcsőde	Miskolc, Könyves K. u. 31	84
Heim Pál Bölcsőde	Miskolc, Kassai u. 19.	84
Margaréta Bölcsőde	Miskolc, Bokréta u. 1.	84
Diósgyőri Bölcsőde	Miskolc, Kuruc u. 65/a.	84

Katica Bölcsőde	Miskolc, Szilvás u. 39.	56
Mesemalom Bölcsőde	Miskolc, Dózsa Gy. u. 36.	84
Napraforgó Bölcsőde	Miskolc, Hajós A. u. 1.	112
Összesen:		784

Az egyes bölcsődék ellátási területeinek bemutatása

Napsugár Bölcsőde: 1964-ben épült a selyemréti lakótelepen. Az 56 férőhelyes, két gondozási egységben, 4 csoportszobában fogadja a gyermekeket. Az ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Martin-Kertváros, Szirma) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Onga, Arnót, Szikszó, Harsány, Nyékládháza, Sajószentpéter, Bükkaranyos.

Dobó Katica Bölcsőde: A Vörösmarty lakótelepen helyezkedik el forgalomtól, zajtól mentes környezetben. A családi hangulatú bölcsőde 1983. július 1-jétől fogadja a gyermekeket. Három gondozási egységben 6 csoportszobában, 84 férőhellyel működik. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Martin-Kertváros, Szirma) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Onga, Arnót, Szikszó, Harsány, Nyékládháza.

Petneházy Bölcsőde: A belváros közelében a Csabai kapuban található. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Csabai kapu, Hejőcsaba, Görömböly, Tapolca, Avasi lakótelep) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Nyékládháza, Harsány, Bükkaranyos.

Kilián Bölcsőde: 1965-ben került átadásra 84 férőhellyel működik. A Kilián déli lakótelepen, zöld övezetben a Bükk hegység lábánál. A bölcsőde terv alapján épült, nagy területű játszóudvar és terasz tartozik hozzá, jó levegőjű, zajmentes környezetben található. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Pereces, Komlóstető, Lyukóvölgy, Vargahegy) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Bükkszentkereszt, Répáshuta.

Heim Pál Bölcsőde: 1968-ban típus bölcsődének épült és nyitotta meg kapuit a családok előtt. A Bölcsőde a város északi részén, a Szentpéteri-kapu lakótelep közepén helyezkedik el, távol a zajos főúttól. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Szentpéteri kapu, belváros) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Sajóecseg, Sajóbabony Sajószentpéter, Szirmabesenyő. A Megyei Kórházban és a Boschban dolgozó, bölcsődei ellátást igénylő szülők gyermekei számára nyújtanak napközbeni ellátást.

Margaréta Bölcsőde: A Győri kapu városrészben található, mely 1971-ben típus bölcsődeként épült. Szép, rendezett környék, egyre fiatalodó lakókörnyezet jellemzi a területet. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Győri kapu, Újgyőri főtér, Kilián, Bulgárföld) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Bükkszentkereszt, Répáshuta.

Diósgyőri Bölcsőde: 1972-ben típus bölcsődének épült és 1973-ban nyitotta meg kapuit a családok előtt. Az intézmény a város keleti kapujában a Bükk hegység lábánál található. A hegy közelségéből adódóan szinte mindig kifogástalan a levegő, ezért a lehető legtöbb időt kint tartózkodnak a szabad levegőn gyermekek. Az épület két bérházsor „védelmében” helyezkedik el, elzárva a forgalmas főutaktól. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Felső- és Alsó Majláth, Berekalja, Hámor, Lillafüred,

Ómassa, Pereces) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Répáshuta, Bükkszentkereszt.

Katica Bölcsőde: Az 1970-es években típus bölcsődének épült és nyitotta meg kapuit a családok előtt. Az Avasi városközpontban található. A város zajától mentes, tiszta levegőjű, zöldövezetben. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Avasi lakótelep, Tapolca, Hejőcsaba és Görömböly) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Nyékládháza.

Mesemalom Bölcsőde: 1983-ban épült a belvárosban, forgalomtól, zajtól mentes környezetben. Három gondozási egységben 6 csoportszobában fogadják a gyermeket. Egy épület együttesben- intézményileg és szakmailag külön- működik egy 120 gyermeket ellátó óvodával. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Belváros, Jókai lakótelep, Bábonyi bérc, Bodó tető) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Szirmabesenyő, Harsány, Nyékládháza, Mályi.

Napraforgó Bölcsőde: Az 1980-as évek elején átadásra kerülő bölcsőde Miskolcon az Avasi lakótelep panelházas övezetében, forgalomtól védett, jól megközelíthető helyen található, közvetlen szomszédságában óvoda, és iskola helyezkedik el. A bölcsőde 112 férőhelyen, 4 gondozási egységben, 8 csoportszobában fogadja a gyermekeket. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Avasi lakótelep, Tapolca, Hejőcsaba, Görömböly) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Harsány, Nyékládháza. A bölcsőde a városi közlekedés szempontjából jól megközelíthető helyen fekszik.

A bölcsődék megközelíthetősége

Az egyes telephelyek tömegközlekedéssel, autóval, gyalogosan is könnyen megközelíthetőek. Városi busszal és villamossal is megközelíthető a Napsugár, a Dobó Katica a Mesemalom, a Margaréta a Kilián és a Diósgyőri Bölcsődék. Tömegközlekedés szempontjából a Petneházy, Katica, Napraforgó és a Heim Pál bölcsődék csak városi busszal érhetőek el. Több telephely közelében – Mesemalom, Dobó Katica, Napsugár – fizetős parkoló áll a szülők rendelkezésére. Ezekben a bölcsődékben, a bölcsődevezetők által kiállított ellátást igazoló dokumentummal van lehetőség kedvezményes parkolóbérlet vásárlására. Így a szolgáltatást a szülők korlátozott időkeretben, kedvezményesen tudják igénybe venni. A többi helyszínen ingyen parkolhatnak az autóval érkező szülők.

Az ellátást igénybevevők jellemzői

Az alapellátásban részesülő gyermekek szociális háttere, a szülők iskolázottsága változó. Az Avasi lakótelepen lévő Katica és Napraforgó Bölcsődékben nagyobb számban fordul elő a szülők körében a nyolc általánost vagy csak szakmunkás képzőt végzettek száma, mint a diplomával rendelkező értelmiségiek. Ez hatással van a családok lakáskörülményeire, szociális hátterére is. Ebben a két bölcsődében rendszeresen kerülnek felvételre a közeli családok átmeneti otthonában élő anyák gyermekei is, akik esetében még a szocializációs hátrányok is megjelennek.

Fordított a helyzet a Petneházy és a Mesemalom Bölcsődékben, ahol közelben lévő intézmények dolgozó közt – kórházak, bíróság, rendőrség, stb. – sok diplomás szülő kéri a gyermeke felvételét és csak elvéve jelenik meg az alul iskolázottság és a szociális probléma. A többi bölcsőde esetében – Napsugár, Dobó Katica, Heim Pál, Margaréta, Kilián, Diósgyőri

– átlagosnak mondható a szülők összetétele, a gyermekek családi háttere. Kis számban fordulnak elő alacsonyabb iskolai végzettségű szülők, nehezebb szociális háttérű családok. Egy-egy nevelésbe vett gyermek is volt a beíratottak közt, pl. Heim Pál, Katica Bölcsődében. Több esetben a családsegítő, a korai fejlesztő javaslatára került felvételre a gyermek. Ilyenkor a lehetőségeknek megfelelően folyamatos a kapcsolattartás a családsegítő, illetve a korai fejlesztő szakember és a kisgyermeknevelők között.

Változó számban, de előfordulnak egyszülős családok is, ahol jellemzően az anyukák nevelik gyermeküket vagy gyermekeiket.

A gyermekek demográfiai jellemzői, korösszetétele

A bölcsődei ellátást igénylő családok – így a gyermekek száma – az elmúlt évek tendenciáinak megfelelően folyamatos növekedést mutat. Ez néhány bölcsőde esetében kiemelkedően jelenik meg. A Katica, a Napraforgó, a Mesemalom, a Margaréta, a Diósgyőri Bölcsődékben az elmúlt években bölcsődénként 5-10 olyan gyermek is volt, akiket nem tudtak a szülők igényeinek megfelelő időpontban felvenni, vagy a nevelési-gondozási év folyamán gyakran egyáltalán nem is nyílt rá lehetőség. Folyamatos egyeztetéseknek köszönhetően időnként sikerült másik telephelyen megoldani a gyermekek elhelyezését.

A gyermekek életkori magoszlására jellemző, hogy egyre fiatalabb korban íratják be a szülők a gyermeket. A GYED-extra lehetőségeit kihasználva minden bölcsődében van egy éves kor alatti (pl. 6; 8; 10; hónaposak) és nagyon sok két év alatti gyermek. Így a 14 férőhelyes csoportszobákból bölcsődénként 2-4 szobába csak 12 gyermeket lehet felvenni. A felvételre kerülő SNI vagy korai fejlesztésre gondozásra szoruló gyermekek esetében már csak 11/10 fő lehet egy-egy csoportszobában. Ez több bölcsődét is érint.

A nevelés-gondozási év végén egyre kevesebb gyermek éri el az óvodaköteles életkort, így kevesebben mehetnek el óvodába, így a megnövekedett igények kielégítésére egyre kevesebb férőhely fog megüresedni.

Az intézmény bölcsődéiben gyámhatósági határozat alapján, éves szinten átlagban hét-kilenc gyermek volt hátrányos helyzetű, és négy-hét gyermek halmozottan hátrányos helyzetű. De a családok anyagi helyzetét mutatja, hogy éves átlagban a felvett gyermekek megközelítőleg 2/3-a esetében a szülők mentesülnek a térítési díj fizetése alól. Ennek több oka is lehet pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, a három vagy több gyermeket nevelő családok, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek vagy családjában lévő gyermek, a védelemben vagy nevelésbe vett gyermek esetében, de leggyakrabban a Gyvt. szerinti egy főre eső jövedelem határ alatt van a család jövedelme.

Személyi feltételek

A bölcsődei ellátás személyi és tárgyi feltételeit az NM rendelet, 1. és a 2. sz. mellékletei szabályozzák, az intézményben ennek megfelelően kerültek meghatározásra.

Szakmai dolgozói létszám

Jellemző, hogy a dolgozók közül néhányan – éves szinten 5-8 szakmai dolgozó – nyugdíj közelében vannak. Megkezdtek a felmentési idejüket vagy folyamatban van a felmentési idő kiszámítása, illetve megkezdése.

Egyre több a pályakezdő friss szakképzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő, akiknek a szakmai munkáját fontos támogatni, beilleszkedésüket segíteni. Az életkori sajátosságoknak köszönhetően egyre több fiatal munkatársuk vállal gyermeket, így az ő helyettesítésükről is folyamatosan gondoskodni kell.

5 fő bölcsődevezető munkaköréhez kapcsolódó határozott időre szóló kinevezése/megbízása járt le 2019. évben. A munkakör betöltésére intézményen belüli álláspályázat kiírása megtörtént. A beérkezett pályázatok elbírálását követően 2019. november 1-től a Petneházy, a Dobó Katica, a Napraforgó, a Diósgyőri és a Margaréta Bölcsődékben további 3 évre szóló kinevezéssel meghosszabbodott a korábbi vezetők munkaköre.

Iskolai végzettség tekintetében öröndetes, hogy egyre több bölcsődevezető (nyolc fő már rendelkezik szakirányú diplomával, és két fő tanulmányokat folytat csecsemő,- és kisgyermeknevelő BA szakon) és csoportban dolgozó kisgyermeknevelők közül is több fő rendelkezik főiskolai, egyetemi végzettséggel, vagy folytatja, illetve kezdi meg tanulmányait a különböző felsőoktatási intézményekben. Jelenleg 27 fő kisgyermeknevelő folytat tanulmányokat csecsemő,- és kisgyermeknevelő BA szakon, Egerben, Sárospatakon, Hajdúböszörményben, Nyíregyházán és Budapesten. Első, másod és harmadévesként folyamatosan szerzik meg diplomájukat.

Tárgyi feltételek

Építészetiileg az elmúlt években több telephely részben vagy egészben felújításon esett át. Ezek a munkálatok általában pályázati projektek keretében zajlottak, pl. 2011-ben a Heim Pál, a Kilián és a Margaréta Bölcsődék, 2014-ben a Diósgyőri, a Mesemalom, és a Napraforgó Bölcsődék, 2017-ben a Katica és a Dobó Katica Bölcsődékben.

Az intézmények tárgyi felszereltsége kielégítőnek mondható. A gyermek csoportok játékkészletében jelentkezett igény a különböző építő játékok, szerepjáték kellékei, meséskönyvek tekintetében az elhasználódott készletek pótlására.

2019-ben a bölcsődékben intézményi forrásból a játékkészlet bővítése megkezdődött, illetve további tárgyi eszköz beszerzés is történt, mely az NM rendeletben meghatározott, a gyermekellátáshoz feltétlenül szükséges, de elhasználódott bútorokat érintette. A bölcsődékben elhasználódott textíliák, pl. gyermek ágyneműk, előkéek rendszeres cseréje, pótlása folyamatos.

Mosodai szolgáltatás csak a Heim Pál Bölcsődében működik. A korábbi főzőkonyhák továbbra is tálalókonyháként működnek az étkeztetést biztosító Gast-Vital Kft fenntartásában. A Margaréta Bölcsődében zajló projekt keretében a tálalókonyha is felújításra kerül.

2019-ben megvalósult fejlesztések

A Gyermek Napközbeni Ellátása – Bölcsődei Igazgatóság telephelyein 2019. szeptemberében kezdődtek meg a TOP pályázati forrásból a **Margaréta Bölcsőde** felújítási munkái. A pályázat két részből állt:

- Energetikai részben megtörtént az épület teljes külső hőszigetelése, a tető hő- és vízzáró szigetelése, a nyílás zárók cseréje, a fűtés- és az elektromos hálózat korszerűsítése, valamint napelemek telepítése.
- Infrastrukturális fejlesztés részeként a bölcsődei ellátást biztosító épületrészt érinti. Ennek keretében kicserélték a belső nyílászárókat, vízvezetékrendszerek, vizesblokkok korszerűsítése, belső burkolatok cseréje, a gondozási egységekhez kapcsolódó teraszok burkolatainak cseréje történt meg. Kialakításra került egy játszó csoport, mely demonstrációs teremként is használható, továbbá egy mozgásfejlesztő egység. A korábbi

három gondozási egység mellett egy negyedik egység is – melynek műszaki átadása megtörtént - visszanyerte eredeti funkcióját, így lehetőség nyílt további 28 férőhely biztosítására. A bölcsőde a korábbi 84 férőhelyről 112 férőhelyre bővül.

Az előkészítési munkák során a működési engedélyhez szükséges árnyékolók és a gondozási egységek bútorai is szerepeltek a tervekben, melyek már a közbeszerzési eljárásban nem jelentek meg. Ezek beszerzése, felszerelése szükséges a bölcsőde használatba vételéhez, illetve a férőhelybővítés kapcsán indítandó működési engedélyeztetési eljárás megkezdéséhez.

A további pályázatokban szereplő, a **Diósgyőri Bölcsőde** bővítését célzó projekt megvalósítása lemondásra került.

A **Heim Pál Bölcsőde** felújításának kezdete 2020. évre várható. Megvalósulása esetén a Margaréta Bölcsődéhez hasonló mértékű munkálatok várhatóak. A jelenlegi 84 férőhelyen túl további 84 férőhely kialakítása várható.

A **Katica és a Dobó Katica Bölcsődék** esetében a 2017-ben megvalósult felújításokat követően továbbra is több esetben volt szükség a kivitelező utómunkálataira, a meghibásodott berendezések javítására, pl. mind két bölcsődében a fűtési rendszerek meghibásodásai miatt, a Katica Bölcsődében a lift beázása miatt, mely több esetben megakadályozta annak rendeltetésszerű használatát. A bölcsőde gazdasági bejáratánál lévő híd felszíne továbbra sem felelt meg minőségi elvárásoknak. A vízvezetése sem megfelelő, ez hozzájárult a lift beázásához is, de a híd alatt lévő raktárhelyiség fala is felázott. Felszínét felszedték majd újra burkolták 2018-ban, de ez nem oldotta meg korábbi hibákat. A Dobó Katica Bölcsődében is további gondot jelentenek a légkezelő rendszerek meghibásodásai is. A Mesemalom Bölcsődében a 2014-ben zajlott felújítások során csak részben került felújításra a tető vízzáró szigetelése. Ezt követően továbbra is rendszeresen az épület főbejáratához közeli helyiségek jelentős beázásai. A több alkalommal megtörtént bejárások, árajánlatkérések után továbbra sem történt érdemi hibaelhárítás.

Szakmai munka jellemzői

A bölcsődék szakmai munkáját a meghatározó törvények, elsősorban a Gyvt. és a kapcsolódó végrehajtási rendelkezések, mint pl. az NM rendelet határozzák meg. Továbbá a szakmai munkához kapcsolódó ajánlások, módszertani levelek, szakmai program az irányadóak.

A gyermekek ellátása, felvétele, beszoktatása, a szülőkkel történő kapcsolattartás, az adminisztrációs feladatok, az ételmezési és anyaggazdálkodási feladatok, stb. egységes szabályozások alapján történnek.

A bölcsődei csoportok maximálisan 14 férőhelyre engedélyezettek, de a szakmai jogszabályokat be kell tartani.

A MESZEGYI telephelyein a Gyvt. és az NM rendelet vonatkozó rendelkezései szerint fogadják a gyermekeket.

A bölcsődékben alapellátási feladaton túl játszó csoport és gyermekfelügyelet működik. Jelenleg a Dobó Katica Bölcsődében a kialakított játszócsoportban, a többi bölcsődében a be nem töltött férőhelyek terhére fogadják a gyermekeket.

A törvényi szabályozásoknak megfelelően lehetőség van SNI vagy korai fejlesztés, gondozásra szoruló gyermekek integrált nevelésére. Minden bölcsődében van lehetőség az

igényekhez igazodva fogadni az eltérő fejlődésű gyermekeket. A beiratkozás előtt a szülők csak kis százalékban ismerik fel a gyermekük eltérő fejlődését, így kevés – intézményi szinten 5-10 gyermek – érkezik szakértői véleménnyel. Az ellátás során további gyermekek esetében történik meg a gyógypedagógiai vizsgálat, a korai fejlesztés megkezdése.

A csoportokban dolgozó kisgyermeknevelők minden évben aktualizálják a nevelési-gondozási terveket. Elkészítésekor figyelembe veszik a csoportokba érkező gyermekek várható korösszetételét, fejlettségi szintjét, létszámát, rendelkezésre álló személyi tárgyi feltételeket. A program megvalósítása során alkalmazkodnak gyermekek érdeklődésén, fejlettségi szintjén, a szakmai létszámon túl, pl. a napi adottságokhoz, a napirendhez, az évszakokhoz és az időjáráshoz is. Nevelési-gondozási évet követően a kisgyermeknevelők értékelik az eltelt időszak szakmai munkájának megvalósítását. A bölcsődevezetők a nevelési-gondozási év végén szintén értékelést készítenek.

2019. őszén megjelent az új dokumentáció vezetéséhez készült szakmai anyag. A bölcsődékben 2019. novemberétől 1-1 csoportban megkezdődött az új dokumentáció kipróbálása, mely hasznos szakmai tapasztalatait a kisgyermeknevelők egymással megosztják. A tervek szerint 2020. szeptemberétől minden csoportban az új dokumentációban rögzítik a kisgyermeknevelők a gyermekek fejlődését.

Gyermekek felvétele, beszoktatások, családlátogatások

A gyermekek felvétele a felvételi szabályzat alapján történik. A csoportlétszámok kialakításánál figyelembe veszik a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, a nemek arányát. A beszoktatáshoz szükséges időkereteket meghatározzák a gyermek és szülei szükségletei. A családlátogatást a beszoktatást megelőzően kezdeményezik a kisgyermeknevelők. Ritkán előfordul, hogy a szülők nem veszik igénybe az ismerkedésnek ezt a formáját. A beszoktatások mindegyike szülővel, elsősorban az anyukával történik.

Szülőkkel történő kapcsolattartás

Szülői értekezletek

Szülői értekezleteken a beiratkozást megelőzően tájékoztatják a szülőket a bölcsődei élet legfontosabb tudnivalóiról, pl. házirend, napirend, hiányzások jelzése, - orvosi igazolások, térítési díj szedésének módja, bölcsődeorvos teendői, gyógyszerelés a bölcsődében, bölcsődei szociális munka, gyermekvédelmi feladatok, nyitva tartás, nyári, - téli bezárások, nevelési-gondozás nélküli munkanapok, stb.

A beiratkozást megelőző szülői értekezleten tájékoztatták a szülőket a térítési díjak ingyenességének feltételeiről, a kapcsolódó nyilatkozat kitöltésének módjáról. Tavasszal az óvodába történő beiratkozás előtt, az óvodai életre történő felkészüléshez igyekeznek hasznos tanácsokkal segíteni a szülőket.

Rendkívüli szülői értekezletet a Margaréta és a Mesemalom Bölcsődékben tartottak a két bölcsőde összevonása kapcsán, melyre a Margaréta Bölcsőde felújítási munkálatai kapcsán volt szükség.

Szülőcsoportos beszélgetések

A szülők számára évente átlagosan csoportszobánként 2-4 alkalommal szerveznek szülőcsoportos beszélgetést. A témákat a szülőkkel közösen választják ki. A szülők részvételi aránya változó.

A szülők és a bölcsődék hatékonyabb együttműködésének érdekében különböző nyílt napokat, családi programokat szerveznek. Ezeket a lehetőségeket is kihasználja minden bölcsőde, pl. beiratkozást népszerűsítő kampányhét, gyermeknapok, Mikulás ünnepségek, apák napja, Márton napi liba kereső délután, stb.

Ellátásra vonatkozó adatok, mutatók elemzése

Az alábbi táblázat a bölcsődék esetében éves szinten összegzi a nyitvatartási napokat, a lehetséges gondozási napokat, az összes teljesített gondozási napok számát, valamint a normatívába lehívható gondozási napok számát.

Bölcsőde neve	Nyitvatartási nap	Lehetséges gondozási nap	Összes teljesített gondozási nap (emelt normatívával együtt)	Normatívába lehívható gondozási nap
Napsugár	227	12 712	6 981	9 790
Dobó Katica	226	18 984	10 874	14 865
Petneházy	228	12 768	8 062	10 769
Kilián	228	19 152	11 669	15 440
Heim Pál	229	19 236	11 069	15 307
Margaréta	227	19 068	9 815	13 617
Diósgyőri	229	19 236	11 562	15 413
Katica	229	12 824	7 799	10 602
Mesemalom	226	18 984	11 511	15 469
Napraforgó	229	25 648	17 662	21 483
Összesen:	228	178 612	107 004	142 755

A bölcsődékben 226-229 nyitvatartási napon a férőhelyek függvényében a lehetséges gondozási napok száma 12 712-től 25 648-ig mozgott. Ez intézményi szinten összesen 178.612 lehetséges gondozási napot jelent. Ehhez képest természetesen a teljesített gondozási napok száma – intézményi szinten összesen 107.004 – a felvett gyermekekhez képest és a hiányzásokat is beleszámítva bölcsődénként eltérő számot mutatott.

A normatívába lehívható napok száma – intézményi szinten összesen 142.755 – minden bölcsődében meghaladta a ténylegesen teljesített gondozási napok számát. Ez azért lehetséges, mert a gyerekek hiányzásai általában nem érik el a havi 10 gondozási napot, így esetükben minden gondozási nap lehívható. Ritkán fordul elő a 11 gondozási napot meghaladó hiányzás, melynek következtében adott gyermek után, adott hónapban nem tudnak normatívát lehívni.

A bölcsődék kihasználtságát mutató adatok éves átlaga

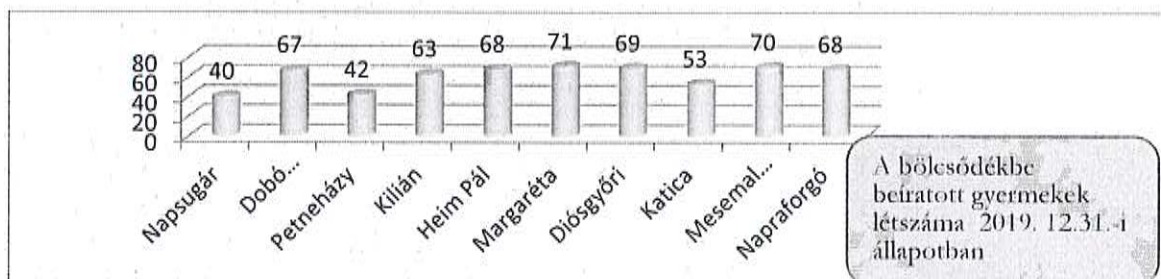
Bölcsőde Neve	Beíratottakhoz viszonyítva (%)	Ténylegesen gondozotthoz viszonyítva (%)
Napsugár	77,01	54,92
Dobó Katica	78,30	57,28
Petneházy	84,34	63,14
Kilián	80,62	60,93
Heim Pál	79,57	57,54
Margaréta	71,41	51,47
Diósgyőri	80,13	60,11
Katica	82,67	60,82
Mesemalom	81,48	60,64
Napraforgó	83,76	68,86
Összesen	79,92	59,91

A bölcsődék eredményességét a kihasználtság adataival lehet a legjobban szemléltetni. Azonban az értékelés során figyelembe kell venni, hogy a törvényességi előírások betartása mellett a 100%-os beíratottakhoz viszonyított kihasználtság csak akkor volna lehetséges, ha minden gyermek betöltötte volna a két évet és nem lenne sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztés gondozásra jogosult gyermek egyetlen csoportban sem. Így a 2019.12.31.-i 72% és 84% körüli beíratottsági mutatók megfelelőek, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy januártól folyamatosan ütemezve újabb előjegyzett gyermekek kezdik meg a beszoktatásukat. A tényleges kihasználtság mutatói - a gyermekek életkori sajátosságainak és a beszoktatások folyamatosságának figyelembevételével - megfelelőnek mondhatók.

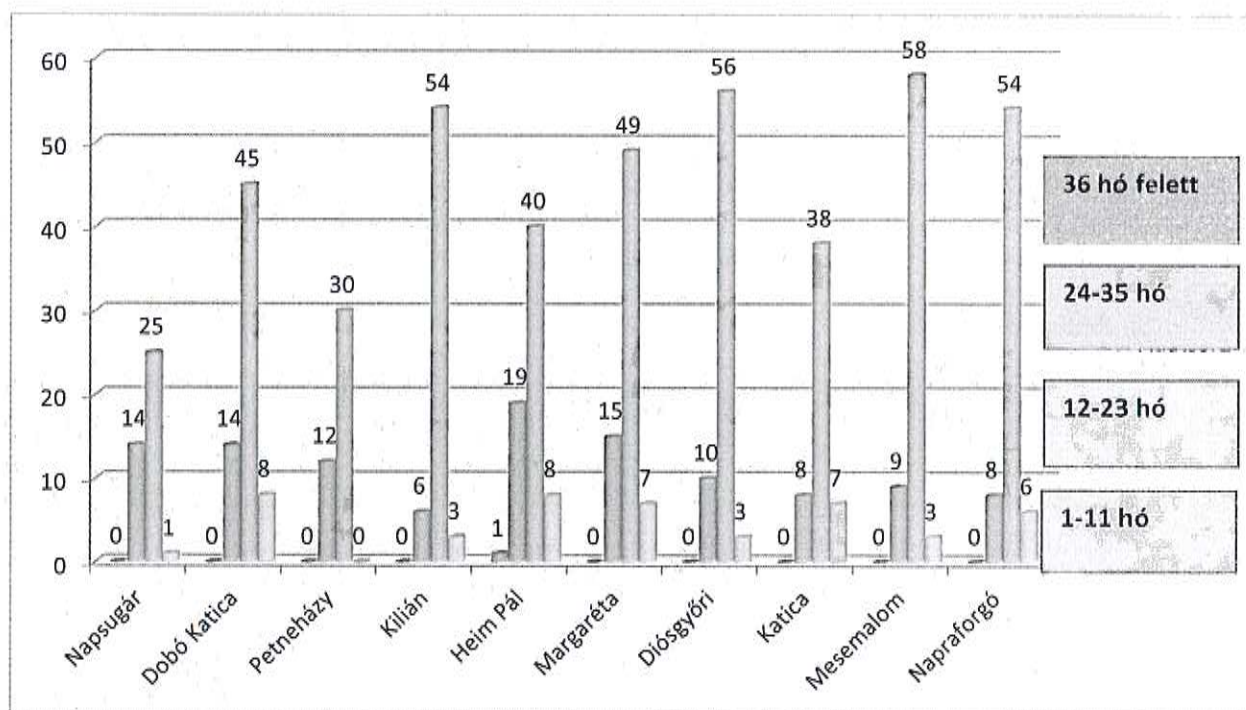
A bölcsődékbe beíratott gyermekek éves átlag száma 2019. évben, ezen belül bölcsődénként a gyermekek korösszetételét mutató átlag adatok:

Bölcsőde		Összesen	1-11 hó	12-23 hó	24-35 hó	36 hó felett
Neve	Férőhelyek száma					
Napsugár	56	43	0	6	29	8
Dobó Katica	84	66	1	12	41	12
Petneházy	56	49	0	7	36	6
Kilián	84	68	0	13	45	9
Heim Pál	84	70	0	7	53	10
Margaréta	84	61	0	11	44	7
Diósgyőri	84	68	0	9	49	10
Katica	56	48	1	8	30	10
Mesemalom	84	67	0	5	48	15
Napraforgó	112	95	1	11	64	18
Összesen	784	635	4	89	438	104

Az éves átlag szám alapján a 84 férőhelyes bölcsődék közül a Mesemalom a Diósgyőri és Kilián Bölcsődékben van a legtöbb gyermek beíratva, a legkevesebb a Margaréta Bölcsődében.

A következő grafikon a gyermekek korösszetételét mutatja. Látható, hogy jelentős számban vannak az 1-2 év közötti gyermekek. Amit a grafikon nem mutat, hogy a gyermekek többsége az egy évhez van közel, tehát hosszabb időtartamban fogja igénybe venni a bölcsőde szolgáltatását.

Emelt normatíva lehívására jogosító gyermekek száma

Bölcsőde		SNI, korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek száma esetükben 200%-os normatíva hívható le
Száma	Neve	
1.	Napsugár	1
4.	Dobó Katica	2
7.	Petneházy	0
9.	Kilián	1
11.	Heim Pál	1
15.	Margaréta	1
16.	Diósgyőri	1
23.	Katica	0
24.	Mesemalom	1
25.	Napraforgó	2
Összesen		10

2019. év során a beíratott gyermekek között kis létszámban fordultak elő szakértői véleménnyel rendelkező SNI vagy korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek. 2018. szeptember 18-tól az NM rendelet szerint, esetükben a lehívható normatíva 200%. Azonban ilyen csoportokba a felvehető gyermekek száma alacsonyabb. A kisgyermeknevelők jelzései alapján több gyermek diagnosztizálása folyamatban van, illetve észlelik a fejlődésbeli elmaradásokat, de a szakértői bizottság még nem vállalja a szakértői vélemény elkészítését vagy a szülők nem érzik még indokoltnak a gyermek kivizsgálását. Nehézséget okoz, hogy a szakértői vizsgálatról kapott előzetes szakértői véleményt megkapja az intézmény, de a végleges határozat hónapokkal később sem érkezik meg.

A hátrányos helyzetet, halmozottan hátrányos helyzetet megállapító határozattal felvett gyermekek száma alacsony. Az adatokból látszanak az ellátotti területek adottságai is, pl. a Mesemalom Bölcsődében, amely a belvárosban található a felvett gyermekek szüleinek többsége a környékbeli községi intézményekben dolgozik, ezért kevesebb gyermek érintett, míg az Ávason a Napraforgó és a Katica Bölcsődében jóval több gyermek szülei jogosultak a kedvezményre.

Ellenőrzések, belsőellenőrzések eredményei

A bölcsődevezetők adminisztrációs munkája

- Bölcsődei felvételhez kapcsolódó nyomtatványok kitöltése megfelelően megtörténik. A TEVADMIN KENYSZI rendszert naprakészen vezetik. Kérdéses esetekben egyeztetnek az intézmény e-képviselőjével. A gyermekek jelenlétéről és az étel igényléshez szükséges adagnyilvántartás vezetésére nagy hangsúlyt fektetnek a vezetők.
- A gyermek életkorhoz és egészségi állapothoz igazodó törvényi előírásoknak megfelelő csoportbeosztás. A bölcsődevezetők mindegyike már a beszoktatási ütemterv készítésénél is ügyel a törvényi előírások és a szakmai előírások betartására.

A kisgyermeknevelők adminisztrációja

Bölcsődénként egy-egy gondozási egységben a kisgyermeknevelők megkezdték az új dokumentáció vezetését. A Fejlődési naplót, Bölcsődei törzslapot és a Családi füzetet azon gyermekek esetében, akik felvételére 2019. novemberét követően került sor.

Szakmai gyakorlatok szervezése, duális szakképzésekben való részvétel

Telephelyeiken már több éve folyamatosan fogadják a szakmai gyakorlatra érkező diákokat. Szociális gondozó és ápoló valamint kisgyermekgondozó,- nevelő szakos képzések esetében egyéni tanulói szerződéssel, más szakok esetén együttműködési megállapodás keretében.

A kisgyermekgondozó,- nevelő képzés kapcsán a BOKIK az általuk végzett ellenőrzés során helyszíni bejárással, a gyakorlat feltételeit, a diákok személyes tapasztalatai, felkészültségük, a helyszínen vezetett dokumentumok mellett a szerződésekkel kapcsolatos nyilvántartásokat is megnézte. Minden esetben rendben találták a feladatok elvégzését.

Szakmai kapcsolattartás

Családsegítés-gyermekjóléti Alapellátások Igazgatósága és a Központ esetében

A bölcsődei szociális munka kapcsán elsősorban a bölcsődevezetőkkel tartják a kapcsolatot. Ez a szolgáltatás néhány bölcsődében működik rendszeresen, pl. a Diósgyőri Bölcsődében. Egyszerűbb esetekben vagy a családgondozók javasolják egy-egy gyermek bölcsődei felvételét – amit a lehetőségeknek megfelelően törekednek megoldani –, vagy ők fordulnak kérdéseikkel a szakemberek felé.

Védelembe vett gyermekeknél a családgondozó, vagy az esetmenedzser veszi fel a kapcsolatot és a lehetőségeknek megfelelően megoldják a gyermek elhelyezését. Nyomon követik a gyermek beilleszkedését, a család működésének változását.

A beiratkozást megelőző szülőértekezleten minden esetben ismertetik a család és gyermekjóléti szolgáltatásokat, melyben kiemelik a speciális szolgáltatásokat.

Más intézményekkel, az ott dolgozó szakemberekkel történő kapcsolattartás

Az óvodákkal rendszeres a kapcsolat, részt vesznek pl. a szülőértekezleteken. Szintén rendszeres a kapcsolattartás a hivatásos gyámokkal a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek esetében, továbbá a korai fejlesztővel. Megindultak az egyeztetések a Kamilla Korai Fejlesztő vezetésével. A Napsugár Bölcsőde funkció nélküli termeiből többet is használatba adtak, ahol a fejlesztésre érkező gyerekeket tudják fogadni.

A családok átmeneti otthonai (MESZEGYI, Ökumenikus Szeretetszolgálat és a Református Egyház által fenntartottak) esetében az onnan érkező gyermekekhez elmennek családot látogatni a kisgyermeknevelők és a bölcsődevezetők. Igyekeznek aktív kapcsolatot tartani az ott dolgozó családgondozókkal.

Szakmai képzéseket végző iskolákkal, felsőoktatási intézményekkel történő kapcsolattartás

Szakmai gyakorlatra érkező diákok felkészítése a szakmai vizsgára

- Bölcsődelátogatások, a vizsga előtt álló tanulók felkészítésével kapcsolatos kérdések megbeszélése, a vizsga helyszínek megtekintése, szakmai vizsgák lebonyolítása.
- Szakmai gyakorlaton egész évben jelen voltak pl. a Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakgimnázium 13. és 14. évfolyamos kisgyermekgondozó,- nevelő csoportjai a Napsugár, Mesemalom, Napraforgó, Margaréta és a Diósgyőri Bölcsődékben,

valamint az Oktatási Stúdió '90 és a Jakab Oktatási és Szakképzési Kft. tanfolyami képzésben résztvevő kisgyermekgondozó,- nevelő csoport a Diósgyőri Bölcsődében. Nyári gyakorlatot is több iskola diákjai töltöttek a bölcsődékben.

- Főiskolai és egyetemi hallgatókat is fogadtak a Debreceni, a Nyíregyházi és az Eszterházy Károly Egyetemekről egyaránt.

A képzőhelyekkel jó és hatékony a kapcsolatuk, mindig pozitív visszajelzéseket kapnak.

Módszertani feladatok

Az intézmény a Magyar Bölcsődék Egyesületének felkérésére 2019-ben is módszertani bázisintézményként ellátta az Észak-magyarországi régióban a módszertani feladatokat. Együttműködési megállapodás keretében többek között az alábbi meghatározott feladatokat végezték:

- Módszertani tanácskozásokat, műhelymunkákat szerveztek. A rendezvények témái, előadásai, előadói mindig aktuális kérdésekkel foglalkoznak, pl. szakmai dokumentáció változásával kapcsolatos információk, törvényi változások nyomán követése, pedagógus életpályával kapcsolatos kérdések megválaszolása, stb.
- Szakmai tanácsadás, a működő és a működési engedélyeztetés alatt lévő bölcsődei szakemberek, fenntartók számára. Telefonon, e-mailben, személyesen, sok-sok esetben a helyszíneken is.
- Módszertani szakértések a Kormányhivatali ellenőrzésekhez kapcsolódóan.
- Bölcsődei dajka képzések lebonyolítása, melynek során a képzések helyszíneit is biztosították, illetve képzőkként is részt vettek a tanfolyamok lebonyolításában. Miskolcon 7 csoport indult, csoportonként 15 fő részvételével.

5. Szakmai ellenőrzések

2019. év során az intézmény személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátási szolgáltatásait érintően az alábbi ellenőrzések megtartására került sor:

Külső ellenőrzést végző szerv	Ellenőrzött szerv, szervezeti egység	Ellenőrzés tárgya
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Miskolci Járási Hivatal Hatósági Főosztály, Népegészségügyi Osztály (a továbbiakban: Népegészségügyi Osztály)	Gyermekek Átmeneti Otthona	Közegészségügyi ellenőrzés

A Népegészségügyi Osztály 2019. október 16-án a GYÁO-ban - a járási hivatalok népegészségügyi osztályai részére előírt 2019. évi munkatervi feladatok keretében - végzett közegészségügyi hatósági ellenőrzése során nem talált hiányosságot.

A 2018. év végén minden bölcsődét érintő hatósági és a hozzá kapcsolódó szakmai ellenőrzés jegyzőkönyvei 2019. év elején érkeztek meg. Több bölcsőde esetében tartalmaztak olyan javaslatokat, melyeket az ellenőrzési eljárás lezárása előtt meg kellett oldani. Ennek keretében az intézmény a Katica Bölcsődében a gyermekek játékkönyha bútorait átalakítással stabilizálta, a Petneházy Bölcsődében a falak tisztasági festését elvégezte, fellépőket szereztek be a fürdőszobákba. A Margaréta és a Heim Pál Bölcsődék udvarának hiányosságaival kapcsolatosan nyilatkozat tételére került sor, miszerint azok a következő TOP-os pályázatok során megoldásra kerülnek. Addig vállalták, hogy a gyermekek nem használják a játszó udvarok balesetveszélyes területeit. Ezt az udvarok mérete megengedi. Így a Kormányhivatal az ellenőrzési eljárások mindegyikét lezárta.

6. Bűnmegelőzési tevékenység

Az Önkormányzat Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájának (a továbbiakban: Stratégia) célja az önkormányzat közbiztonsági és bűnmegelőzési filozófiájának a megfogalmazása, majd a megvalósítandó célok, illetve prioritások kijelölése, a végrehajtás módjának meghatározása, a fejlesztés folyamatos biztosításával pedig az életminőséget javító közbiztonság megteremtése.

A Stratégia 2018-2019. évi végrehajtásához elfogadott cselekvési program az előző évekhez hasonlóan szintén rögzíti, hogy a város életében nagy jelentőséggel bír a fiatalok nevelése annak érdekében, hogy a társadalom hasznos tagjaivá váljanak. A család mellett az oktatási-, nevelési intézmények töltik be a nevelés legfontosabb színterét. A legszervezettebben és leghatékonyabban ezen a szintéren lehet olyan beavatkozási pontot kialakítani, amely hosszú távon hat, tudatosan célozza meg a fiatalok elkövetővé és áldozattá válásának megelőzését. Ösztönözni kell a város fiatalságát az egészséges életmódra, el kell érni, hogy a fiataloknak legyen igényük a helyes táplálkozásra, a stresszkezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

A cselekvési program 2.5.1. pontja szerint a gyermek- és fiatalkorúak bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az oktató- és nevelő intézményeknek, a civil szervezeteknek, az egyházaknak, a helyi koordináció megteremtésében az önkormányzatoknak és a rendőrségnek.

A bűnmegelőzés elsősorban a kriminálpolitika területét érinti, de szélesebb körben tekintve a problémakörre, egyértelművé válik, hogy a megelőzésben más ágazatoknak is fontos szerepet kell vállalniuk.

6.1. A MESZEGYI bűnmegelőzési tevékenysége

A MESZEGYI a család és gyermekjóléti szolgáltatásokkal elért gyermekek, fiatalok és családok körében, illetve a célcsoport specifikus ellátásokat igénybevevők bevonásával tudja megvalósítani - különböző szakmai tevékenységek által - a bűnmegelőzés feladatát.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában meghatározott célokhoz rendelt intézkedések megvalósításához a MESZEGYI alapfeladatain keresztül és célzott feladatokkal is hozzájárul.

Integrált jellegéből adódóan több szakmai területen, így a gyermekjóléti alapellátások és a célcsoport specifikus ellátások (időskorúak, pszichiátriai betegek, fogyatékos személyek) területén is végez a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia kiemelt beavatkozási pontjainak megfelelő tevékenységet, mint a gyermek és fiatalok bűnözés megelőzésével kapcsolatos és az áldozattá válás megelőzésével és az áldozatok segítségével összefüggő feladatokat.

Az intézmény által szervezett, a bűnmegelőzéshez kapcsolódó prevenciók tevékenységeinek rövid bemutatása

A család és gyermekjóléti szolgáltatás feladatai közé tartozik a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok szervezése, családi játszóházak, családi napok, baba-mama klubok, táborok, csoportfoglalkozások, melyek a közösségi kapcsolatok erősítését szolgálják. Cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése, szocializációjának támogatása és a veszélyeztetettség megelőzése.

A MESZEGYI család- és gyermekjóléti szolgálata által biztosított prevenciók tevékenységek bemutatása

Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ programjai

2019. évben a **nyári napközis tábort** 25 gyermek részvételével 1 fő családsegítő, mint táborvezető, és 5 fő családsegítő szervezte és bonyolította le. Az ötnapos tábor tartalmasan, problémamentesen zajlott. A nyári napközis táboraikra nagy érdeklődés, igény mutatkozik. Évek óta 1 fő családsegítő a sajátbányai családsegítővel két **napközis tábort** és egy **bentlakásos tábort** szervez közösen Balatonalmádi-Káptalanfüreden. 2019-ben ebben a táborban összesen 110 gyermek vett részt. A napközis és bentlakásos táborok változatos programokkal zajlottak.

2019. decemberében két **játszóházat** szerveztek a kliens családoknak. A programokat úgy állították össze, hogy a felnőttek is találjanak érdekes, hasznos kikapcsolódási lehetőséget maguknak, illetve bevonták őket a kézműves foglalkozásokba, ahol gyermekeikkel közösen készítettek ajándékokat, ünnephez kapcsolódó dísz tárgyakat.

A Szolgáltatási Központ helyet ad az **Anonim Alkoholisták Klubjának**, akik önszervező csoportként tartják össze jöveteleiket.

Avasi Területi Szolgáltatási Központ prevenciók tevékenysége

2014 óta működtetik a **Nyitott Kapu Játszóház** elnevezésű programjukat a Szolgálat Közösségi terében. Minden héten szerdán 16.00- 18.00 óra között színes programokkal várják az Avason és vonzáskörzetében élő, illetve az utcán csellengő fiatalokat és a klienskörükbe tartozó gyermekeket. Előzetes bejelentkezés vagy állandó tagság nem szükséges a részvételhez. A klub egyes foglalkozásai önállóan is élményt jelentenek, nem képeznek egymásra épülő folyamatot. Cél az ellátási területen élő gyermekek szabadidejének hasznos megszervezése, életkörülményeinek figyelemmel kísérése, szocializációja. A játszóházak során a gyermekekkel együtt a régi és új szokások felelevenítésre és gyakorlásra kerülnek. Mindezek fontos szerepet töltenek be a gyermekek identitásának kialakításában, a hagyományok őrzésében, továbbörökítésében vagy éppen újak megismerésében. A létszám változó: 15-50 fő, az iskolai leterheltségtől, időjárástól, és a gyerekek aktuális problémáitól

függően, és persze a programoktól is. A gyerekek igénylik a foglalkozást, a törődést és az odafigyelést, nagyon fontos programelemmé vált a Nyitott Kapuk.

A klubfoglalkozás által a gyermekek veszélyeztetettségének kialakulása megelőzhető, kiváltható a csellengés, csavargás. Nem titkolt céljuk, hogy szociális szempontok alapján megfigyeljék magatartásukat, társaikhoz való kötődésüket és személyiségüket. Mindezek alapján szerzett tapasztalataikról folyamatosan konzultálnak a gyermek családsegítőjével, amellyel segíthetik a családgondozás további folyamatát.

Minden éven igyekeznek olyan programokat és rendezvényeket biztosítani a játszóházat igénybe vevő gyermekek számára, amely által élményekre tehetnek szert, mint például a Mikulás vonat, nyári táborok, gyermeknap, farsang.

A tapasztalatok szerint a képességfejlesztéssel kapcsolatos kételkedés mögött többnyire az a régebbi szemlélet áll, hogy ilyen fejlesztésre csak a problémás, sérült gyermekeknek van szüksége. Ideje azonban a képességfejlesztésre egy olyan lehetőségként tekinteni, amely a későbbi iskolai munka hatékonyságát alapozza meg; egy olyan lehetőségként, amely az élethez szükséges mozgásos, nyelvi, kognitív, érzelmi-szociális képességek kibontakozásában segít. Gyakori probléma, hogy az iskolába kerülő gyerekeknél gondok adódnak a kéz finom mozgásának fejlettségével és a kreativitással. Sajnos jelenleg ez minden negyedik-ötödik gyermeket érintő gond ebben az online világot előtérbe helyező környezetben, így érdemes korán felkészülni rá.

Egy kiegyensúlyozott, nyugodtabb, vidámabb természetű gyermekből később egy rugalmasabb, segítőkészebb ember lesz. A gyermekkorban megtanult alkotást, probléma megoldást és szépérzéklet a későbbiekben több területen is tudják majd alkalmazni. Javítja a kommunikációs képességet és növeli az érzelmi intelligenciát is. Mivel ezek a foglalkozások megkívánják a figyelmet, így javítja a koncentrációt és a fegyelmezettséget is. Összegezve, csak előnye származik abból a gyermekeknek, ha ilyen tevékenységekben vehetnek részt, melyek közben sok szép élménnyel gazdagodnak is.

A **munkaerő-piaci tanácsadás** olyan tartós munkanélkülieknek nyújt segítséget, akik önerőből képtelenek munkát találni, iskolázottságuk vagy infrastrukturális lehetőségeik miatt. Az alacsony iskolai végzettségük miatt a nyílt munkaerőpiacon hátránnyal indulnak, nincsenek meg a képességek és készségek ahhoz, hogy önállóan munkát találjanak. A célcsoportra jellemző, hogy nehezen motiválhatóak, folyamatos gondozásra szorulnak. A jövedelmük nagy részét a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, illetve a családi pótlék teszi ki. A szolgáltatás célja, hogy az álláskeresőket, a tartósan munkanélküli személyeket aktivizálja, visszajuttassa a nyílt munkaerőpiacra.

2019. évben a tanácsadás első időpontjától kezdődően év végéig 37 személy vette igénybe a tanácsadást, 32 önéletrajz készült el, illetve 5 kliens tájékoztatást kért a Miskolcon fellelhető munkalehetőségekről, munkáltatókról. Az előző évekhez hasonlóan az első alkalommal mindig a kliens megismerése történik, illetve a tájékoztatásuk, hogy a tanácsadás miben, és milyen keretek között tud segítséget nyújtani az álláskeresőknél. Ha a kliens igényt tart a szolgáltatásra kialakul egy rendszeres kapcsolattartás, valamint önéletrajz elkészítése, konkrét álláshely ajánlása személyre szabottan.

A **Hitel-S Program adósságrendezési tanácsadási programja** 2013. tavaszától foglalkozik rászoruló családokkal, alapelveik között szerepel az önkéntesség, a titoktartás, a semlegesség, közvetítés, a támogatói hálózat. A Hitel-S Programban nem a lakásokra, hanem a családokra koncentrálnak, nem a lakás „megmentése”, hanem a család kereteinek

újrafogalmazása, az önségítés megerősítése a cél. Az adósságrendezési tanácsadás 2016. 02. 17-én indult az Avasi TSZK Szentgyörgy utcai telephelyén. Az ügyfélfogadás hetente kétszer elérhető az érdeklődők számára, szerda délután 14.00-17:30 óra között, illetve pénteken délelőtt 8.00-12.00 óra között. A személyes találkozókhoz előre egyeztetett időpont szükséges.

Táborok

A Napraforgó Nyári Napközis tábor 2019. június 24. (hétfő) és június 28. (péntek) napja között került megszervezésre. A gyermekek felügyeletében 4 fő családsegítő vett részt, illetve két hallgató a Kossuth Lajos Gimnáziumból. A tábor ezen a héten reggel 7:30 órától délután 16:00 óráig (szerdán 17:30 óráig, illetve pénteken 12:00 óráig) nyújtott felügyeletet és tartalmas elfoglaltságot a táborban résztvevő gyermekek részére. Táborukat a barangolás jellemezte, tehát a gyermekekkel nem az intézmény területén tartózkodtak, hanem Miskolc kulturális és természeti kincseit, szépségeit fedezték fel. A táborban 26 gyermek vett részt. A tábor programjaival, a gyermekek felügyeletével, a napi étkezésekkel a szülők és a gyermekek is egyaránt elégedettek voltak.

Az „Aprajafalva” Nyári Napközis tábor 2019. július 29. (hétfő) és augusztus 9. (péntek) napja között került megszervezésre. A tábor ezen a héten reggel 7:30 órától délután 16:00 óráig (szerdán 17:30 óráig, illetve pénteken 12:00 óráig) nyújtott felügyeletet és tartalmas elfoglaltságot a táborban résztvevő gyermekek részére.

Céljuk az volt, hogy a kollégák gyermekeinek nyújtsanak felügyeletet a munkanapokon, így kevesebb munkavállalónak kellett szabadságot kivennie az adott időszakra. Szerették volna, hogy a tábor anyagilag mindenki számára elérhető legyen, ezért főleg ingyenes programokat kerestek, a költségek minimalizálása céljából. Összesen 15 gyermek vett részt a táborban.

A változatos programot minden gyermek nagyon élvezte, és a kollégák is elégedettek voltak mind a tartalmas időtöltéssel, mind a magmaradó szabadságokkal. Egyetértettek abban, hogy a kollégák gyermekeinek szervezett program jó gyakorlat, és hagyományt teremthetnek ezzel az ötlettel.

Egyéb prevenciós, rendszeres jellegű tevékenységként végzik továbbá a hátrányos helyzetű fiatalok **korrepetálását** - többnyire általános iskolásokat -, önkéntesek, közösségi szolgálatos fiatalok, egyetemisták végzik, hetente több alkalommal, a felmerült igényekre reagálva.

Kassai úti Területi Szolgáltatási Központ prevenciós tevékenysége

Bűnmegelőzés szempontjából fontos az információk közvetítése, ezért a rendőrség TEK-es csoportja, a Bükk Bevetési Alosztályának munkatársai az intézménnyel közös szervezésben 2019. decemberében 30-40 perces bemutatót tartottak **„Elfogadó parancs” elnevezésű program** címmel. Helyszíne a Miskolci Petőfi Sándor Általános Iskola Rónai Ferenc Tagiskolájának udvara volt.

A program célja a társadalmi felelősségvállalás keretében ráirányítani a figyelmet az egyes, hátránnyal élők elfogadásának fontosságára. Az „Elfogadó parancs” elsősorban az autistákra (fogyatékosokra) irányult, pozitív üzenettel élve a társadalom felé. A demonstráció elsősorban prevenciós, és pályaeorientációs célokat szolgált, másodsorban pedig az intézmény által kezdeményezett prevenciós jellegű szülő csoport beindításának volt nyitó eseménye.

A rendőrség TEK csoportja bemutatott egy szimulált (drogterjesztő) elfogást, illetve önvédelmi fogásokat, továbbá az általuk használt eszközöket (rendőrautó, bilincs, fegyver stb.) az érdeklődőknek. A programon a Rónai Iskola tanulói és az autista tanulók vettek részt.

Belépő – Paktum a munka kapuja elnevezésű TOP – 6-8-2-15- MI1- 2016-0001 számú projekt **munkaerő-piaci szolgáltatással** való együttműködés 2017 októberétől valósul meg a Kassai Úti Közösségi Térben. A projekt célja, hogy minél több személyt szólítson meg és tegyen alkalmassá a városban működő cégek részéről jelentkező munkaerőigény gyors és megfelelő szintű kielégítésére. Az előkészítést a résztvevők toborzása, felkészítése, képzése, mentorálása, egyéni támogatása és végül a munkába állók segítése követi.

Az elmúlt évben a **csoportfoglalkozások** tekintetében az intézmény egy jelentős fejlődési tendenciát mutat, hiszen a halmozottan hátrányos helyzetű klienseik számára, akiknél elsődleges problémaként jelentkezik az anyagi, életviteli probléma több célirányos csoportfoglalkozás indult.

A **Remény filmklub** célja a halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő kliensek számára – akik az élelmiszerosztásra érkeznek – a sorszámosztás és az adomány megérkezése közötti másfél órányi időtartamban lehetőségük nyílik képzett csoportvezető irányítása mellett a közösen megfogalmazott témákban tematikus foglalkozásra. Nagy hangsúlyt helyeznek a különféle nehézségekkel küzdők, életvezetési tanácsadására, így a csoport témákat ennek függvényében állítják össze. Ideje: minden héten csütörtökön 8:00-9:30 óra között, nyitott csoportként működik. Kreatív, alkotó foglalkozások és nyári időszakban közös főzés, szalonnasütés, erdei kirándulások színesítik a tevékenységet.

Szünet-tér gyermekfelügyelet: Iskolai szünetekben (őszi - téli - tavaszi - nyári) szeretnének segítséget nyújtani a dolgozó szülőknek, gyermekfelügyelet biztosításával. Célja: a segítség nélkül maradt szülők számára gyermekük felügyeletének ingyenes biztosítása. Így azon szülőknek, akiknek problémát okoz a gyermekük elhelyezése a szünidő alatt, nem kellene szabadságot kivenni és a gyermekek számára is tartalmas programokat szerveznenk.

2019. év júliusában hagyományaikhoz híven **nyári napközis tábor** valósult meg. Az „Ebadta” táborban 38 gyermek vett részt. Az óvodás és iskoláskorú gyerekek nyári felügyeletét és szórakoztatását hivatott megoldani, ügyességi játékokkal, sok kirándulással, strandolási lehetőséggel, valamint kreatív foglalkozásokkal kiegészítve. Lehetőség nyílt különböző témákban (állat- és természetvédelmi) bővíteni ismereteiket, sérült emberek iránti érzékenységüket fejleszteni. Miskolc város idegenforgalmi nevezetességei, természeti kincsei bőven adtak lehetőséget a táborlakók számára a változatos programokra, játékos feladatokra.

A **játszóházakat** igyekeztek tematikusan, nagyobb ünnepekhez kapcsolódva megrendezni, melyeken kreatív, alkotó tevékenységeken keresztül segítik a gyermekek társas kapcsolatainak, kezűgyességének, együttműködő képességének fejlődését. Játék közben meg tudják figyelni a gyermekek fejlődését, magatartását, társas kapcsolatait, amely a gondozási folyamatba beépíthető. Minden tevékenység szeretetvendégséggel és ajándékosztással zárult. (Farsangi-, húsvéti-, anyák napi-társasjátékos játszóház-, őszi-, mikulásnapi játszóház).

Negyedévente 4 alkalommal hirdetnek **bababörzét**, szombati napokon. Ezen alkalmakon új és megkímélt babaruhák, játékok, egyéb kiegészítők vásárlására, cseréjére nyílik lehetőség az érdeklődők számára. A börze teljesen ingyenes, ezzel is segítve a területen élő kisgyermekes családokat.

A Zsófi Reményvár Egyesület által támogatott személyek számára üdítő és ásványvizet **palackok kupakjainak gyűjtése** beteg gyermekek gyógyulásának elősegítése céljából. A kupakgyűjtés kapcsán gyűjtőpontként is működik a Kassai Úti Közösségi Tér. A területükön lévő lépcsőházakban kihelyezett gyűjtő dobozok rendszeres havi kiürítése is a tevékenység részét képezi.

A Diósgyőr-Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ prevenciós tevékenysége

A programok szervezésénél nagy problémát jelent a helyhiány. Nincs olyan tér, ami megfelelően tágas lenne csoportos foglalkozások lebonyolítására, a „nagyobbik” fogadó helyiség maximum 6 személy befogadására képes. Tovább nehezítette programjaik megtervezését a személyi feltételek változása, amely olyannyira leterhelte a meglévő családsegítőket, hogy nem volt kapacitásuk további közösségi programok szervezésére és lebonyolítására. Amennyiben programokat szerveznek, azt próbálják másik helyszínen – pl. óvodákban, iskolákban - lebonyolítani.

A **Sü-TINI klub** programfelelős családsegítője együttműködve a Máltai Szeretetszolgálat Ötödik utcai irodájával végzi a tevékenységet. A klub célja olyan fiatalok, elsősorban lányok elérése, akik a számozott utcai telepen élnek és segítséget kaphatnak sütési-főzési tapasztalatok megszerzésében. Ezen túlmenően lehetőség nyílik jobban megismerni őket, többet beszélgetni velük, s egymással való kapcsolataik megismerésére. Szintén lehetőség nyílik a telepen élő kiskorúak szabadidejének hasznos eltöltésére is, valamint a klubfoglalkozás által egy erősebb bizalmi kapcsolat felállítására a kliens gyermekek és a segítő szakember között, a fiatalok egymás közötti kapcsolatainak megerősítésére, gondolkodásuk pozitív irányba terelésére a szociális munka eszközeivel. A klubhoz szükséges eszközöket, helyiséget és alapanyagokat az Ötödik utcai Máltai Szeretetszolgálat irodája biztosítja. 2019-ben 4 alkalommal tartottak foglalkozást. Az alkalmak során 36 fős forgalmat sikerült lebonyolítani. A klub sikeresnek mondható, a fiatalok érdeklődnek a foglalkozás iránt. A klubfoglalkozás 2020-ban folytatódik.

Az **álláskeresési tanácsadás** programfelelőse a TSZK vezetője, aki együttműködik a Paktum Iroda munkatársaival. Célcsoportja a fiatalok és felnőtt kliensek. A projekt akcióterületén az aktív korú lakosság körében nagy arányban vannak jelen alacsony iskolai végzettségűek és/vagy munkanélküliek. Ennek okai többek között az alacsony iskolai végzettség, a motiválatlanság és a jövőkép hiánya. A Diósgyőr-Vasgyári TSZK rendelkezik a szükséges eszközökkel, valamint a Paktum Iroda munkatársai is hozzájárulnak a munkájukhoz szükséges eszközökkel. A tanácsadás célja a kliens kompetenciáinak felmérése, megfelelő álláslehetőség megajánlása, illetve képessé tétel, hogy önállóan tudjon önéletrajzot írni és elsajátítsa mindazokat a kompetenciákat, amit egy állásinterjú megfelelő módon tud alkalmazni.

A **Foci klub helyszíne** a Nyírott Ajtó Baptista Általános Iskola tornaterme. A klub célcsoportja: 6-14 éves tanulók. Célja kötetlen beszélgetés, szabálykövetésre való motiválás a

futballon keresztül. Igényfelmérésből derült ki, hogy a 6-14 éves korú fiúkat a sporton keresztül lehet a legjobban megfogni szabadidejük hasznos eltöltésére. Csapattagként megérezhetik a valahová tartozás élményét, valamint szabálytudatuk kialakításában is fontos szerepet játszik.

A **GRUND nyári napközis tábort** 6-14 éves gyermekek számára szervezték a klienskörükben gondozott gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése, a segítő és ellátott közötti bizalmi kapcsolat erősítése céljából. Cél a szociális munka eszközeivel az ellátott gyermekek figyelemhiányára fókuszálva megtalálni a segítő és kliens közötti kapcsolat megerősítésére való lehetőségeket, a nyári szabadidő hasznos eltöltése, a korecsoportok közötti kapcsolódási pontok megtalálása, esetleges pozitív baráti kapcsolatok kialakítása a gyerekek között. Alkalmazott módszerek: szabadtéri játékok, figyelemláncok feladatok, kézműves foglalkozások, oktatáshoz kapcsolódó ismeretanyagok átadása, konfliktuskezelés, prevenciók foglalkozások a deviáns magatartásformák elkerülése érdekében. A tábor teljesen ingyenes volt az Ifjúságért és Életért Alapítvány támogatásával. Képviselői támogatás útján a Vasgyári Közösségi Ház termét és udvarát is térítésmentesen használhatták. A Herman Ottó Múzeum támogatásával pedig alkalmuk volt részt venni a Dinó kiállításon, valamint a FACTORY-ban eltölthettek egy aktív délutánt a Vasgyári project támogatásával. Napközis táboruk reggel 8.00-16.00 óráig biztosított kötött foglalkozást a gyermekek számára. A három napos táborban 14 fő vett részt. A tevékenységekkel céljukat elérték, a gyermekek sokkal nyitottabbak és együttműködőbbek a segítő szakemberekkel, a tábor alatt kialakult barátságok továbbra is fennállnak.

A **Szülői Klub** helyszíne Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola, melynek célja az iskoláskorú gyermekek szüleivel való kapcsolattartás, információnyújtás, figyelemfelhívás, közösségépítés, kapcsolatépítés. A klub az óvodai, iskolai segítő kezdeményezése annak érdekében, hogy a TSZK szolgáltatásait közelebb vihesse az érintett szülőkhöz, továbbá problémák megelőzése, feltárása érdekében információnyújtás, ügyintézésben való segítségadás, gyermekneveléssel kapcsolatos tanácsadás.

Prevenációs tevékenység a Percesi Területi Szolgáltatási Központban

A TSZK munkatársai a korábbi évekhez hasonlóan, az alapfeladatok ellátása mellett nagy hangsúlyt helyeznek a prevencióra, melynek célja a gyermek családban történő nevelésének elősegítése, szocializációjának támogatása, veszélyeztetettség megelőzése.

A bűncselekmények döntő többsége a tanítási idő után történik. A probléma kialakulásának legfőbb okát a szabadidő hasznos eltöltésének hiányában látják. A kialakult veszélyhelyzet indukálja a családgondozást, a prevenciók szolgáltatás megelőzi a veszélyeztető helyzet kialakulását. A célcsoport a legoptimálisabb helyzetben a településrészen élő összes gyermek és szülője lenne.

A családgondozók véleménye alapján a szabadidős foglalkozások alkalmával a fiatalok megfontoltabbá válnak, jobban átgondolják cselekedeteiket. A szabadidős tevékenységek során közvetett, illetve közvetlen információkat kapnak a bűncselekmények elkövetésének következményeiről és az elkövetés felelősségéről. A foglalkozások alkalmával eredményesen kezelhetők a családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése.

Az Észak-keleti Átjáró Egyesület Tanodájával nagyon jó az együttműködésük. Jelenleg újabb pályázati forrásokra várnak, de reményeik szerint kora tavasszal újra be tudják indítani ezt a szolgáltatást.

Az együttműködés kapcsán a következő programokban vettek részt:

Perecesi sport - szabadidős és prevenciós csoport: A területükön működő általános iskolákban halmozottan jelentkeznek a hátrányos helyzetű, nagy mozgásigényű, közösségbe nehezen beilleszkedő, illetve más problémákkal is küzdő gyermekek. Számukra szervezték a „dühöngőt”, melynek elsődleges célja a feszültség levezetés, sportos tevékenység során. Mivel a testnevelés órákon tanterv szerint kell dolgozni, nagyon kevés idő jut a játékra, amit a tanulók igen hiányolnak. A csoport szervezői arra vállalkoztak, hogy felügyelet és megfelelő szabályok mellett kedvükre játszhassanak a gyerekek. A csoportfoglalkozásokra összesen 42 gyermek iratkozott be, de a résztvevők száma mindig változott 11 és 20 fő között mozgott a létszám. Átlagosan foglalkozásonként 16 tanuló vett részt.

A **nyári napközis tábort** a már több éve a TSZK-ba járó gyermekek vették igénybe, illetve 4 új gyermekkel bővült az éven a létszám. Fő céljuk a szabadidő hasznos és tartalmas eltöltése, valamint a szülő tehermentesítése, a vakáció ideje alatt.

Az előző évek tapasztalatai alapján 2019. évben is folytatódott Miskolc város közterületein a Rendőrkapitánysággal végzett **ifjúságvédelmi őrjárat**, amely az iskolakerülésre, egészségkárosító szerek fogyasztására, koldulásra, kéregetésre, kriminalizálódás megelőzésére, megakadályozására irányul. Az őrjáratok a tapasztalatok alapján Miskolc város közterületein, forgalmasabb utcáin, parkjaiban, bevásárló és szórakoztató központokban kaptak nagyobb hangsúlyt. Az őrjáratokat a Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya által elkészített éves tervzet alapján végezték, havonta egy alkalommal, egy kijelölt hét minden munkanapján. Tanítási napokon, délelőtti órákban a fent említett frekvenciát több területeken, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának 1 fő munkatársával, az esti és éjszakai órákban főként italkimérő egységek, bárók, pubok, zenés-táncos szórakozóhelyek, több társhatóság részvételével (Miskolci Rendőrkapitányság, Fogyasztóvédelmi Hatóság, Miskolci Önkormányzati Rendészet, Katasztrófavédelem, Hatósági Osztály munkatársai) zajlott az ellenőrzés.

A délelőtti, tanítási időben zajló ellenőrzések során 2019. évben **116** alkalommal kerültek kapcsolatba gyermekekkel iskolakerülés gyanúja miatt. Az iskolával minden esetben felvették a kapcsolatot, és a tanítási intézmény visszajelzése alapján, amennyiben az iskolakerülés gyanúja megerősítést nyert, a szülőnek is elküldték tájékoztatásukat, indokolt esetben pedig a területileg illetékes családsegítő szolgálatnak is. 4 esetben találkoztak 14 éves kor alatti gyermekkel, és 6 alkalommal gondozási helyéről szökött fiatallal. Esetükben az oktatási intézménybe, vagy gondozási helyre történő visszakerülés elősegítése megtörtént. Megfigyelhető, hogy a szakiskolákba, alacsonyabb követelményű iskolákba járó diákok a súlyozottabban érintettek ez évben is.

Az **éjszakai őrjáratok**, illetve a Miskolci Rendőrkapitányság által szervezett rendkívüli **ifjúságvédelmi őrjáratok** 2019. évben is péntek esténként zajlottak. Ezen alkalmakkor egészségkárosító szert fogyasztó, vagy életkori sajátosságának nem megfelelő környezet által veszélyeztetett gyermekkel **46** alkalommal kerültek kapcsolatba a szakemberek. Minden

esetben megtörtént a szülő tájékoztatása, miszerint kapcsolatba kerültek a kollégák a gyermekével, és milyen veszélyeztető körülményt találtak a szociális munkásaik. Azok a gyermekek, akikkel többször, rendszeresen találkoztak, vagy egyéb veszélyeztető tényező is volt esetükben, jelzésüket megküldték az illetékes családsegítő szolgálatnak. A 2019-es évben is megfigyelhető, hogy az általában frekvenciátalabb italkimérő és zenés-táncos szórakozóhelyen, pubokban, ahol az éjszakai őrzőjárat általában zajlik, súlyozottabban vannak jelen a szakközépiskolák és gimnáziumok diákjai, és az alkoholfogyasztás a jellemző szerfogyasztás.

Az elmúlt évben sikerült újraindítaniuk a Miskolci Önkormányzati Rendészettel végzett **közös iskolakerülő és esti őrzőjáratokat**. Kedd és csütörtök délelőtti napokon (kivéve a közoktatási szünidőket) belvárosi iskolakerülő őrzőjáratok zajlottak gyalogosan, nagyon eredményesen.

Havi két péntek estén gyalogos belvárosi szerfogyasztást ellenőrző őrzőjáratot tartottak a munkatársak, ugyancsak eredményesen, hiszen leginkább ilyenkor lehet czezen a belvárosi vagy belváros közeli helyeken találkozni ittas, vagy dohányos 16 éven aluli fiatalokkal.

Az utcai szociális munkások feladatkörébe tartozik továbbá, hogy munkaidejük meghatározott részében – napközben és az esti órákban – **felderítő munkát** végezzenek, bejárják azokat a területeket, helyeket, ahol a célcsoport előfordulása valószínűsíthető. Az utcai szociális munkások felkutatják a magatartásával, testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő, lakhelyéről eltávozó, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyerekeket. A felderítések célja, hogy a város minden pontján a kiskorúak csoportosulásának helyét megtalálják, a gyerekekkel kapcsolatot létesítsenek, iskolák, óvodák, játszótérek környékén jelen legyenek a város teljes területén. A felderítések helyszínei közül a legkeresettebb hely továbbra is a belváros, és annak környékén lévő parkok, játszótérek. Az iskolai időben nem az oktatási intézményekben levő fiatalok elsősorban a Plázában és a Szinvaparkban vannak, illetve a parkolóházakban. Lehetőség szerint beszélgetést kezdeményeznek a fiatalokkal, akikkel találkoznak, ha kiskorúak és láthatóan iskolában lenne a helyük. A cél, hogy a fiatalok lássák, van kint szakember az utcán, akihez fordulhatnak baj esetén, de meg is előzze az oktatási intézményekből való idő előtti távozást. A fiatalok által kedvelt helyszíneket az utcai szociális munkások gyakrabban látogatják.

A MESZEGYI közösen gondolkodva az Önkormányzattal, a társszakmákkal való szoros összefogásban a továbbiakban is igyekeznek szolgáltatásain keresztül szolgálni a bűnmegelőzés ügyét a városban és a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában foglaltakat helyi szinten megvalósítani.

A társadalmi bűnmegelőzés helyi szint megvalósulásában minden olyan személy és szervezet közreműködésére szükség van, akik a bűnalkalmak számának, hatásának, az áldozattá válás kockázatának csökkentésére készek összefogni.

Az intézmény feladatának tekinti Miskolc Megyei Jogú Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiájának cselekvési programja mentén az ellátottjai tekintetében az átfogó célok közül elsősorban a gyermekvédelem, a drog és alkohol elleni fellépést, társadalmi felzárkóztatást és az integrációját célzó programokat, a kiberbiztonságot a kiskorúak és

időskorúak tekintetében, a családon belüli erőszak elleni fellépést, illetve az áldozattá válás megelőzését.

6.2. Miskolci Önkormányzati Rendészet 2019. évben végrehajtott ifjúságvédelmi intézkedései

A Miskolci Önkormányzati Rendészet (a továbbiakban: MIÖR) ifjúságvédelmi tevékenységét a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályával, a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatala Gyámügyi és Igazságügyi Osztályával, a MESZEGYI-vel, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal együttműködve végzi.

Szervezetük 2015. október 26. napján állította szolgálatba a körzeti rendész szolgálatot. A speciális feladatellátásban résztvevő rendészek a város 20 választókörzetében, 2019. október 14. napjától 19 választókörzetben látnak el szolgálatot. Az alapfeladatok között szerepel valamennyi választókerületre vonatkozóan a működési területen működő iskolák és óvodák vezetőivel, pedagógusaival, iskola rendőreivel, szociális munkatársaival való rendszeres kapcsolattartás az egyes intézményekben tanuló gyermekek testi, szellemi, lelki fejlődésének érdekében, valamint az intézmények közvetlen környezetének közrendjének és közbiztonságának kérdéseiben.

Az oktatási intézményekben szeptember hónapban induló tanév kezdésekor egy hónapon keresztül a körzeti rendészek preventív jellegű megjelenéssel igyekeznek biztosítani az iskolák környezetét, valamint az ott található gyalogátkelőhelyeket.

A rendészet vezetése, valamint operatív állománya a társhatóságok és társzervekkel történő együttműködésben, konkrét esetet vagy területet érintő problémák kapcsán gyakran tart egyeztető megbeszéléseket, illetve segíti őket területi munkájukban az alábbiak szerint:

- a rendészet által használt digitális térinformatikai rendszer (GISPÁN) és ahhoz kapcsolt mobileszközök gyakran nyújtottak segítséget a külterületen élő családok és gyermekek látogatásszerű felkeresésében,
- a külterületen élő családok és gyermekek megkeresésén túl, az ingatlanok megközelítésében a rendészet terepjárói segítettek,
- a kiemelten problémás családok társhatóságokkal és társzervek történő felkeresésekor a környezettanulmányok vagy más egyéb családot, gyermekeket érintő intézkedések foganatosítása során gyakran szükség volt a rendészek jelenlétére.

A MIÖR operatív állománya több esetben foganatosított intézkedést fiatalok személyével szemben közterületen történő szeszital fogyasztás, köztisztasági szabályok megsértése, valamint csendháborítás szabálysértéseinek tényállásaiban.

Az anyagi szankció alkalmazása helyett a közterület-felügyelő járőrök preventív jelleggel több esetben figyelemfelhívással éltek a fiatalok elkövetőkkel szemben. Fontos hangsúlyozni a rendészek azon tevékenységét, melynek során egy közvetlenebb beszélgetés formájában hívták fel az érintett korosztály figyelmét azokra a magatartásokra, amely elkövetése szabálysértésnek/bűncselekménynek minősül, a jogsértések megvalósulásának elkerülésére,

az elkövetett jogsértés ismétlődésének kizárására, valamint az általános jogkövetői magatartások, normák megtartására

A MIÖR központi épülete több esetben szolgált a Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya által szervezett, az ifjúságot és annak védelmét szolgáló programok és konferenciák helyszínéül.

2019. évben a MIÖR és a MESZEGYI az ifjúságvédelmi intézkedések elősegítése és azok megvalósítása érdekében együttműködési megállapodást kötött.

Az együttműködés célja

- tanítási időben oktatási intézményen kívül tartózkodó, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, esellengő gyermekek segítése,
- lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülését elősegítő, szükség esetén átmeneti gondozásának, vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

Operatív együttműködés keretében:

- Iskolakerülést felderítő és ellenőrző őrzőjárat heti két alkalommal

A felderítés a MESZEGYI utcai szociális munkás kollégáival közösen, előre meghatározott útvonalakon történik. Kiemelt feladat, a közrend és közbiztonság fenntartását szolgáló-, valamint a társadalom által elvárt alapvető normák és magatartási szabályok közvetítése a fiatalok részére. A kiskorúakat veszélyeztető helyzetekben a beavatkozás az utcai szociális munkásokkal együttműködésben, a jogszabályok szerinti felhatalmazás alapján történik. Amennyiben az iskolakerüléssel érintett gyermekek, fiatalok esetében a veszélyeztetettség mértékéből fakadóan hatósági beavatkozás válik szükségessé, úgy a rendőrséggel való kapcsolatfelvételle, intézkedésre kerül sor.

- Csellengés és egészségkárosító szerek köztereken való használatának ellenőrzését szolgáló őrzőjárat heti két alkalommal

A kiskorúakat veszélyeztető helyzetekben a beavatkozás az utcai szociális munkásokkal együttműködésben, a jogszabályok szerinti felhatalmazás alapján történik. Amennyiben egészségkárosító szer használatával érintett gyermekek, fiatalok esetében a veszélyeztetettség mértékéből fakadóan beavatkozás válik szükségessé, úgy a mentőkkel, illetve rendőrséggel való kapcsolatfelvétel szükséges.

6.3. A Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának 2019. évre vonatkozó ifjúságvédelmi jelentése

A rendőri tevékenység szerves része a bűnözés növekedésével szembeni globális reagálás, mely nem korlátozódhat csupán a bűnelkövetőkkel szembeni intézkedésre. A Rendőrkapitányság a bűnmegelőzés területén az elmúlt években is a bűncselekmények megelőzésének, az azt elősegítő körülmények széleskörű feltárásának, valamint a lehetőségeket kihasználva ezeknek a körülményeknek a lakosság felé történő közvetítésének tulajdonította a legnagyobb szerepet.

A bűnüldözési és bűnmegelőzési munkához szervesen és elengedhetetlenül hozzátartozik a társszervekkel történő kapcsolattartás, mert a kiskorúak veszélyeztetettsége és a fiatalkorú bűnözés elleni küzdelem ott eredményesebb, ahol a gyermek és ifjúságvédelemben érintett szervek között minden területen hatékony együttműködés alakult ki.

Ide tartozik a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya, a MESZEGYI, a Kormányhivatal Miskolc Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya, a Miskolci Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF), a Drogambulancia Alapítvány, a Klebelsberg Központ Miskolci Tankerületi Központja, a Miskolci Szakképzési Centrum, különböző művelődési házak, valamint a MIÖR, a Polgárőrség és a különböző vagyónvédelmi cégek.

A rendőrség prevenciós eszközeit áttekintve, elsősorban továbbra is a közterületi jelenlétnak van a leghatékonyabb bűnmegelőzési hatása, ezért az egyenruhás állomány a nap 24 óráját átfogó minél nagyobb jelenlétre törekszik, kiemelten kezelve a bűnügyileg veszélyeztetett területek visszatérő ellenőrzését.

A Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Életvédelmi és Államigazgatási Alosztályán egy fő foglalkozik a bűnmegelőzési és áldozatvédelmi feladatok ellátásával. Munkája fontos részét képezi a városban és annak vonzáskörzetében található általános és középiskolákban, kollégiumokban a bűnmegelőzési órák megtartása, valamint a D.A.D.A. Biztonságra Nevelő Iskolai Program általános iskolás diákok részére történő oktatása.

A család-, gyermek- és ifjúságvédelem területén munkatársuk rendszeresen tart - előre elkészített terv alapján - osztályfőnöki órák keretén belül, előzetes felkérés alapján oktatást a kábítószerrel és más bűncselekményekkel kapcsolatosan az áldozattá, illetve bűnelkövetővé válás lehetséges eseteiről. Az előadások alkalmával bűnmegelőzési témájú kisfilmek kerülnek levetítésre, amelyet a diákok az előadóval együtt elemeznek, továbbá a bűnmegelőzési előadó egyéni jellegű konkrét kérdésben is tanácsot, felvilágosítást ad.

A Rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadója által 2019. évben összesen 118 bűnmegelőzési óra megtartására került sor. A Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya néhány iskolában átvette tőlük ezt a munkát, ezzel is növelve az oktatási intézmények bűnmegelőzési tárgyú lefedettségét.

Az általános iskolások bűnmegelőző jellegű oktatása, felvilágosítása a D.A.D.A. programon keresztül valósult meg. Az előző tanévben három általános iskolában, összesen 9 felső tagozatos osztályban, került sor ilyen oktatásra, így összesen 53 db D.A.D.A. óra megtartására került sor.

A Rendőrkapitányság az előző tanévben tovább folytatta az ELLEN-SZER program oktatását a Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Szakgimnáziumban, ahol 2019. évben 2 osztályban 11 ELLEN-SZER óra megtartására került sor. 2019. évben egy alkalommal a Miskolci Szakképzési Centrum Martin János Szakközépiskola és Szakiskolájában a speciális képzést igénylő fiataloknak és felnőtteknek tartottak bűnmegelőzési előadást.

Az iskolai intézményekben a fentiekén túlmenően alkalmanként történt esetmegbeszéléseken a szülők részére is felvilágosítást, tájékoztatást adtak a gyermek viselkedésének lehetséges következményeiről. Lehetőségeikhez mérten az oktatási intézmények kérésére általános és középiskolai szülői értekezleteken vettek részt, ahol tájékoztatást adtak a szülőknek a gyermek és fiatalkorúak körében leggyakrabban előforduló problémákról, iskolai erőszakról, iskolai hiányzásról, az internetezés veszélyeiről, annak következményeiről.

A MESZEGYI-vel és a területileg illetékes Szolgáltatási Központokkal folyamatosan tartják a kapcsolatot, továbbá részt vettek az általuk szervezett szakmai konferenciákon is.

A Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenységével kapcsolatban elmondható, hogy a társszervekkel folyamatos, kiemelkedően jó az együttműködés.

A Rendőrkapitányság több éve bevezette az „Ifjúságvédelmi Őrjáratot” valamint a „18. életévüket be nem töltött személyek alkoholfogyasztásának visszaszorítása céljából történő szórakozóhely ellenőrzések” elnevezésű akciósorozatot, melyek az iskolakerülésre, az egészségkárosító szerek fogyasztására, a koldulásra, a kéregetésre, a bűncselekmények megelőzésére, megakadályozására, valamint az intézetből szökött fiatalok kiszűrésére irányulnak. A városban több olyan szórakozóhely működik, melynek közbiztonsági szempontból történő ellenőrzése a fiatalok alkohol- illetve drogfogyasztásának megelőzése érdekében fontos.

Az „Ifjúságvédelmi Őrjárat”-hoz csatlakoztak a MESZEGYI utcai szociális munkatársai, valamint a MIÖR rendészei, akikkel továbbra is havonta, egyhetes időintervallumban, különböző napszakokban folytatják az ellenőrzést. A tavalyi évben is az volt a tapasztalat, hogy eredményes az őrjárat tevékenysége, lényegesen visszaesett az iskolakerülők létszáma. A délutáni, esti portyák során a vendéglátó egységekben tartózkodó, alkoholt fogyasztó fiatalok száma is csökkenő tendenciát mutat.

Az ifjúságvédelmi őrjárat sikerességére való tekintettel Miskolc illetékességi területére is kiterjesztették az ellenőrzést. Elsősorban a szórakozóhelyeket, italkimérő egységeket ellenőrzik, melyhez csatlakoztak a társhatóságok is, mint pl. a NAV és a Katasztrófavédelem.

A fiatalkorú bűnözés struktúrájának alakulása az elmúlt időszak függvényében tervezhetővé tesz egyfajta megelőzési tevékenységet, vagyis előrevetíti azon területeket, ahol még inkább proaktív módon szükséges javítani a helyzetet. Statisztikákra, beszámolókra támaszkodva be lehet határolni azon társadalmi közösségeket, amelyekre kiemelt figyelmet kell fordítani, természetesen a közterületek rendjét befolyásolni képes állami, önkormányzati és civil szervezetekkel együttműködve.

6.3.1. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények

Az Egységes Nyomozóhatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (a továbbiakban: ENYÜBS) adatai alapján, a Miskolci Rendőrkapitányság illetékességi területén 2018. évben a gyermekkorú elkövetők száma 59 fő volt, a 2019. évi adatok szerint a gyermekkorú elkövetők száma minimálisan csökkent 58 főre. A gyermekkorú elkövetők leggyakrabban vagyon elleni bűncselekmények elkövetésében vesznek részt, ezen belül is a kisebb súlyú, kis kárértékű

alkalmi lopásokban való részvétel a jellemző. Kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetése miatt 2018. évben 1 fő, 2019. évben gyermekkorú személlyel szemben nem kezdeményeztek eljárást.

A fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények vonatkozásában rendelkezésre álló ENYÜBS adatok szerint, a fiatalkorú bűnelkövetők száma 2018. évben 183 fő volt, 2019. évben ez a számadat jelentősen megnőtt 459 főre.

6.3.2. A bűnelkövetés okainak bemutatása

A fiatalkori bűnözés okait vizsgálva, vannak objektív okok, amelyek a társadalmi, illetve a családi környezetben gyökereznek, és vannak szubjektív okok, amelyek az elkövető személyiségében rejlenek. A leggyakrabban előforduló objektív okok közé még mindig a családi problémák – alkoholista családi környezet, durva szülői bánásmód, helytelen nevelés – a rossz baráti környezet, a kortárs csoportok, a média, valamint az internet negatív hatása tartoznak.

A fiatalkori bűnözés szubjektív okai között továbbra is vezető helyen áll a társadalmi normák elvetése, az anyagi haszonszerzés, a szexualitás, a bosszú, az agresszivitás, a média, internet hatása, amit sok esetben a bűnöző életmódot folytató család, vagy baráti kör is erősít.

A bűnmegelőzési stratégia irányelvei adottak, ezeket az irányelveket felhasználva igyekeznek helyi szinten – anyagi és technikai lehetőségeikhez mérten – szabályozni a bűnmegelőzés kérdését, amely egyre nehezebb feladat elé állít mindenkit.

7. Civil szervezetekkel történő együttműködés

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a gyermekek és családok helyzetének javítását. Felismerve a civil szervezetek által nyújtott segítség előnyeit, a családokat és gyermekeket segítő civil szervezetekkel továbbra is együttműködik és lehetőségeihez mérten anyagilag is támogatja őket.

A MESZEGYI több évtizedes működése során mindig törekedett kapcsolatrendszerének széles körű kiépítésére az ellátási struktúra bővítése érdekében. Minden TSZK jó kapcsolatot ápol a területén működő vagy városi szintű lefedettséggel bíró civil szervezettel, kulturális intézménnyel.

Az intézmény fontosnak tartja a civil szervezetek családokat támogató tevékenységeinek felkutatását, támogatási lehetőségeik (élelmiszer csomag, a gyerekek számára ruha, játék) megismerését, az ellátottak munkakeresési, elhelyezkedési lehetőségeinek bővítését, támogatását.

Az alábbi szervezetekkel alakult ki rendszeres együttműködés az ellátottak támogatása érdekében:

- Egyházi szervezetek
- Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület

- Magyar Vöröskereszt
- Páli Szent Vince Szeretetszolgálat
- Katolikus Karitás
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület
- Ifjúságért és az Életért Alapítvány
- Önkormányzati képviselők
- Lévay József Református Gimnázium
- Egyéni lakossági felajánlások
- Avalon International School
- Hermann Ottó Múzeum
- Önmegvalósítás Egyesület

8. A hátrányos helyzetű családok és gyermekek további segítése, valamint a gyermekek egészségének védelme érdekében végzett tevékenységek

A hátrányos helyzetű családok segítése, valamint a gyermekek egészségének megőrzése érdekében az elmúlt évben is folytatódtak az alábbi programok.

8.1. Csecsemő és gyermekgondozási program – Mentor Program

A lyukóvölgyi Családi Mentor Program 2016-os életre hívását a külterület adottságai, az itt élő családok számának növekvő száma, erősen fejlesztésre szoruló egészségügyi és szociális helyzete idézte elő. A területen működik konténer rendelőben a védőnői szolgálat és felnőtt-gyermek háziorvosi szolgálat, valamint szintén helyet kapott egy konténerben a MIÖR alközpontja.

A programban részt vevő szakemberekkel, intézményekkel napi szoros kapcsolattartás és segítségnyújtás működik. Ezen mentor program segítségével kicsit ellensúlyozni lehet a területen dolgozó szakemberek túlterheltségét, illetve lehetőség van az egyéb fertőző megbetegedések növekedésének csökkentésére.

A mentor program legfőbb alappillérei a 12 fő (önkormányzat által közfoglalkoztatott) helyi roma asszonyból álló mentorcsoport, valamint az őket koordináló szociális- és egészségügyi koordinátor. A program fenntartója biztosította az eszközöket és feltételeket. A mentorokat a közösségből való kiválasztásuk példaértékűvé teszi, ezáltal is motiválják az itt élőket. A mentorok általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, ismerik az alapvető higiénés szabályokat, védőnői gondozásban együttműködtek. A mentorok egy egészségügyi és szociális tréningen vettek részt, amelyet fél évente ismételnék. A mentor minden esetben egyeztet a koordinátorokkal, köti őket a titoktartás és a jelzési kötelezettség a koordinátorok felé, akik továbbítják a jelzőrendszer tagjai felé a problémát

A mentorok az összekötő láncszem a családok, illetve a védőnők, és a gyermekjóléti szolgálat között, mely elsősorban információ továbbítást takar. Igyekeznek a családoknál felmerült problémákat orvosolni, támogatni a családot a folyamatban, az ügyintézésben nyújtanak pontos, fontos információkat. A védőnői látogatások igény szerint az ő kíséretükkel zajlanak. A Máltai Szeretetszolgálattal meglévő kitűnő kapcsolatuknak köszönhetően, a mentorált

családokból is kerülhettek gyerekek a napközis táboraikba. A tapasztalat szerint a családok nyitottabbak a mentorok felé, ez köszönhető a bizalmi kapcsolat fejlődésének is. A program megismerésével könnyebben megosztják problémáikat, tudva hogy szakszerű segítséget kaphatnak, biztosabb információval felszerelve tudják hatékonyabban működtetni családjukat.

A családok mentorálása az alábbiakat tartalmazza:

- ruha adományozása,
- mosó és tisztítószer adása, mosókonyha ajánlása,
- tetűirtószer adása, valamint az irtás szakszerű elsajátítása,
- élelmiszer, vetőmag adományozás,
- pékáru osztás,
- egyéb ügyintézekben segítségnyújtás, telefonhasználat (időpontkéréshez, ügyintézekhez),
- szemétszedési akciók, lakás és környezet rendezési tanácsok.

A program mottója, hogy azok a családok, akiknek szüksége van a támogatásra, szakszerű többretű, fokozatos mentorálást kapjanak addig, amíg szükségesnek látszik. A családok önkéntes alapon kapcsolódhatnak a programba, így vehetik igénybe a szolgáltatásokat. A mentoráltak összetétele változatos, olyan családoknál, ahol kiskorú gyermek van a háztartásban, természetesen gyakrabban felmerül az egészségügyi szolgáltatás iránti igény. A mélyszegénységben élő idős mentoráltak életét esetenként tovább nehezíti bármilyen függőség, szenvedélybetegség. A kisgyermekes családok védőnői tanácsadással is támogatva kaphatnak gyermekruhákat és cipőket, valamint egyéb felszerelések kölcsönzése is lehetséges (babakocsi, kiságy, légzésfigyelő, csecsemőmérleg, porlasztó, kiskád, babahordozó).

Az ellátott családok nagy területen szétszórva élnek Lyukóvölgyben. A domborzati sajátosságoknak köszönhetően a mentorok sok esetben látogatnak el hegytetőn, vagy még azontúl is élő családokhoz. Saját bőrükön megtapasztalják a közlekedési nehézségeket, útviszonyokat, sok esetben a közút nehezen elérhetőségét.

Az adományokra folyamatos az igény. A családok élelmiszer-adományozásban részesülhetnek, hétvégén és ünnepnapokon az Élelmiszer Banktól, valamint a Lyukói Közösségi Házban a Máltai Szeretetszolgálat által van lehetőség korlátozott számban élelmiszeradomány elérésére. A mentor programban a rászoruló családok havi egy alkalommal kérhetnek mosószert és hajápolási szereket. A ruhaadományokat méretüktől függően adják tovább a családoknak. Ez a lehetőség olykor mentorált családokon kívül itt élőket is érint.

A mentorált családok létszámát folyamatos változás jellemzi. A 2018. januárjában 142, júliusban 193, 2019. januárjában 129 családdal működtek együtt. A családok költözései Lyukóvölgyön belül, illetve innen más településre, vagy családok települése erre a külterületre, folyamatos munkát szolgáltatnak.

A mentorok a családlátogatások alkalmával tapasztalhatják azt is, hogy történt-e változás a családban. Szerencsés esetben a családtagoknak sikerült elhelyezkedniük, ezáltal javult a

család anyagi helyzete, mely okot ad a további fejlődés elérésére. Gyakran szembesülnek azzal, hogy anyagi helyzetben ugyan nem történt változás, viszont a mentorálásnak köszönhetően változott az igény a tisztaságra, változott a napi rutin, szervezettebb lett a család működése, esetenként eljutnak arra a szintre, hogy tervezni is mernek. A családok kapnak segítséget az étkeztetésben is, az iskolai szünetekben gyermekétkeztetés formájában is, melyet a MESZEGYI TSZK-i koordinálnak.

A gyermekek óvodai és iskolai ellátottsága a közeli oktatási intézményekben megoldott. A programban jelenleg nincs lehetőség arra, hogy a gyermekek szintjén akár játékos formában a tisztaság, takarítás, higiénia javításán dolgozzanak, azonban ez is terveik között szerepel. A feltételek sem minden családnál adóttak ehhez, hisz a közmű ellátottság lakhelytől függően elég nehezített.

A gyermek, illetve felnőtt programok szervezési feladatait a Községi Ház látja el, különböző programjaikkal lehetőséget teremtve a közösségépítésre.

A családok életében beálló változás a kapcsolattartásra is kihatással van. A különböző támogatott képzések pozitív hatással vannak a családok anyagi életére, azonban a tapasztalatok szerint nem vezet tartós pozitív eredményhez, az itt élők munkaerő-piaci helyzete hosszú távon nem javul. Amikor képzésben vannak, nehezebben tudják kivitelezni az adományok átvételét.

Lyukói Családi Mentor Program 2019. évi adatai

Hónap	Családok száma	Élelmiszer adomány	Ruha adomány	Egészségügyi és tisztítószer	Család-látogatás	Mosás	Fürdés
Január	140	190	61	80	91	6	6
Február	146	126	4	41	146	5	0
Március	154	128	2	11	152	6	4
Április	156	112	30	36	111	6	3
Május	166	153	9	25	151	4	4
Június	165	131	6	27	128	1	1
Július	158	112	25	33	132	12	6
Augusztus	162	84	19	35	132	7	3
Szeptember	155	154	22	47	132	12	6
Október	144	142	31	33	115	8	6
November	146	116	39	41	116	8	4
December	145	122	20	14	105	3	0
Összesen		1570	268	423	332	78	43

8.2. A védőnői gondozás és a gyermekek egészséges fejlődését szolgáló szűrőprogram

A területi védőnői gondozás

A védőnői szolgálat a jelzőrendszer tagjaként a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot is ellát. Családlátogatások és tanácsadások formájában a gyermek családban történő nevelkedését elősegítve. A védőnő a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és

megszüntetése érdekében problémák, életvezetési nehézségek és körülmények, rizikótényezők korai felismerésével, megfigyelésével, tájékozódással, védőnői szűrővizsgálatok végzésével, rizikósűrítés – kérdőív felvételével, szakszerű gondozással és követéssel. A védőnő egyéni feltáró beszélgetés keretében mélyebben megismerkedik az életvezetési problémákkal, saját kompetenciának megfelelően mérlegel, eldönti, hogy ő maga tud-e segíteni vagy szükség szerint bevon a folyamatba külső szakembert. Ha a védőnő által észlelt probléma kezelése fokozott gondozás módszerével nem oldható meg, továbbra is fennáll, kiújul, esetleg súlyosbodott akkor azonnal írásban jelez a család- és gyermekjóléti szolgálat felé. Az együttműködés további formái a MESZEGYI család- és gyermekjóléti szolgálatával az esetmegbeszélés, tanácskozás, felkérés védőnői környezettanulmány készítésre, minden év január 31-ig elkészítve az „Éves tájékoztató a területi védőnő gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről” c. jelentést.

Néhány adat a 2019. évből:

- várandós anyák száma: 651 fő,
 - melyből szociális okból veszélyeztetett 75 fő,
 - kiskorú várandós anya 16 fő, 14 év alatt 0 fő.
- 0-35 hónapos csecsemők és kisdedek száma 3865 fő,
 - melyből szociális okból veszélyeztetett 421 fő.
- 3-6 éves gyermekek száma 4978 fő,
 - melyből szociális okból veszélyeztetett 599 fő.
- 7-16 éves otthon gondozott gyermekek száma 15 fő,
 - melyből szociális okból veszélyeztetett 13 fő.

A védőnők által 2019. évben tett jelzések száma a gyermek egészséges fejlődését befolyásoló tényező miatt, a család- és gyermekjóléti szolgálat felé 239 esetben vált szükségessé általános probléma miatt, elhanyagolás miatt 53 esetben. Rendőrségi kihallgatás 7 és bírósági meghallgatás 1 esetben történt.

Az iskolai védőnői gondozás

A 2016. évben, a **Miskolci Egészségfejlesztési Intézet (továbbiakban: MEFI)** létrehozásával a gondoskodó város jegyében, az intézet létrehozásának célja az egységes szakmai működés szerint biztosítani a miskolci és városkörnyéki gyermekek számára a komplex szűrővizsgálati programot.

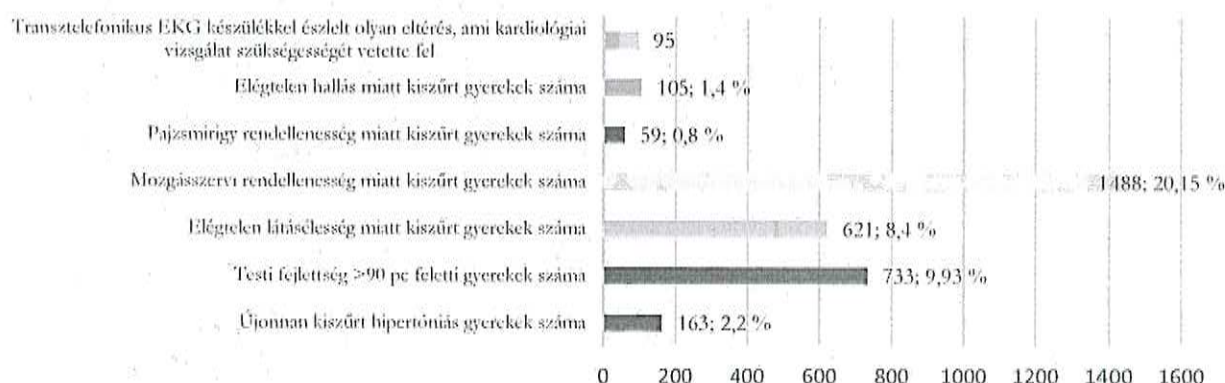
A MEFI 2019. évben 53 iskola **7381** tanulójának ellátását végezte.

- 15 középiskola, 7 gimnázium 10. 12. évfolyamos tanulói 3233 fő,
- 31 általános iskola 2. 4. 6. 8. évfolyamos tanulói 4148 fő.

A szűrőprogram keretében – az államilag támogatott felmenő rendszerben végzett kötelező **védőnői és iskolaorvosi szűrővizsgálatokon** túl – speciális EKG-vizsgálat és átfogó egészségfejlesztési foglalkozások, pszichológus által koordinált oktatás zajlik, segítve felkészülésüket a felnőtt korra. A tanulók két előadást hallgathatnak meg, melyek életkorukra tekintettel tematikusan kerülnek felépítésre.

A programnak köszönhetően, lehetőség nyílik a patológiás eltérések korai kiszűrésére, ami akár emberéletet menthet.

A szűrési program megállapításai 2019. évben (fő)

A modellprogram erősségei

- Az iskolaorvosi és iskolavédőnői szűrések szervezett formában, standardizált körülmények között tudnak megvalósulni.
 - Az iskolák által biztosított iskolaorvosi helyiségek jelenlegi állapota nem teszi lehetővé a megfelelő színvonalú feladatellátást.
 - Az iskolák visszajelzése alapján az ütemezett szervezett szűrőprogram tervezhetően beépíthető az iskola életébe.
- A kiegészítő EKG vizsgálatok (kardiológiai állapotfelmérés) eredményessége országos szakmai társaságok által elismert és a WHO iskola-egészségügyi programjával összhangban készülnek.
 - Az elmúlt négy év tapasztalatai hozzájárultak, hogy a betegút biztosított legyen a szűréstől a szakorvosi ellátásig, illetve a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézetig.
 - A szűrőprogramban közreműködő szakorvos pontos előjegyzési időpontot adva, beutaló nélkül fogadja az eltéréssel kiszűrt gyermekeket.
 - 2019. szeptemberében beszerzésre került új EKG gépekkel 2 hónap alatt 1300 vizsgált tanuló esetében 87 esetben volt eltérés a normál EKG-tól. A 87 gyermekből 12-nek kóros lett az EKG eredménye. A kiszűrt gyermekek közül olyan súlyos kardiológiai eltérés is felismerés került, amely életmentő műtétet indukált.

9. Értékelés, jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

9.1. Értékelés

A minden évben ismétlődő értékelési feladat, a javaslatok, a célok meghatározásának rutinja ebben az évben más, mint korábban, mert nem ugyanazzal a tartalommal és intenzitással összegezhetünk, hiszen a kollektív trauma miatt az emberi élet értékének és védelmének prioritása felértékelődött, s ennek következtében jövőbeni feladataink struktúrája is nagyban átrendeződik.

A minden családot érintő veszélyhelyzet, a nehéz és korlátozó körülmények türelmet és felelős emberi cselekvéseket követelnek meg mindannyiunktól, különös tekintettel a szűkebb pátriánkért, - a benne élő gyermekekért és családjukért, jövőbeni sorsukért - érzett felelősségvállalás tekintetében.

A hosszú ideig tartó bezártság és elkülönülés után nyitottabbakká kell válnunk, közelednünk egymáshoz, bízni a közösség segítő erejében, de ezen a szakmai területen óriási kapocs lehet a MESZEGYI minden dolgozója és magas színvonalú szakmai tevékenysége.

Elmondható, hogy mind az Önkormányzat, mind a fenntartásában működő MESZEGYI az elmúlt évben is eleget tett a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának. Fontos szerepe volt ebben a rendőrség, a MIÖR munkatársainak, valamint a civil szervezetekkel történő együttműködésnek is. Mindannyian hozzájárultak munkájukkal ahhoz, hogy a városban minél magasabb szinten és szélesebb körben megvalósulhassanak azok a feladatok, melyeket a törvények előírnak.

A családsegítésben és gyermekvédelemben kiemelkedő szakértelemmel tevékenykedők különös figyelmet fordítanak a gyermekek és a családok védelmére és támogatására, hiszen a gyermekes családok biztosíthatják a társadalom továbbélését, fejlődését, reprodukcióját. Ezek a szakemberek lelkiismeretesen, hivatástudattal, szakmai tudásuk legjavát adva végzik feladatukat, miközben gyorsan és hatékonyan képesek reagálni az új kihívásokra, hiszen a szolgáltatásokat igénybevevők közérzete, visszajelzése nagymértékben függ szakmai elhivatottságuktól, körültekintő tevékenységüktől.

A szűkebb szakmai feladatokra koncentrálnak, a hatékony gyermekvédelmi tevékenység elérését tovább segítette a jogszabályi háttér, a feladatellátás struktúrája, a gyermekvédelem szereplőinek részvétele és közeledése szintén tovább finomodott, de még messze nem mondhatjuk el, hogy az optimum közelében járunk. A prevenció keretében továbbra is két területre szükséges fókuszálnunk: megváltoztatni a környezetet és erősíteni az egyén problémamegoldó képességét.

A szakmai konzultációk, esetmegbeszélések és esetkonferenciák továbbra is a leghatékonyabb formái és eszközei az esetek, családok helyzetének közös értékelésére, segítségükre.

A családok megerősítésében a foglalkoztatás növelésének elérése az egyik legfontosabb feladat, amely a családok életszínvonalát és biztonságát növeli.

A MESZEGYI szakemberei magas szintű szakmai munkát végeznek a kliensek, a gyermekek és a családok érdekeit előtérbe helyezve. Tudjuk, nehéz kihívás ez a munka, nem csak sokoldalú szakértelmet, felkészültséget kíván, de hatalmas áldozatvállalást, emberséget és őszinte együttérzést is. Jelen helyzetben pedig még inkább felértékelődik a képzett és jó szakemberek anyagi és erkölcsi megbecsülése, a szakmában történő megtartása, a fluktuáció leszorítása.

A város önkormányzata teljes összefogásra, felelősségvállalásra, elköteleződésre hív és kér minden közszereplőt, hogy a gazdasági károk mérséklését közösen elérjük és egy új stratégia

felállításával a gyermekek, fiatalok, a családok szolgálatába állíthassuk a gyermekjóléti szolgáltatásainkat. Ennek keretében az alábbi fejlesztések megvalósulása tervezhető:

- bölcsődei fejlesztések (Heim Pál Bölcsőde), a Margaréta Bölcsőde vonatkozásában a beruházás II. ütemének befejezése, illetve a működő telephelyek karbantartási, meghibásodási munkáinak elvégzése,
- a Családok Átmeneti Otthona és Gyermekek Átmeneti Otthona új telephelyre történő elhelyezésének elindítása, valamint
- a gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplői közötti kapcsolat erősítése.

Az Önkormányzat a MESZEGYI-n keresztül továbbra is törekszik az új, valamint módosuló jogszabályok magas szintű elsajátítására, valamint arra, hogy változó jogszabályi környezetben mindig naprakészen, pontos információkkal rendelkezzen a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról.

Záradék:

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatairól szóló beszámolóját - figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésére - Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Polgármestere .../2020. (...) számú határozatával 2020. napján fogadta el.

Miskolc, 2020.....

Veres Pál
polgármester